

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Resum d'activitats i cronologia 1977-79

Secretariat de l'Ensenyament de l'Idioma
del País Valencià

DESEMBRE 1979

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Taula

Introducció	4
Crònica cultural de l'any 1978	7
Butlletins d'Acció Cultural	17
Ensenyament	72
I Pla Experimental per a l'Ensenya- ment del Valencià: Una visió crítica	73
Campanyes Carles Salvador	81
Crònica política	106

Presentem en aquestes pàgines una sèrie d'informacions sobre activitats culturals realitzades, sobretot, al País Valencià, en el darrer any. Aquestes notícies van complementades amb una cronologia del període 1977-79. Així, el dossier és una continuació dels que, amb una periodicitat anual o bianual hem anat redactant en el passat sobre el mateix tema. El d'ara quedarà completat amb blocs successius d'informacions sectorials: teatre, cançó, ensenyament, etc., que ací només queden definides en les seues línies generals. La cronologia permet, però, emmarcar-les d'avançada.

Introducció

L'últim any ofereix, en l'àmbit cultural, algunes variants significatives, produïdes per la incidència de la vida política i, ben especialment, pels resultats de les eleccions municipals. Els resultats d'aquelles eleccions, units a les especials condicions creades pel règim preautonòmic i la seua situació després de les eleccions generals de març de 1979 (majoria d'UCD en el Consell; només la Presidència és en poder del PSOE), -així com el clar decantament del partit centrista cap a la demagògia pseudovalenciana, configuren unes circumstàncies totalment noves per al desenvolupament de la vida cultural del País Valencià.

Les eleccions municipals han dut als ajuntaments i a les diputacions (molt especialmet a la de València) polítics compromesos amb la nostra cultura o, si més no, favorables al seu desenvolupament cap a la normalització. L'actual configuració del Consell preautonòmic, però, deixa les Conselleries d'Educació i de Cultura en unes condicions totalment distintes a les del primer govern preautonòmic i clarament negatives.

Així doncs, ha resultat extremament efectiva la iniciativa d'organitzar unes bases organitzatives i materials, mínimes però suficients, per a vertebrar la nostra resposta cultural. Aquesta iniciativa es plasmà - en Acció Cultural del País Valencià, la qual, bé per ella mateix, bé en col.laboració amb altres nombroses entitats de tot el país, està aconseguint de muntar un front cultural unit, estés de banda a banda de les nostres comarques i amb una incidència social notable.

Obviament, un dels problemes més importants de l'hora present i des de les perspectives de les institucions culturals valencianes, és establir els vincles necessaris amb l'administració local, provincial i regional, a fi que els recursos es dirigessen a les necessitats més urgents -- i que no siguen desviats -- i d'elaborar uns plans que cobresquen el futur immediat, en ordre a la recuperació lingüística i cultural.

Obviament també, i des de les perspectives de l'administració, en els seus distints nivells i, més concretament, -- dels qui, sent nacionalistes, ocupen càrrecs lligats a la cultura, els principals problemes són: aportar els mitjans necessaris, trencar les madeixes de corrupció i d'inèrcia del règim anterior i elaborar aquells plans, en confluència amb les necessitats reals del país.

És en aquest entrecreuament de problemes i possibilitats que la nostra tasca té sentit, ara. I és amb aquesta visió que treballeu. La nova situació política ens dona l'oportunitat de posar a contribució una sèrie de recursos abans vedats. Hem de fer-los jugar amb la finalitat d'aconseguir que la nostra cultura passe a ser finançada i planificada -- en tot allò que no siga d'iniciativa -- exclusivament particular -- per l'administració. Això és el que s'anomena una situació normalitzada. Mentre, però, no s'arribe a aquesta situació -- i cal pensar que encara trigarem a arribar-hi -- les iniciatives privades han d'enfortir-se i continuar actuant, encara amb més força que abans, ja que la situació permet una més gran activitat i, alhora, planteja una sèrie de reptes (entre ells, l'anticatalanisme organitzat) als quals hem de fer front.

CRÒNICA CULTURAL DE L'ANY 1978

Les notes que segueixen pretenen donar compte puntual d'una sèrie d'activitats culturals realitzades al País Valencià en 1978. És, doncs, un repàs, i un repàs selectiu: no és un balanç.

Allò que cal remarcar-hi és que es tracta d'un any enormement productiu en l'aspecte de la cultura. Un calendari substanciat de fets i d'iniciatives ens ho mostraria així, sense deixar lloc al dubte. Tanmateix, no és això el que pretenem. Ens hem limitat a triar certes realitzacions quantitativament o qualitativament destacables, i a donar-ne una notícia sucinta i tan ajustada com ens ha estat possible, perquè el conjunt serveixa, almenys, de guia i de recordatori.

Obviament, pot haver diferències d'opinió respecte d'aquesta tria. Haurérem silenciats (o potser oblidats) activitats que a un o altre li semblaran més importants que les que ací reportem. Això és inevitable. De tota manera creiem que el conjunt és prou significatiu d'uns moments de representació, d'un temps en què es tracta d'assegurar fets culturals previs i d'iniciar-ne de nous.

D'altra banda convé anotar que en els pròxims números de L'ESPILL aniran apareixent balanços sectorials

sobre activitats com ara teatre, cinema, arts plàstiques, ensenyament, etc.

INSTITUT VALENCIÀ D'INVESTIGACIÓ SOCIAL

A principis de 1978 es va constituir l'Institut Valencià d'Investigació Social (IVIS), promogut com a obra social de la Caixa d'Estalvis i Socors de Sagunt, en col·laboració amb la Görres-Gesellschaft d'Alemanya Federal. Aquesta nova entitat té entre els seus objectius, l'estudi i anàlisi dels processos socials de canvi que configuren l'estructura social del país.

CASTELLÓ: TAULA RODONA SOBRE LA CONSTITUCIÓ

El 20 de gener se celebrà a la Caixa d'Estalvis de Castelló una taula rodona sobre el tema «La Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia», en la qual van intervenir el diputat del PSOE Antonio Sotillo Martí, i l'especialista en dret polític Lluís Aguiló Lúcia i el professor Vicent Pitarch. L'acte estava organitzat pel Consell Popular de Cultura de Castelló i el Secretariat de l'Ensenyament de l'Idioma.

ALACANT: IV CICLE DE LENGUA,
HISTÒRIA I CULTURA AL PAÍS VALENCIÀ

Del 6 a l'11 de febrer se celebren a la ciutat d'Alacant els actes programats de l'anomenada IV Setmana de Llengua, Història i Cultura al País Valencià, organitzada per la Càtedra de Lingüística Valenciana de la Facultat de Filosofia i Lletres d'Alacant en col·laboració amb l'Aula de Cultura de la Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia. L'objectiu d'aquestes jornades, segons els organitzadors, era «de presentar un panorama dels diversos aspectes que una cultura pot oferir en una visió globalitzadora i d'aspiració cap a una normalitat». El programa consistia en una intervenció del filòleg menorquí Francesc de B. Moll, el qual tractà la situació alacantina dins el context de la llengua catalana; Maria Aurèlia Capmany va parlar del «feminisme, ahir i avui»; hi hagué, també, una taula rodona sobre «L'empresa editorial i la seua projecció al País Valencià», en la que intervingueren el professor Sanchis Guarner, els editors Eliseu Climent i Fernando Torres i els escriptors Joan Valls, Enric Valor, Rodríguez Bernabeu i Ferran Cremades. La quarta sessió fou dedicada a les vicissituds del cinema valencià, a càrrec de Ricard Blasco. La Setmana la va cloure el grup de teatre «Pluja» de Gandia amb l'obra *Sang i Ceba*. L'interés dels alacantins per aquestes activitats fou remarcable. Semblaven complir-se, doncs, les intencions del director del cicle, professor Lluís Alpera, quan declarava que allò que pretenia la Setmana era «ampliar el cenacle dels de sempre».

HOMENATGE A «EL MICALET»

La Federació d'Entitats Culturals del País Valencià dedicà un home-

natge, el dia 11 de febrer, a la Societat Coral el Micalet pel «seu valencianisme, concretat en una tasca continuada en pro de la nostra cultura». En el transcurs del sopar, que a tal fi se celebrà en un restaurant de la ciutat de València, les entitats convocants destacaren les meritòries activitats en el camp de la música i de la seua ensenyança a través de l'Institut Musical Salvador Giner, així com d'altres activitats complementàries, com ara dansa, teatre, cursos de llengua i festivals de cançó.

PREMIS «SET I MIG»

En la nit del 25 de febrer foren atorgats els Premis «Set i Mig», que la llibreria del mateix nom organitza a la ciutat d'Alacant. Els guardons, obra de l'artista alcoià Antoni Miró, foren concedits en aquesta edició al «Club d'Amics de la Cultura» de Novelda per la seua tasca col·lectiva, i també dins d'aquest mateix apartat, al grup de teatre «La Guadaña». El premi de mitjans de comunicació social va correspondre a Josep Lluís Peiró, corresponsal de *La Verdad* a Muro, i a Pere Miquel Campos, pel seu programa de ràdio «La nostra terra». Rafael Sellés i Jacint Llorca foren els premiats per llur dedicació a l'ensenyament de l'idioma. El jurat va comptar amb personalitats tan destacades del País Valencià, com Enric Valor, Enric Llobregat, Carmelina Sánchez-Cutillas, Jordi Colomina i Emili Rodríguez Bernabeu.

ACTE PRO LLIBERTAT D'EXPRESSION

Al saló «Les Roques» d'Elx, el dissabte 18 de març, se celebrà un acte públic en pro de la llibertat d'expressió i solidaritat amb *Saida* i *Els Joglars*. L'acte va estar convocat per les següents sigles: PCT, ARDE, PSPV, PSOE, MCPV, PCPV, PSP i ORT. Hi

hagué adhesions d'UGT, Assemblea de Teatre Independent, OLP (poble palestí), Consell Popular de Cultura i d'altres. En totes les intervencions es palesà el caràcter antidemocràtic de les actuacions del partit en el poder, respecte als casos esmentats, als quals qualificaren d'«atemptats a les llibertats del poble».

SEMINARI SOBRE BILINGÜISME

Els Instituts de Ciències de l'Educació de Santiago, Bilbao, Barcelona i València celebraren a Peníscola un seminari sobre el bilingüisme dins el marc de les Autonomies. Els principals temes que abordaren els assistents foren els que tracten de la situació de la llengua en l'àrea preescolar, EGB, batxillerat i universitat. Vicent Pitarch i Josep Palomero, de Vila-real i Borriana, varen presentar, a banda dels altres oradors, ponències corresponents al nivell del BUP.

CAMPANYA «CARLES SALVADOR»

La Primera Campanya Carles Salvador que se celebrà del febrer a l'abril del 1978, arreu del País Valencià, es pot definir, en certa manera, com una autèntica «campanya d'alfabetització». Anava destinada a omplir, almenys, en la part més bàsica, l'enorme buit que el poble valencià pateix, per les causes conegudes, quant a les seues senyes d'identitat. Així, aquesta campanya s'inseria plenament en el nostre moment actual, presidit per la reivindicació de l'Autonomia. La Primera Campanya va constar de dos cicles superposats: el de cursos de llengua i el de debats i informació cultural, basats sobretot en una sèrie de conferències que es donaren a cada curs. Va significar, en conjunt, més de dos-cents cursos arreu del País Valencià; cinc-cents persones que hi treballaren, com a professors, orga-

nitzadors, responsables, etc.; molts milers d'alumnes que van seguir els cursos. La Primera Campanya va significar, també, l'adhesió de més de cinc-cents entitats valencianes (ajuntaments, instituts, ateneus, bandes de música, sindicats, associacions de veïns, partits polítics, col·legis i altres institucions) així com de personalitats valencianes ben destacades. Aquesta adhesió popular quedà simbolitzada en la que el dia 27 de febrer, a Sagunt, expressà el Plenari de Parlamentaris del País Valencià.

I CONCURS DE CONTES «MALVARROSA»

La convocatòria dels premis que l'editorial Prometeo venia fent cada any, en 1978 va ser ampliada a un nou premi, el de contes «Malvarrosa». L'adjudicació, celebrada en la nit del 6 d'abril, va recaure en la narració *La vetlla d'en Pere Ruixes*, de la qual era autor Vicent Franch Ferrer.

FIRA DEL LLIBRE A ALACANT I VALÈNCIA

Del 22 al 30 d'abril se celebrà a València la XIII Fira del Llibre. Fira que, a més de la ja tradicional exposició i venda de llibres, aquest any anà acompanyada d'un remarcable programa d'actes culturals, entre els quals destaquen l'Homenatge al llibreter García Rigal, la presentació dels llibres *L'Autonomia del País Valencià i la seua aplicació pràctica*, elaborat per la Jove Cambra, i *La vetlla d'en Pere Ruixes*, de Vicent Franch, i finalment una sèrie d'actes sobre literatura i cinema.

Per altra banda, Alacant celebrà la Fira del Llibre del 24 de maig al 4 de juny, data habitual dels anys anteriors. En el 78 hi hagué una novetat en convocar-se un concurs de contes, patrocinat per la Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia.

CONFERÈNCIA DE MIQUEL ROCA JUNYENT

L'Ateneu Mercantil de València inicià un cicle de conferències, el 24 d'abril, amb la intervenció del diputat de Convergència Democràtica de Catalunya Miquel Roca Junyent. Aquest cicle havia estat suspès i ajornat en el mes de març, enmig d'un clima de polèmica. La dissertació del polític català versà sobre «La Constitució i les autonomies». Cal remarcar que, en el transcurs de la conferència, es produí un incident en el moment en què un assistent blasma pel fet que la conferència es fes en català.

ACTES CULTURALS A PEDREGUER

Del 22 al 29 d'abril, el Centre Excursionista de Pedreguer programà una sèrie d'actes culturals amb el nom de «I Setmana de Divulgacions del Centre Excursionista de Pedreguer». Els temes que s'hi varen abordar eren de temàtica excursionista, d'ecologia i de cultura del País Valencià.

COMMEMORACIÓ DE
LA BATALLA D'ALMANSA

En diverses poblacions del País Valencià se celebraren actes en commemoració de la batalla d'Almansa. El 25 d'abril del 1707, data cabdal per a la història del País Valencià, fou remembrat en cadascun dels actes organitzats, els quals comptaren amb la presència o adhesió dels partits polítics d'esquerra. En general, es palesà un gran interès per a constituir aquesta jornada en el Dia de les Llibertats Nacionals.

APLEC D'ESTUDIANTS DE BUP
A XÀTIVA

El seminari de valencià de l'institut Josep de Ribera de Xàtiva va

organitzar un aplec d'estudiants de BUP per tal de commemorar la batalla d'Almansa i la crema de la ciutat de Xàtiva per les tropes borbòniques de Felip V. L'assistència fou massiva. Uns 2.500 estudiants corresponents a 34 instituts del País Valencià participaren als actes. Hi hagué un parlament del professor Sanchis Guarner, una lectura de poemes per Vicent Andrés Estellés i diverses representacions teatrals. L'aplec, celebrat el 22 d'abril, va comptar amb la col·laboració de la Casa de la Ciutat de Xàtiva, el departament de Lingüística Valenciana de la Universitat de València, l'Associació Amics de la Costera i la Caixa d'Estalvis de València.

COL·LOQUIS SOBRE TENDÈNCIES
I PERSPECTIVES DE LA LITERATURA
AL PAÍS VALENCIÀ

Els primers dies de maig es van realitzar, a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de València, uns «Col·loquis sobre tendències i perspectives de la literatura al País Valencià», organitzats pel Departament de Lingüística Valenciana i la Comissió de Normalització Lingüística de l'Associació Cultural de la Facultat de Filologia. D'acord amb el programa previst, els actes es realitzaren així: dia 2, col·loqui sobre narrativa, amb la participació, a la mesa, de Carmelina Sánchez-Cutillas, Josep Piera, Isa Tròlec, J. Francesc Mira i Josep L. Seguí; dia 3, col·loqui sobre poesia, amb Lluís Alpera, Josep-Fèlix Escudero, Joan Navarro, Marc Granell, Josep Mir i Jaume Pérez Montaner; el dia 4, col·loqui sobre teatre, amb la participació del grup «l'Entaulat», Juli Leal, Josep L. Sirera i Grup «Pluja»; finalment, el dia 5, col·loqui sobre crítica, en el qual van prendre part Ricard Blasco, Vicent Franch, Josep Iborra, Rafael Ventura Melià, Joan Fuster i Lluís Alpera.

ESTELLÉS, PREMI D'HONOR
DE LES LLETRES CATALANES

El 5 de maig, a Barcelona, hom atorgà al poeta Vicent Andrés Estellés el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. El jurat era constituït per Joan Ainaud de Lasarte, Maria-Aurèlia Capmany, Alexandre Cirici Pellicer, Eliseu Climent, Alfons Cucó, Gregori Mir i Josep-Lluís Sureda. El premi, dotat amb mig milió de pessetes, està sota el patrocini de l'Omnium Cultural. Abans l'havien obtingut ja altres dos valencians: Manuel Sanchis Guarner (1974) i Joan Fuster (1975).

VI CENTENARI DE LA NAIXENÇA
DE CALIXT III

Durant els dies 17 i 18 de maig se celebraren a Xàtiva dues conferències que obrien els actes commemoratius del VI Centenari del naixement de Calixt III. La primera, a càrrec del P. Miquel Batllori, tractà sobre el tema «Els Borja de Xàtiva, dels segles XII-XIV». La segona, també a càrrec del mateix conferenciant, versà sobre el tema «Calixt III, la seua figura històrica».

ACCIÓ CULTURAL

Es constituí, a València i amb el nom d'Acció Cultural del País Valencià, una institució destinada a l'estudi, defensa i promoció del patrimoni cultural, artístic i natural dels valencians. N'és president Joan Fuster, i vice-president, Adolf Pizcueta. Ocupa la secretaria general Eliseu Climent; les vocalies, Santiago Ninet, Enric Ferrer i Solivares, Enric Beltran i Chirivella i Francesc Giner Perrepérez. En la Junta Consultiva figuren nombroses personalitats com Andreu Alfaro, Vicent Andrés Estellés, Vicent Badia Marín i altres. L'acció Cultural, que es manté amb les quo-

tes dels seus socis, vol donar suport a entitats que treballen amb els seus mateixos objectius, i promocionar tot tipus d'activitat cultural com cursos de llengua, premis literaris, etc.

III ESCOLA D'ESTIU

Més de dos mil treballadors de l'ensenyament, d'arreu del País Valencià, es concentraren a la ciutat de València per tal d'assistir a les sessions de treball que diàriament es realitzaven a les Escoles Professionals Sant Josep. Durant una setmana, la III Escola d'Estiu oferí als inscrits grans possibilitats d'aprenentatge per tal d'aconseguir una escola més popular i valenciana. En la clausura, a la qual assistiren els consellers d'Educació i Cultura, es presentaren unes conclusions. Cal destacar-ne la petició d'oficialitat per a la llengua catalana. Durant la festa de clausura que es féu a Campanar es produïren agressions per part d'elements d'extrema dreta.

SETMANES CATALANES DE BERLÍN

Les «Katalanische wochen Berlin» se celebraren en aquella ciutat alemanya, entre el 25 de juny i el 23 d'agost de 1978, organitzades amb les aportacions econòmiques de la municipalitat i d'altres institucions. En l'organització va destacar l'activitat del doctor Tilbert D. Stegmann, catedràtic de literatures romàniques a la Freie Universität berlina.

Les Setmanes tenien l'objectiu de mostrar als berlinesos la realitat dels Països Catalans, a través de diversos aspectes: art, urbanisme, llibre, teatre, cançó, música antiga i moderna, folklore, literatura, sociolingüística, medicina, filosofia, etc. Aquesta finalitat es va aconseguir amb exposicions, recitals, taules rodones, espectacles teatrals, concerts i conferències

que, en alguns casos, van atreure una gran quantitat de públic.

La participació valenciana a les Setmanes fou particularment activa i cal ressenyar-ne alguns aspectes. En l'exposició artística hi havia obres de Miquel Navarro, Joaquim Sorolla, Josep Pinazo, Artur Ballester, Josep Renau, Eusebi Sempere, Andreu Alfaro, Artur Heras, Manuel Boix, Armengol, Equip Crònica i Jordi Teixidor. La mostra, titulada «Art i modernitat als Països Catalans», fou organitzada per una comissió, de la qual formava part el crític Tomàs Llorens.

El doctor Sanchis Guarnier dissertà en una sessió dedicada a la Sociolingüística Catalana. El poeta Vicent Andrés Estellés féu una lectura de poemes, dins un recital conjunt amb Josep Palau i Fabre i Joan Brossa. Estellés tancà l'acte, que havia estat iniciat amb un parlament de Joan Fuster sobre Erasme. Vicent Ventura participà, amb Alfons Cucó i d'altres, en una taula rodona sobre qüestions polítiques. Raimon va cloure un recital de cançó, en el qual van prendre part també Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Ovidi Montllor i quatre cantants alemanys que interpretaren algunes obres del cantant de Xàtiva, en versió alemanya. L'audiència hi fou multitudinària.

FESTIVALS D'ESTIU

Durant l'estiu hi hagué una interessant experiència en el camp cultural. La Conselleria de Cultura i la Direcció General de Difusió Cultural van patrocinar un cicle de recitals de cançó, representacions teatrals i altres activitats, que tingueren per escenari el teatre romà de Sagunt. L'organització, a càrrec de Studio (Teatre València-Cinema), contractà, entre altres, La Trinca, Lluís Llach, Ovidi Montllor i Tábano.

CAMPANYA CULTURAL DE LA CONSELLERIA DE CULTURA

A partir del primer dia de juliol, la Conselleria de Cultura posà en marxa la Campanya «Per un estiu jove i autònom». Hom va dir que la Campanya pretenia ser popular, no elitista, i per tant, no adreçada a sectors intel·lectuals. S'hi varen acollir nombrosos recitals de cançó, festes, conferències, etc.

MUSEU SALVADOR ALLENDE

El dia 14 de setembre s'inaugurà el Museu Internacional de la Resistència «Salvador Allende» en les dependències del Museu Històric Municipal de València. La mostra fou dividida en dues etapes a causa de la gran quantitat d'obres a exposar. Aquest museu itinerant, que patrocinava la Conselleria de Cultura, va tenir un marcat sentit de solidaritat amb el poble de Xile, i tal com declarava el conseller de Cultura senyor Bevià el dia de la inauguració, la presència del Museu era molt oportuna en l'actualitat del País Valencià. Hi va assistir la directora d'aquesta ambaixada xilena, Marian Contreras, la qual va explicar l'origen i procés d'aquesta col·lecció. Entre les dues-centes obres de què consta el museu hi havia les dels valencians Alfaro, Armengol, Boix, Equip Crònica, J. Francés, Sabino, Genovés, Heras, A. Miró, Sempere, Teixidor i Vitòria.

MARINA ALTA: PREMIS DE CULTURA POPULAR

A Ondara, el 16 de setembre se celebrà l'acte de lliurament dels II Premis de Cultura Popular de la Marina Alta, corresponents a les seccions de teatre, poesia i assaig. L'acte va constituir ensems com un home-

natge als premis d'honor de les Lletres Catalanes, Joan Fuster, Manuel Sanchis Guarner i Vicent Andrés Estellés, els quals hi varen assistir.

COL·LOQUIS SOBRE TEATRE, AL MICALET

La Societat Coral El Micalet organitzà en el mes de setembre una sèrie d'actes que tenien com a tema el teatre valencià. El dia 25, els professors Joan Oleza i Antoni Tordera presentaren els llibres de la col·lecció Tres i Quatre, de teatre, de Vicent Andrés Estellés i de Manuel Molins. El dia 26, el professor Sanchis Guarner dissertà sobre el tema «Orígens i desenvolupament del teatre valencià». Aquestes jornades foren completades, més endavant, amb unes representacions teatrals a càrrec de grups independents.

I APLEC DE TEATRE DE LES NACIONALITATS

En els últims dies de setembre, Alacant aplegà un bon sector del món teatral independent. Les activitats es dividiren en dues parts. Una, de discussió dels problemes que afecten aquests grups en cada nacionalitat, i l'altra, de muntatges escènics. Hi hagué obres de teatre en català, castellà, gallec i basc. Un aspecte important que cal considerar és que les celebracions d'aquest tipus sempre havien tingut un únic escenari. Aquesta fou la primera vegada que els actes es desenvoluparen en distintes localitats.

MOSTRA DEL TEATRE INDEPENDENT DEL PAÍS VALENCIÀ

Durant el mes d'octubre, l'Assemblea de Teatre Independent del País Valencià va organitzar una sèrie de representacions teatrals a la ciutat de València, com a colofó d'unes jorna-

des de treball i estudi. La Societat «El Micalet», lloc on es realitzaren els muntatges, registrà una desigual assistència de públic. Els grups que hi van concórrer, a banda la qualitat de les obres presentades, foren: Horta, Cercle de Teatre Infantil, Carátula, Espiral, Entaulat, PTV, Mirall, Suspiros de España, Sambori, Pluja, Galliner i Teva.

ACTE ACADÈMIC «9 D'OCTUBRE»

Amb motiu de la celebració del Dia Nacional del País Valencià, hi hagué un acte acadèmic a la Societat Econòmica d'Amics del País, de València. Hi varen intervenir els professors Arcadi García, Marià Peset, Manuel Ardit i Lluís Aguiló, els quals presentaren diverses ponències sobre el País Valencià, des de distintes perspectives. Va cloure la sessió el conseller de cultura, Josep Bevià, que va destacar el caràcter estrictament acadèmic de l'acte.

APLEC NACIONALISTA A VALÈNCIA

El 8 d'octubre la Plaça de Bous de la ciutat de València va ser escenari del XIX Aplec del País Valencià. Durant l'acte actuaren cantants i grups de les diverses nacionalitats de l'Estat espanyol. També parlaren els parlamentaris Letamendía, Xirinachs, Audet i Burguera. En la plaça de bous, plena de gom a gom, desembocà la Marxa per l'Autodeterminació, la qual donà a conèixer un comunicat en contra de la Constitució pel fet de no tenir en compte el dret d'Autodeterminació dels pobles.

JORNADES ECOLOGISTES SOBRE EL MEDITERRANI

En la segona setmana d'octubre, el castell de Dénia fou escenari d'unes jornades de discussió i difusió dels

problemes que afecten el Mediterrani i el seu litoral. Durant les sessions d'aquesta mena de congrés es presentaren ponències sobre la problemàtica, com ara la degradació de la costa, les espècies en perill, etc. Hi hagué projeccions cinematogràfiques sobre el tema. Al final fou redactat un manifest que, entre altres coses, deia: «considerem que la investigació sobre el Mediterrani ha de ser controlada i impulsada per organitzacions populars, per tal de rescatar-la, així, de tot interès especulatiu que hi puguem exercir els interessos privats».

PREMIS OCTUBRE

Com és ja tradicional, en la nit del 21 d'octubre hi hagué la concessió dels Premis Octubre, que convoca la llibreria Tres i Quatre, aquesta vegada en la setena edició. El sopar d'adjudicació se celebrà en un conegut hotel de la ciutat de València. Com en anys anteriors, la festa literària fou animada per la presència d'intel·lectuals i polítics dels Països Catalans. Durant l'acte van parlar el professor Sanchis Guarner, Alan Yates, Rafael Ribó, Josep Renau, Vicent Andrés Estellés, Miquel Tarradell i Joan Fuster. Els premis foren els següents: d'assaig, premi «Joan Fuster», a Sebastià Serrano, per l'obra *Lingüística i qüestió nacional*; de poesia, premi «Vicent Andrés Estellés», a Manuel Rodríguez Castelló, pel llibre *La ciutat del tràngol*. El premi «Andròmina», de narrativa, fou declarat desert.

Per a continuar dotant els Premis amb el ressò popular volgut pels organitzadors, hi hagué un cicle de conferències en col·laboració amb el Col·legi d'Arquitectes. La primera —«Vicent Andrés Estellés: escriure ací»— anà a càrrec de Joan Oleza i Jaume Pérez Montaner. La segona —«L'anà-

lisi espacial en la pintura mural exterior»—, a càrrec de Josep Renau, i per acabar, Alan Yates parlà sobre «Sexe, repressió i altres coses fines en Tirant lo Blanc».

HOMENATGE A ENRIC ORTEGA

El darrer diumenge d'octubre, als Jardins del Real de València, tingué lloc un festival popular en homenatge al músic Enric Ortega. S'hi destacà la presència del grup Al Tall, del qual l'homenatjat formava part. Enric Ortega, mort en accident temps enrere, fou recordat en cadascuna de les actuacions dels nombrosos artistes i personalitats que hi intervingueren. Entre altres actuaren Araceli Banyuls, Carles Barranco, Lluís Miquel i els 4 Z i Joan Blasco.

MALLORCA: ENCONTRE DE CIÈNCIES SOCIALS

En els primers dies de desembre se celebrà al Palau de Congressos de Ciutat de Mallorca el II Encontre de Ciències Humanes i Socials dels Països Catalans. Als actes, que aplegaren a més de dos-cents especialistes, es reberen comunicats d'alguns partits polítics, tot i que llur presència no fou fonamental per al desenvolupament de l'encontre. Una de les decisions que s'hi varen prendre fou la reunió propera, a celebrar en el 1980, a Tortosa. Pel que fa al País Valencià, hi va anar Alfons Cucó.

PREMIS BALDIRI REXACH

La Delegació d'Ensenyament Català, sota els auspicis de la Fundació Jaume I, atorgà a les darreries de l'any els Premis Baldiri Rexach a deu escoles catalanes, a cadascuna de les quals correspongué dues-centes mil pessetes. Dues d'aquestes escoles són del País Valencià: «El Rotgle», de

Castelló de la Plana, i «Gavina», de l'Eliana.

I ENCONTRE DE CINE
DEL PAÍS VALENCIÀ

La Direcció General d'Activitats Artístiques de la Conselleria de Cultura, va convocar, per al 23 de desembre, el I Encontre de Cine al País Valencià. Les sessions que es desenvoluparen en l'Aula de Cultura de la Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia, d'Alacant, tingueren com a objectius l'anàlisi de la problemàtica del cinema al País Valencià: producció, distribució, exhibició, cine amateur, cine-clubs i crítica. Les conclusions consideraven aquest I Encontre com

«el punt de partença d'un procés obert de debats que culminaria en un Congrés de Cinema al País Valencià».

CURSOS DE LINGÜÍSTICA VALENCIANA

Els cursos de llengua que cada any organitza l'Institut de Ciències de l'Educació, en el 1978 han estat incrementats de forma notable. Aquests cursos, adreçats a mestres i llicenciats exclusivament, al mes de novembre n'eren 30. Al gener del 79 ja ultrapassava els 80. Les distintes modalitats que s'impartien, arreu del País Valencià, eren les següents: per a castellanoparlants, i per a catalanoparlants en tres graus, elemental, mitjà i superior.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

DESEMBRE 1978 • BUTLLETÍ INTERN • Núm. 1

EDITORIAL

Certament —i creiem poder-ho dir sense triomfalismes—, ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ és una iniciativa que venia exigida per la mateixa situació actual del país. Calia unificar els esforços dispersos, per tal de mantenir activitats en curs i per tal d'impulsar, amb unes mínimes garanties d'èxit, nous projectes. Sense caure en cap tòpic podem afirmar que, malgrat tot, el País Valencià està col·locant-se en una situació de franc i declarat redreçament de la consciència nacional. Les baralles inútils i perjudicials per al país s'acabaran prompte, tan prompte com el poble tinga accés al coneixement, al reconeixement, dels nostres trets distintius, tan prompte com el poble pugua veure, amb la veritat en la mà, què és allò que ens fa inequívocament valencians i què és allò que sols serveix per a crear divisions estèrils, bregues de carrer, salvatgeria intel·lectual i física.

En el moment actual destaca, molt en primer lloc, la necessitat d'acabar amb certes formes de treball, pròpies del període anterior, meritòries i imprescindibles llavors, però inadequades i contraproduents ara. Cal acarar els problemes amb tots els mitjans possibles, tenint en compte que el País Valencià no pot deixar passar l'ocasió present de recuperar-se, i que perdre-hi ens acostaria molt perillosa-

ment a la pura i simple desaparició. El nostre patrimoni cultural i natural està en una situació compromesa; és responsabilitat de tots posar els mitjans per a resoldre-la favorablement als interessos valencians. ACCIÓ CULTURAL, sense oblidar el seu àmbit estricte de funcionament, pot realitzar una gran missió, en aquest sentit. I tots els membres de l'ACCIÓ hem de col·laborar perquè això siga possible. Amb aquests fulls iniciem la publicació del nostre Butlletí Intern. És una forma de mantenir el contacte, d'informar, de reflectir la vida interna de l'entitat; és també una prova de solidesa, inicial però certa, de la institució. ACCIÓ CULTURAL està en marxa; que funcione, que s'eixample, que siga un èxit incontrovertible, són compromisos de tots els qui en formem part.

D'altra banda, no cal dir que aquest primer número, amb tot el que representa, és sols un començament. Cal que tots contribuïu a fer millors els pròxims, aportant idees, notícies, etcètera.

El Butlletí serà, al capdavant, un element d'integració, viu i dinàmic, un instrument de coordinació que s'ajustarà plàsticament al desenvolupament de l'ACCIÓ CULTURAL. Desitgem i esperem que pugua acomplir aquesta missió tal com l'ACCIÓ necessita.

ATEMPTATS CONTRA LA CULTURA, ATEMPTATS CONTRA EL PAÍS

Amb poc temps de distància, s'han succeït dos atemptats contra importants personalitats de la vida cultural del País Valencià, que són també membres destacats d'ACCIÓ CULTURAL: el nostre president, Joan Fuster, i el membre de la Junta Consultiva, Manuel Sanchis Guarner.

En el primer cas, un artefacte va esclatar en la façana del domicili de Fuster, a Sueca; en el segon, afortunadament, la bomba no féu explosió, gràcies a la serenitat del doctor Sanchis, el qual, en cas contrari, hauria mort amb tota probabilitat —ell i la seua esposa.

Fins ara, aquests i molts altres atemptats resten impunes. Resten impunes els atemptats i certes apologies de la violència antivalenciana, com la que fa poc s'ha publicat en una revista de la Marina.

El País Valencià ha de reaccionar contra totes aquestes brutalitats i contra les campanyes d'intoxicació ideològica que des de certs mitjans de premsa i certs òrgans de poder antidemocràtics s'estan llançant permanentment contra l'autèntica personalitat valenciana. Perquè, en definitiva, i encara que els autors d'aquestes campanyes vulguen ensenyar ara les mans netes, ells són els veritaders instigadors morals d'aquests atemptats.

VIDA INTERNA

REUNIONS DE LA JUNTA DIRECTIVA

Fins ara se n'han celebrat dues. La primera, el 18 de setembre. Els acords adoptats foren comunicats als socis en circular de 10 d'octubre. Entre aquests punts remarcuem-ne la decisió de publicar un Butlletí Intern, en principi, trimestral; la celebració d'una Assemblea General; ajudar econòmicament el primer número dels **Fulls d'orientació nacionalista**, promoguts pels Consells Populars de Cultura.

La segona reunió s'efectuà el 15 de novembre i es decidí, entre altres mesures, les següents: fer pública l'existència de l'entitat a través de la premsa —a tal efecte, el 22 del mateix mes s'envià a tots els mitjans de comunicació del país una circular i un fullet explicatiu de les finalitats de l'ACCIÓ; aprovar el contingut del primer número del Butlletí; col·laborar amb la Segona Campanya Carles Salvador, ajudant-la econòmicament; ajudar als editors del llibre sobre el XIX Aplec del País Valencià; ajornar l'Assemblea General fins a principis de 1979, a fi que s'hi puga donar compte complet de totes les gestions realitzades durant el 78, any en què sols parcialment ha existit l'entitat.

SOCIS

En aquesta secció donarem compte trimestral de les noves entrades de socis a l'ACCIÓ. L'estadística que donem a continuació és la primera i abraça fins novembre.

Mes	Socis inscrits
Juny	141
Juliol	219
Agost	15
Setembre	85
Octubre	78
Novembre	84
TOTAL	622

RELACIÓ AMB D'ALTRES ENTITATS

Des de la seua constitució, i especialment durant l'últim trimestre, ACCIÓ CULTURAL ha ajudat econòmicament o mantingut contactes de treball amb diverses entitats del País Valencià que, pel seu caràcter i pels seus objectius, coincideixen totalment o parcial amb les nostres finalitats. Podem citar-ne les següents:

- Reial Societat Econòmica d'Amics del País.
- Consells Populars de Cultura.
- Seminari de Llengua i Cultura.
- Societat de Socors Mutus El Treball, de Xixona.
- Centre Carles Salvador.
- Aín, Biblioteca Popular.
- Les Valls, Biblioteca Escolar.
- Cercle d'Agermanament Occitano-Català.

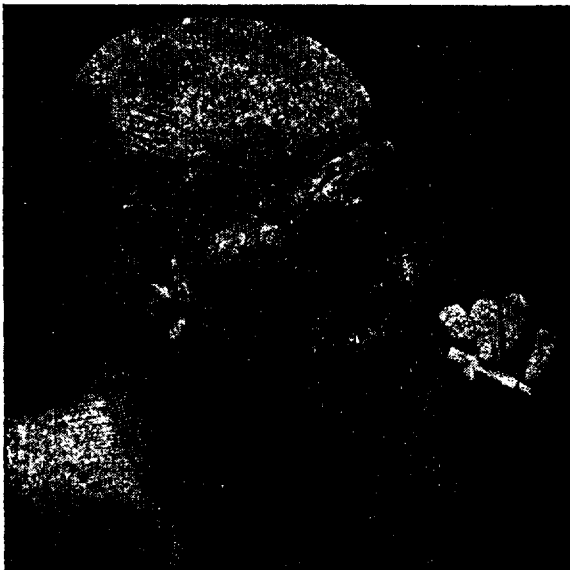
- Assemblea de Teatre.
- Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi.
- Secretariats de l'Ensenyament de l'Idioma.
- Fundació Josep Renau.
- Aplec del País Valencià.
- Comissió 9 d'Octubre.

A partir del proper número publicarem breus dossiers sobre entitats i iniciatives del País Valencià que cal conèixer i recolzar.

PATRIMONI ARTÍSTIC

EL RETORN DE JOSEP RENAU

Novament, el pintor i grafista Josep Renau (membre de la Consultiva d'Acció Cultural) ha

visitat temporalment el País Valencià, preparant el seu retorn definitiu. El 10 de novembre es va constituir legalment la Fundació que

porta el seu nom i que està formada per diverses personalitats, sota la presidència de Joan Fuster: Rafael Solbes, Andreu Alfaro, Ferran Vicente-Arche, V. Andrés Estellés, Isidor Balaguer, Eliseu Climent, Joaquim Muñoz Peirats, Josep Fibla, Marta Hofmann, Ricard Rosso i Garcia. La Fundació té la finalitat de conservar l'obra de Renau i de promoure'n la difusió.

COL·LECCIÓ DE CARTELLS POLÍTICS

El cartellisme polític està experimentant una revifalla ben visible, tant amb la recuperació d'obres i autors d'èpoques precedents com amb l'aparició de nous cartells, generalment anònims, destinats a influir sobre l'opinió i la visió dels ciutadans en cada episodi de l'activitat política democràtica. Es tracta, sens dubte, d'un material a rescatar de la curta vida que li dona la seua presència als murs.

El senyor Salvador Alcàsser està constituint una interessant col·lecció d'aquests materials. ACCIÓ CULTURAL, en contacte amb ell, organitzarà en el futur una exposició de cartells polítics valencians de l'actualitat.

IDIOMA

NOVA EDICIÓ DE LA «GRAMÀTICA VALENCIANA», DE C. SALVADOR

S'ha publicat recentment la setena edició de la *Gramàtica valenciana* de Carles Salvador, un

dels homes que més va fer per la normalització idiomàtica del País Valencià, durant bona part del present segle. Evidentment, és innecessari qualsevol comentari sobre la importàn-

Onomàstica

Onomàstica. Els noms personals valencians - 16 p., 19 cm.

València, Consell del País Valencià, Conselleria de Cultura, 1978

Poesia

ANDRÉS ESTELLÉS, Vicent: **Recomane tenebres** pr. Joan Fuster - 2.ª edició - 280 p., 19 cm. - Col·lecció La Unitat

València, Tres i Quatre, 1978

Primer volum de l'obra completa del poeta

ANDRÉS ESTELLÉS, Vicent: **Balanç de mar** - 240 p., 19 cm. - Col·lecció La Unitat

València, Tres i Quatre, 1978

Quart volum de l'obra completa del poeta

DURAN DE VALÈNCIA, Miquel: **Guerra, victòria, demà** - edició a cura de Francesc Pérez i Moragon - 2.ª edició (la primera és de 1938) 72 p., 20 cm. - Col·lecció Poesia

València, Tres i Quatre, 1978

GRANELL, Marc: **Notícia de la tribu** - 16 pàgines, 24 cm.

València, Septimomiau, 1978

JAÉN URBAN, Gaspar: **Les flors de bruc** - 8 pàgines, 24 cm.

València, Septimomiau, 1978

GUEROLA, Joan A.: **La pietat sota el mont** - 44 p., 20 cm.

València, Associació Cultural de Filosofia i Lletres, Universitat de València, 1978

Política

Nou (9) d'octubre 1978. XIX Aplec del País Valencià. Per les llibertats nacionals - il·lustrat - 12 p., 22 cm.

València, Editorial Aplec, 1978

Toponímia

Toponímia. Els noms de les ciutats i dels pobles valencians - 24 p., 19 cm.

València, Consell del País Valencià. Conselleria de Cultura, 1978

MELCHOR, Ferran, PARÍCIO, Antoni, i SEGUÍ, Vicent: **Aproximació a la toponímia del País Valencià** - 218 p., 20 cm.

València, edició dels autors, 1978

FORMACIÓ POPULAR

FULLS D'ORIENTACIÓ NACIONALISTA

L'octubre passat va aparèixer el número 1 dels **Fulls d'orientació nacionalista**, publicació no periòdica que editen els Consells Populars de Cultura i que pretén, com diu la seua Justificació, ser «unes pàgines fetes des de les perspectives i des de les circumstàncies de la recuperació nacional del País Valencià, en què es

FULLS D'ORIENTACIÓ NACIONALISTA

tracten, amb un criteri obert, temes d'interés cultural i cívic per a tots els que vivim entre el Sénia i el Segura».

El primer número té com a títol **El 9 d'octubre, Dia del País Valencià** i comprén la història d'aquesta data, un comentari sobre la situació

del regne de València dins la Corona catalano-aragonesa, el resum del llegat històric que el 9 d'octubre representa (Senyera, llengua i institucions pròpies), així com un comentari final sobre el significat actual i futur de la Diada.

El tiratge del número 1 fou de 50.000 exemplars. ACCIÓ CULTURAL va col·laborar econòmicament a la seua edició.

SEGONA CAMPANYA CARLES SALVADOR

ACCIÓ CULTURAL recolzarà la Segona Campaña Carles Salvador, que se celebrarà entre els mesos de gener i maig de 1979, arreu del país. Els organitzadors han començat ja el muntatge dels cursos —s'espera fer-ne entorn dels 400 que aquesta vegada estaran dividits en dos nivells: un d'elemental i un de superior—. Com en l'ocasió anterior, la campanya serà de llengua i cultura del País Valencià, amb especial dedicació a temes d'història, literatura, geografia, etc.

Aquesta Segona Campaña compta amb la important experiència de la Primera (gener-abril 1978), que va realitzar 200 cursos repartits

per tot el país. Les sessions se celebraren a locals cedits per tota mena d'entitats preocupades pel redreçament cultural valencià (associacions de veïns, sindicats, partits polítics, aules de cultura, instituts d'ensenyament mitjà, cooperatives, etc.). La iniciativa obtingué l'adhesió i el suport moral de gran quantitat d'entitats cíviques, sindicals i polítiques (entre les quals destaca el Plenari de Parlamentaris del País Valencià).

VALÈNCIA: CONFERÈNCIA DE VICENT FRANCH

El passat 13 de desembre, al saló d'actes de la

Reial Societat Econòmica d'Amics del País, el professor Vicent Franch, de la Facultat de Dret, pronuncià una conferència sobre «Les bases polítiques de la Declaració Valencianista de 1918», en commemoració del seixanté aniversari d'aquell important programa d'actuació nacionalista. Després de la interessant dissertació del professor Franch, el públic —que omplia el local de gom a gom— participà activament en un animat col·loqui que abordà temes com el republicanisme, nacionalisme, blasquisme i la ideologia de les classes dominants. L'acte havia estat organitzat conjuntament, per la Reial Societat Econòmica d'Amics del País i ACCIÓ CULTURAL.

SÍMBOLS

HISTÒRIA DE LA SENYERA DEL PAÍS VALENCIÀ

Està en premsa la **Història de la Senyera del País Valencià**, obra densa i erudita que estudia, amb aportació d'una impressionant documentació, de vegades desconeguda o inèdita, els avatars de la bandera valenciana des de la conquesta de València (1238), fins al 1936. L'autor de la investigació és el senyor Pere Maria Orts i Bosch, membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL.

Resulta evident que l'obra és d'una total oportunitat i que contribuirà eficaçment a aclarir dubtes, a resoldre preguntes i, per si encara calia, a invalidar postures apassionades i desinformades, que tanta confusió han creat en els últims temps.

PARTITS POLÍTICS A FAVOR DE LA SENYERA DEL PAÍS

En un document fet públic, diversos partits polítics valencians han exposat una sèrie de consideracions sobre la campanya anticatalanista

i d'intoxicació ideològica que estem sofrint els valencians. Entre altres punts afirmen que el símbol autèntic del País Valencià és el que ens portà Jaume I: quatre barres roges sobre fons groc.

Signen el document el Partit Socialista, el Comunista, el del Treball, Moviment Comunista, Organització Revolucionària dels Treballadors, Organització d'Esquerra Comunista, Partit Socialista Unificat, Unió Democràtica, Partit Comunista dels Treballadors, Lliga Comunista Revolucionària, Partit Socialista d'Alliberament Nacional, Organització Comunista-Bandera Roja i Partit Carlí.

VENDA DE SENYERES

Molts socis se'ns han adreçat demanant-nos informació sobre preus i llocs on poder adquirir senyeres del País Valencià, a bon preu. Doncs bé, a Castelló hi ha la «Indústria Verbernera», que fabrica senyeres de plàstic des de 2'20 ptes. (30 x 25 cm.) a 15 ptes. (75 x 90 centímetres) la unitat. L'adreça és: carrer Saragossa, 17 (telèfon 21 16 27), Castelló.

TEATRE

SETMANA DE COL·LOQUIS TEATRALS

A la Societat Coral El Micalet, de València,

entre el 25 i el 30 de setembre, se celebrà una Setmana de Col·loquis Teatrals, organitzada per

ALACANT: RECITALS D'ESTELLÉS

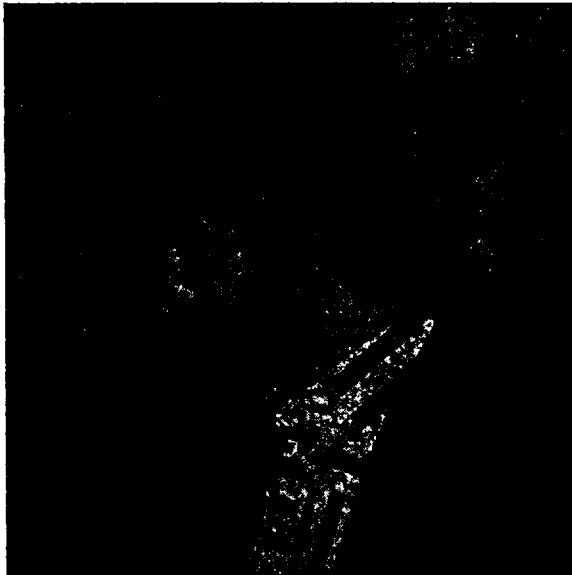
El 8 de novembre van tenir lloc en Alacant dues conferències sobre l'obra poètica de Vicent Andrés Estellés, amb la participació del poeta. Hi parlaren els professors Joan Oleza i Jaume Pérez Montaner, i els actes se celebraren a l'Aula de Cultura de la Caixa d'Ala-

cant i Múrcia i al Centre d'Estudis Universitaris. Entre els assistents hi havia Emili Rodríguez Bernabeu, Lluís Alpera, Jordi Colomina i Rodríguez Puértolas, entre altres personalitats destacables. El públic va seguir amb un enorme interès els parlaments dels conferenciant i molt especialment el recital del poeta.

RELACIONS EXTERIORS

ALAN YATES AL PAÍS VALENCIA

El professor Alan Yates, de la universitat britànica de Sheffield, visità el País Valencià en octubre, amb motiu d'un viatge per a formar part del jurat de narrativa dels Premis Octubre. A més, dintre dels mateixos actes, donà una conferència al Col·legi d'Arquitectes de València, sobre **Sexe, repressió i altres coses fines en Tirant lo Blanc**. Yates, autor de l'estudi **Una**

generació sense novel·la?, ha realitzat una visió molt important del clàssic de la nostra llengua, obra de Martorell i Galba, el resultat de la qual publicarà pròximament. Yates visità les escoles de Barx, el monestir de Sant Jeroni de Cotalba, la Universitat de València i altres llocs diversos.

PARÍS: RECITAL D'ANDRÉS ESTELLÉS

El 6 d'octubre va tenir lloc al Centre Pompidou de París (important institució d'investigació i d'exposició d'art contemporani) una lectura de poesia catalana d'avui, presentada per Maria Lluïsa Borràs. Intervingueren, llegint poemes propis, els escriptors Joan Brossa i Vicent Andrés Estellés (de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL). En cada cas, un actor feia

abans la lectura de la versió francesa dels poemes. L'èxit fou absolut i l'assistència molt nombrosa.

GALÍCIA: CONFERÈNCIA DE V. VENTURA

Vicent Ventura parlà, davant 3.000 persones, a La Corunya el 21 d'octubre, en el transcurs d'un acte nacionalista. Hi remarcà la necessitat que els partits s'adapten en cada país a les reivindicacions pròpies, des d'una obediència estrictament pròpia i no dependent d'altres organitzacions.

CERCLE D'AGERMANAMENT OCCITANO-CATALÀ

S'ha constituït fa uns mesos el Cercle d'Ager-

manament Occitano-Català (CAOC), que té com a finalitat la promoció d'iniciatives comunes a aquestes dues nacionalitats, a través de publicacions, conferències, recitals, projeccions cinematogràfiques, etc. Entre les seues primeres activitats cal destacar la convocatòria del Premi Rei En Pere, per a obres o estudis relacionats amb l'Espai Occitano-Català, escrits en qualsevol de les dues llengües. L'entitat publica una revista, **La clau**.

ACCIÓ CULTURAL manté relacions amb la CAOC i ha enviat representants a les reunions de Besiers i Barcelona.

EL 29 DE GENER: ASSEMBLEA GENERAL

D'acord amb l'article 27 dels nostres Estatuts, l'Assemblea General de Socis es reunirà, amb caràcter ordinari, el primer trimestre de cada any. En 1978 hauríem pogut celebrar-ne una, però la Junta Directiva va considerar que, donat l'escàs temps de funcionament de l'entitat, era més convenient que la primera Assemblea General de socis fos l'ordinària de 1979, que se celebrà el 29 de gener, a València, en la Cambra de Comerç (Poeta Querol, 15), a les 7'30 per primera convocatòria i a les 8 h. per segona.

L'ordre del dia serà el següent:

1. Lectura de la memòria anual reglamentària.
2. Examen de la gestió de la Junta Directiva i de l'estat de comptes de l'entitat, sotmetent-los a l'aprovació de l'Assemblea.
3. Precs i preguntes.

Els socis d'ACCIÓ CULTURAL poden enviar proporcions per a ser incloses en aquest ordre del dia, per escrit i almenys una setmana abans de l'Assemblea.

COMENCEM AMB MIL SOCIS!

La Junta Directiva d'ACCIÓ CULTURAL considera que les activitats de l'entitat sols podran tenir una relativa eficàcia a partir del moment que puga comptar-se amb mil socis, almenys. És, per tant, molt necessari que tots fem un esforç per assolir aquesta xifra mínima, fent-nos-en, primerament, socis i, després, facilitant les adreces d'aquells que puguen estar interessats a que els enviem informació.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

Informació:

Moratín, 15, 8.^a
València-2

Telèfons: 321 92 24
322 58 02
322 58 19

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

ABRIL 1979 • BUTLLETÍ INTERN • Núm. 2

EDITORIAL

UNA CONFIRMACIÓ I TRES REFLEXIONS

L'augment que ACCIÓ CULTURAL està paulatinament experimentant, quant al nombre de socis i, per tant, de possibilitats d'actuació, és un senyal que confirma de manera clara un fet: teníem raó quan afirmàvem, en el número 1 d'aquest butlletí, que la iniciativa de crear aquesta institució «venia exigida per la mateixa situació actual del país». Ara som més de 1.000 socis.

En efecte, a mesura que anem eixamplant la nostra base de socis, a mesura que anem entrant en contacte amb tot el territori valencià, podem confirmar que els objectius de l'ACCIÓ són plenament vàlids i, més encara, són perfectament aptes per a ser assumits per un gran nombre de valencians de distintes posicions ideològiques i socials, que coincideixen en la voluntat de reconstruir el País Valencià, sense enfrontaments inútils, sense manipulacions i sense insults.

En ACCIÓ CULTURAL cap tothom. Per això hi ha socis que són diputats o senadors, o professors, o forners, o manobres o metges, o escriptors... I secretàries, mestresses, i advocades... En ACCIÓ CULTURAL cap tothom sempre que vulga **actuar** a favor de la **cultura** del País Valencià.

I

Acabem d'estrenar ajuntaments. Es tracta d'un fet políticament importantíssim, però

també, i això és els que ens interessa ara, d'un fet amb enormes repercussions en l'àmbit cultural. Les corporacions locals i provincials tenen encomanades una llarga sèrie de tasques que afecten els patrimonis artístic, cultural i natural dels ciutadans. Biblioteques, museus, parcs, arxius, monuments, platges, rius, ciutats i paisatges han sofert durant molts anys una gestió antide-mocràtica i d'escàs contingut cultural.

PER UNS AJUNTAMENTS DEMOCRÀTICS I VALENCIANS

Els nous ajuntaments i les noves diputacions hauran de posar remei a aquesta situació, però tots els ciutadans han de col·laborar-hi. I els membres de l'ACCIÓ en primer lloc: donant idees, fent propostes, aportant solucions i, quan convindrà, exigint-les.

Els partits polítics i les organitzacions cívi-ques han preparat els seus programes de govern municipal, amb mesures concretes per a resoldre els diversos problemes de les ciutats.

ACCIÓ proposa unes demandes mínimes, a aplicar immediatament pels nous ajuntaments, com a demostració que s'han acabat els temps de la repressió antivalenciana. Aquestes demandes es podrien resumir en: 1) restitució dels noms autèntics a les poblacions i a les vies urbanes; 2) ús oficial del valencià (caldrà dir encara que és la forma popular de referir-nos a la llengua catalana?) en els nous ajuntaments i diputacions.

II

El 25 d'abril —no cal que us ho recordem— hem commemorat el 272 aniversari de la batalla d'Almansa, que va decidir, per al País Valencià, la derrota final en la guerra de Successió.

Els nacionalistes valencians i, en general, tots els ciutadans preocupats per la nostra recuperació cultural, han viscut sempre aquesta data com una ocasió per a recordar la llibertat perduda, l'oficialitat de l'idioma, etcètera. Així, algú l'ha qualificada com a «dia de la llibertat nacional».

En l'àmbit cultural, el 25 d'abril ens recorda la cruel repressió contra les lleis de l'antic regne i la pèrdua d'oficialitat de la llengua catalana, en un programa conscient de destrucció de la nostra personalitat col·lectiva.

ACCIÓ ha patrocinat l'edició d'un cartell commemoratiu, que ha estat enganxat per tot el país i ha celebrat, amb èxit, una important conferència.

III

La llibertat d'expressió és una de les moltes llibertats que la cultura exigeix per a viure. Per això ens ha estat negada durant tants

anys. La Constitució garanteix aquesta llibertat, però cal que lluitem contra els hàbits de certes esferes, no sempre ben disposades a respectar aquest dret dels ciutadans.

En els darrers tres mesos s'han produït distints atacs contra la llibertat d'expressió. En remarcarem alguns, com a exemple.

El programa de RTVE «Hora 15» del 19 de març provocà algunes protestes que atacaven, en la seua base, la més elemental llibertat d'opinió i el dret, igualment bàsic, a expressar-la. Això ja no sorprén ningú, a la vista de les onades d'irracionalitat amb què es pretén envair el nostre país per a impedir l'ascens de la consciència nacional. Tampoc no sorprén que el diari **Las Provincias** publicàs extensament aquelles poques protestes i que ni tan sols ressenyàs l'escrit de més de 50 entitats valencianes (de nord a sud del país) que sortien en defensa de la llibertat d'expressió i dels intel·lectuals implicats.

Els diumenges 21 i 28 de gener i 4 de febrer, a l'església dels jesuïtes, de València, uns grups de provocadors insultaren greument, en el transcurs de la missa, els celebrants. Motiu? La missa era en valencià. Aquestes misses s'han hagut de suspendre. A la ciutat de València es diuen 800 misses en castellà i només 10 en valencià (entre elles, la dels jesuïtes). Ja n'hi ha una menys, que és el que pretenien aquests nous «valencianistes».

Els valencians hem protestat sempre poc, malgrat la nostra fama literària d'arrauxats i d'escandalosos. Algú vol ara canalitzar les protestes, precisament, contra els qui defensen la cultura i la llengua del país. I, tanmateix, fóra bo que aprenguésem a protestar...

Comencem, ja ara, protestant contra els qui neguen la llibertat d'expressió. I també contra els qui els inciten i subvencionen i contra els qui els fan de «servei de premsa».

COMUNICATS

A TOTS ELS SOCIS DEL DISTRICTE MARITIM DE VALÈNCIA

A fi d'aconseguir una major coordinació entre totes les forces que treballen per una cultura popular als barris, i més en concret, per la cultura del País Valencià, s'ha

constituït una comissió.

Fem una crida a totes aquelles persones que hi vulguen treballar per tal que contacten amb nosaltres: telefoneu al 371 12 97 i demaneu per Robert, de 9 a 11 h. i de 16'30 a 18 h.

NOTICIARI GENERAL

ESTELLÉS, PREMI DE LA CRÍTICA

El poeta valencià V. Andrés Estellés ha rebut el premi de la crítica de la revista **Serra d'Or**, corresponent a 1978, pel quart volum de la seua obra completa, titulat **Balanç de mar**. ACCIÓ CULTURAL expressa a l'escriptor la seua felicitació per aquest nou premi.

CONSELL CULTURAL DE L'ESTAT ESPANYOL

El Ministeri de Cultura ha organitzat un consell cultural, amb participació de les diverses cultures de l'Estat espanyol i dels diversos territoris que el formen. Pel País Valencià, la representació està formada per Eusebi Sempere (membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ), Joan Fuster (president de la nostra entitat) i Lluís Garcia Berlanga, jurat, enguany, dels Premis Octubre.

VI CENTENARI DEL CISMA D'OCCIDENT

Aquesta efemèrides se celebrà a Barcelona i Peníscola els dies 19, 20 i 21 d'abril d'enguany, amb una sèrie d'actes acadèmics d'alt interès.

VI° CENTENARI DEL CISMA D'OCCIDENT

BARCELONA - PENÍSCOLA 19, 20 i 21 ABRIL 1979

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

SOCIETAT CASTELLONENCA DE CULTURA

Les entitats organitzadores foren l'Institut d'Estudis Catalans i la Societat Castellonenca de Cultura.

Cal remarcar el fet que el cartell anunciador ha estat patrocinat per la Diputació Provincial de Castelló.

«CARTELERA TURIA»: QUINZE ANYS

La **Cartelera Turia** ha celebrat, amb el número 789, els quinze anys de la seua aparició setmanal als quioscs de la ciutat de València. El fet és ben positiu, ja que es tracta d'un setmanari que va més enllà d'una simple cartellera d'espectacles. La «Turia» és bastant més que una cartellera i ho ha pogut demostrar durant tot aquest temps amb la seua independència de criteri, el seu rigor exigent i la seua alineació permanent a fa-

vor de la cultura i de la democràcia i, en tantes ocasions com ha calgut, a favor del País Valencià.

CASTELLÓ DE LA PLANA: HOMENATGE A MALDONADO ALMENAR

El dia 10 de març, la Fundació Huguet de Castelló de la Plana celebrà un acte d'homenatge al senyor Joaquim Maldonado Almenar, per reconèixer la seua trajectòria al servei del País Valencià, amb el lliurament d'una placa que la Fundació atorga, cada any, a una personalitat il·lustre que s'haja distingit en aquest servei.

L'acte se celebrà a l'Ajuntament de Castelló, sota la presidència del batle, senyor Vicent

Pla i Broch. Féu l'oferiment de la placa el senyor Adolf Pizcueta, president de la Fundació Huguet i vice-president d'ACCIÓ CULTURAL. El senyor Maldonado agrai l'homenatge que, va dir, no el considerava sols com a propi, sinó que el compartia amb tots els qui amb ell havien col·laborat.

Van assistir, entre d'altres, els senyors Joan Fuster, president de l'ACCIÓ, Sanchis Guarner, Fibla i Viciano, Miquel Peris Segarra, Vicent Ventura i Beltran, Vicent Rodríguez, i Eliseu Climent.

Acabat l'acte se celebrà un dinar, en el transcurs del qual el batle de Castelló donà al senyor Maldonado una insígnia amb l'escut de la ciutat.

VIDA INTERNA

PRESENTACIONS DE L'«ACCIÓ»

Madrid

Davant un gran nombre de valencians residents a la capital de l'Estat, es presentà l'ACCIÓ CULTURAL a principis de febrer. Intervingueren en l'acte els membres de la Junta Consultiva, Manuel Sanchis Guarner, Vicent Andrés Estellés i Andreu Alfaro, entre altres. L'acte, al qual assistí TVE, se celebrà a la Galeria d'Art de Manuel Vicent.

Sagunt

El 15 de febrer, un membre de la Junta Directiva va presentar els objectius d'ACCIÓ CULTURAL en el transcurs d'una reunió celebrada a Sagunt i que havia estat organitzada, entre altres, per Rafael Tomàs, Francesc Agües i M. Civera. Els assistents es mostraren molt interessats pels temes exposats.

València: Club Jaume I

Membres de la Directiva d'ACCIÓ foren convidats, pel president del Club Jaume I, senyor Vicent Rodríguez, a un dels dinars que setmanalment celebra l'esmentat Club, a fi d'exposar-hi les finalitats de la nostra entitat i tractar de la possibilitat d'actuar conjuntament en determinades iniciatives d'interès comú. L'acte se celebrà el 12 de

març i va transcórrer en un clima de cordialitat i d'enteniment totals, d'acord amb el caràcter d'ambdues institucions.

Alzira

En aquesta ciutat feu la presentació de la nostra entitat el secretari fundador dels Cronistes del Regne i membre de la Junta Consultiva de l'ACCIÓ, senyor Vicent Badia i Marín. També s'hi comptà amb la presència del soci senyor Josep L. Pitarch. L'acte es realitzà el 16 de març.

Vila-real

El 15 de març hi tingué lloc la presentació de la nostra institució. L'acte fou presentat per Enric Dobon. El senyor Josep Fibla, de la Junta de Fundadors d'ACCIÓ CULTURAL, explicà a unes 150 persones la necessitat d'una entitat com és la nostra, i la importància que per a tots els valencians tenia el seu engrandiment.

A continuació, el periodista Vicent Ventura dictà una conferència sobre **El País Valencià, un moment decisiu**. Hi hagué després un coïcqui. Per acabar l'acte, el senyor Fibla lliurà la donació de llibres que ACPV ha fet al Centre Escultor Ortells, on s'havia celebrat la presentació. El director del centre agrai la donació.

Presidència de l'acte de presentació d'ACCIÓ CULTURAL a Vila-real

AJUTS APROVATS

En les reunions de la Junta Directiva durant aquest trimestre, s'ha aprovat concedir els següents ajuts econòmics per a activitats culturals:

- Colònies d'Estiu.
- Cartell del 25 d'abril.
- Edició d'un mapa del País Valencià.
- A una pel·lícula sobre Carles Salvador.
- Organització d'una exposició circulant, **Què és el País Valencià?**
- Edició d'un opuscle sobre el Misteri d'Elx.
- A la confecció d'un llibre de física.
- Compra d'exemplars de **Notícia del pintor Estruch**.
- A l'edició d'un llibret sobre l'inici d'un museu de ceràmica a Alzira.
- Beques per a la Universitat de Prada.
- A la revista **Saó**.
- Als **Quaderns de Pego**.
A dos autors valencians.
- A la replega d'escrits d'Emili G. Nadal.
- A un opuscle de l'Assemblea de Teatre.
- Donacions de llibres a Alberic, Puçol, Burjassot i Petrer.
- A la revista d'AVIAT.
- A un full de propaganda del Racó de Jocs i Cançons.
- Edició del Butlletí extra.

— Edició de l'adhesiu «cada valencià una senyera».

— Edició de programes per a unes representacions teatrals a Ontinyent.

CAP ALS 2.000 SOCIS D'ACCIÓ

Donem compte de les noves entrades de socis en els mesos de desembre, gener, febrer i març.

Mes	Socis inscrits
Desembre	83
Gener	93
Febrer	161
Març	189
Suma anterior	622
TOTAL	1.148

En el mes de març hem aconseguit l'objectiu que ens havíem fixat: hem ultrapassat els mil socis. Fóra un bon objectiu aconseguir els dos mil socis dins de l'any 1979. És tasca de tots escampar la realitat que és ACCIÓ CULTURAL. Informeu-vos-en als Secretariats de València (Moratín, 15-8.ª, telèfons 321 92 24 i 322 58 19), Castelló (Menéndez Pelayo, 26, segon, telèfon 21 03 15) i Alacant (Girona, 12, telèfon 21 26 00).

SECCIONS

CAP A LA CREACIÓ DE SECCIONS

En l'Assemblea General del dia 29 de gener, distints socis mostraren la necessitat que en el si de l'ACCIÓ es creassen seccions professionals o per centres d'interés: de mestres, de metges, d'historiadors, etc. Tenim notícia que, fins ara, hi ha hagut diversos contactes entre socis per a crear-ne algunes. La primera ha estat la de metges. Cal que les altres es vagen formant tant prompte com siga possible, però això depèn dels mateixos interessats. Des de les pàgines del nostre butlletí, volem encoratjar-los a agrupar-se en aquestes seccions, que permetran organitzar activitats sectorials importants.

LA SECCIÓ MÈDICA «JOAN PESET»

Amb la publicació del volum **Per una nova psiquiatria**, en què s'estudia críticament el Sanatori Psiquiàtric de Bétera, dependent de la Diputació Provincial de València, ha

Psiquiatria Democràtica
del País Valencià

“PER
UNA NOVA
PSIQUIATRIA”
(L'HOSPITAL
DE BÉTERA)

SECCIÓ MÈDICA
JOAN PESET

•
ACCIÓ CULTURAL
DEL PAÍS VALENCIÀ

iniciat les seues activitats públiques la Secció Mèdica «Joan Peset», d'ACCIÓ CULTURAL. Aquesta agrupació de professionals s'ha donat el nom del doctor Joan B. Peset i Aleixandre, que fou rector de la Universitat de València (1932-1934) i que va morir

executat a Paterna (1941) en defensa de la democràcia. Sens dubte, aquesta decisió assenyalava una tria de la nova secció, a favor de l'exigència científica i d'una medicina democràtica.

RELACIONS EXTERIORS

TROBADA OCCITANO-CATALANA SOBRE L'EDUCACIÓ

Els dies 5 i 6 de maig se celebrarà a Carcassona una trobada d'ensenyants d'Occitània i dels Països Catalans, en la qual, entre altres temes, es tractarà dels següents:

- Problemes del bilingüisme.
- Contingut de l'ensenyament per a afavorir l'arrelament de l'escola en el seu medi cultural i nacional.
- Material pedagògic i intercanvi d'experiències.

Els interessats a participar-hi poden adreçar-se al Cercle d'Agermanament Occitano-Català (Àmbit d'Ensenyament), Passeig de Sant Joan, 100, 6.º Barcelona (9). Aquesta entitat ens informa que els preus per dormir i per cada menjar a Carcassona seran, respectivament, de 16 i 14 francs.

EL PROFESSOR KREMNIK, A VALÈNCIA

Entre el 17 i el 20 de març va estar al País Valencià el professor Georg Kremnik, de Münster (República Federal Alemanya), recollint dades i mantenint contactes per als seus estudis sobre la situació idiomàtica als Països Catalans. El senyor Kremnik acaba

de publicar el llibre *Sprachen im Konflikt* (és a dir, «Llengües en conflicte») en el qual recull treballs sobre sociolingüística catalana de diversos autors, entre els quals els valencians Lluís V. Aracil, president del Research Committee on Sociolinguistics, i Rafael L. Ninyoles.

El professor Kremnik s'entrevistà amb membres de l'ACCIÓ i es va interessar per les nostres activitats.

ENCONTRE DE LES CULTURES ROMÀNIQUES

Durant el mes d'abril se celebra a Niça, en el Centre Universitari de la Romania, unencontre de les cultures romàniques, amb representació de les cultures, sarda, romanx, francesa, castellana, catalana i italiana. Com a delegat del País Valencià anirà Ricard Pérez Casado, soci d'ACCIÓ CULTURAL; han estat convidats a assistir-hi, Joan Fuster, Vicent Andrés Estellés, Vicent Ventura, Alfons Cucó, Eliseu Climent i Vicent Pitarch. Per part del Principat està previst que hi vagen Jordi Carbonell i Josep Benet. En acabar l'encontre hom donarà a conèixer un manifest per a la defensa de les llengües romàniques.

PATRIMONI ARTÍSTIC

CASTELLÓ:

EXPOSICIÓ DE MANUEL SAFONT

El ceramista Manuel Safont ha exposat a la galeria Cànem de Castelló de la Plana una vintena de les seues obres. Safont, soci d'ACCIÓ, és director del Museu Històric d'Onda i el promotor de la Sala d'Exposicions d'aquesta població, en la qual ha organitzat vuit mostres successives sota el títol «Art d'avui al País Valencià».

L'obra ceràmica exposada per Safont és

d'una enorme expressivitat plàstica, plena de matisacions, en què pintura i ceràmica es conjunten en un exigent profit de la matèria.

RENAU TORNARÀ EN MAIG

Una comissió de la Fundació Josep Renau, formada per Doro Balaguer, Ricard Rosso i Eliseu Climent acompanyà el director general de Difusió Cultural, el valencià Eduard Ballester Giner, en un viatge de treball a Berlín que es va realitzar la segona setmana

de març. La visita tenia per objecte enllestir els tràmits per al pròxim retorn a València del pintor Renau, que va quedar fixat per al maig pròxim.

Durant l'estada es féu balanç dels materials documentals i tècnics que, amb la seua obra, componen el patrimoni del pintor. La biblioteca consta d'uns 3.250 volums, revistes, catàlegs, etc., particularment sobre arts visuals, amb edicions importants, col·leccions originals i edicions especials. L'arxiu de documentació comprén uns 30 volums d'escriu de Renau, que recullen la seua tasca des del període de Primo de Rivera fins ara; unes 50 carpetes de correspondència; un important arxiu fotogràfic, base del seu treball artístic durant mig segle; cent àlbums de negatius fotogràfics; unes 30 carpetes amb apunts i bocets de la seua producció; setanta carpetes amb projectes de murals; comprén també 50 fotomuntatges i un valuós arxiu de premsa gràfica i literària. El laboratori recull unes 3.200 diapositives i els corresponents fitxers, així com divers material fotogràfic i d'estudi artístic.

Tots aquests materials formen, amb la seua obra gràfica, el llegat de Renau al País Valencià.

ALZIRA: INICI D'UN MUSEU LOCAL

Amb motiu de la presentació a Alzira d'una primera sala, inici del futur museu local, ACCIÓ CULTURAL ha patrocinat l'edició d'un opuscle titulat **Alzira ceràmica** en què, a

través d'una breu visió de la història d'aquella població de la Ribera Alta, s'ofereixen diverses notícies sobre peces ceràmiques encara conservades. Amb fotografies en color d'Ugarte, text de Norbert Blasco (de la Comissió d'Estudi del Medi, del Col·lectiu d'Ensenyants de la Ribera), il·lustracions de Joan Verdú i materials aportats per Misión Rescate 762 (Col·legi Nacional «Francisco Franco» d'Alzira), l'obra és un exemple a seguir per moltes poblacions del país, per a donar a conèixer la seua riquesa artística i històrica.

A la inauguració de la sala i presentació de l'opuscle, assistiren els senyors Vicent Badia i Marín, de la Junta Consultiva d'ACCIÓ, i Josep-Lluís Pitarch.

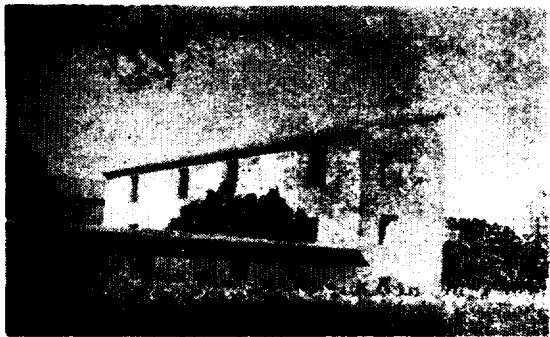
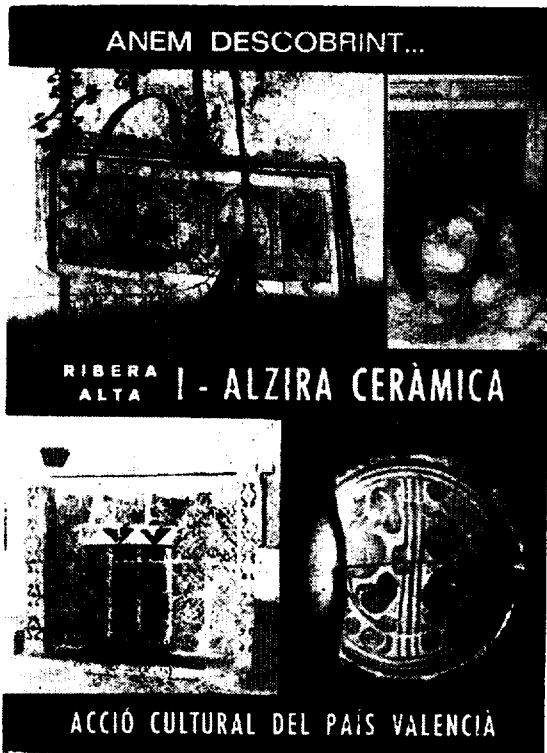
L'acte, que fou seguit amb interès pel públic assistent, serví també com a presentació dels objectius d'ACCIÓ CULTURAL.

VALÈNCIA:

DUES ALQUERIES EN PERILL

En el mes de gener es va produir a València una certa agitació cívica entorn del possible enderrocament de dues alqueries, propietat municipal, situades als Jardins del Real. Amb aquest motiu, el dia 10, ACCIÓ CULTURAL envià al batle de la ciutat l'escrit que reproduïm:

«La nostra entitat vol fer-vos arribar la seua preocupació pel destí de les dues alqueries situades a la zona d'ampliació dels

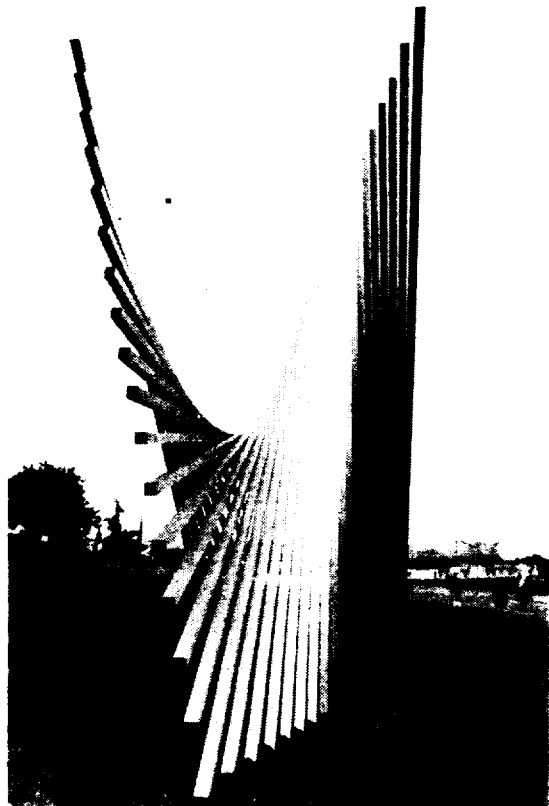
Vivers Municipals. Estem plenament convençuts que cal conservar aquests edificis i, degudament restaurats, dedicar-los a una activitat de caràcter cultural com podria ser, segons s'ha suggerit, un museu d'instruments agrícoles, de mobiliari popular valencià, institució que, sense dubte, necessita urgentment la nostra ciutat.»

ACCIÓ CULTURAL considera que això és molt poc, que aquestes alqueries són significatives, però que no són quasi res, si ho comparem amb l'enorme desfeta que s'ha projectat sobre les nostres ciutats, sobre els nostres monuments, etc. Per això fem una

crida a tots els socis de l'ACCIÓ perquè ens mantinguen informats de qualsevol deprecació d'aquest tipus que hi haja en marxa, a fi que poguem actuar, en la mesura de les nostres possibilitats, per a evitar-la.

EXPOSICIÓ D'ANDREU ALFARO A MADRID

El dia 16 de maig serà inaugurada, a Madrid, una exposició d'obres de l'escultor valencià, membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL, Andreu Alfaro. Aquesta mostra, patrocinada per la Direcció General d'Arxius i Museus, contindrà treballs realit-

zats entre 1958 i 1979. El marc elegit per a l'exposició és el Parc del Retiro per a les obres grans, i el Palau de Velázquez per a les obres petites. El catàleg que a tal fi s'ha preparat compta amb les col·laboracions de Tomàs Llorens, Joan Fuster i Valeriano Bozal.

EXPOSICIÓ D'ANZO

El pintor i membre de l'ACCIÓ Anzo ha realitzat a la galeria Temps, de València, una exposició que comprén la seua pintura i obra gràfica entre 1968 i 1979. El crític Simón Marchán assenyala en el catàleg de la mostra, que Anzo fou el primer pintor que s'aproprià conscientment i lúcidament de les tècniques de la imatge i que, en aquest sentit, marca una fita en la figuració espanyola.

El crític remarca també que Anzo treballa actualment amb una estètica de la màquina o, millor, de la tecnologia.

HERAS: «BANDERA, BANDERA»

El pintor Artur Heras, soci d'ACCIÓ, exposarà la seua obra a València, durant el mes de maig, en una mostra titulada «Bandera, bandera», composta de pintura, escultura,

objectes i un audiovisual. Amb aquest motiu es presentarà un llibre de diversos autors (Fuster, Raimon, Espasa, Fabregat, Sanchis, Tròlec, Alfaro, Estellés, etc.), cadascú dels quals parla, també, sobre el tema de la «bandera».

CARLES BARRANCO, PINTOR

Efectivament, el popular cantant Carles Barranco prepara una exposició de pintura

que, posteriorment, viatjarà per diverses comarques del País Valencià. Oportunament donarem notícia de la inauguració i de l'itinerari.

PATRIMONI NATURAL

ELS RISCS DE L'ENERGIA NUCLEAR

D'acord amb el seu objectiu de vetlar pel patrimoni natural del País Valencià, l'ACCIÓ ha adreçat una carta als partits polítics demanant-los que donen agilitat al debat públic sobre els riscos que puga comportar la Central Nuclear de Cofrents. Els darrers accidents a USA poden donar una bona oportunitat perquè tothom prenga consciència del problema i cal que els representants del poble sàpiguen aprofitar-la.

ESTUDI SOBRE L'ALBUFERA DE VALÈNCIA

Com és ben sabut, l'ecosistema format per l'Albufera i la Devesa del Saler (l'Horta) és un dels sectors del patrimoni natural valencià que més ha patit en els últims anys, malgrat la seua importància objectiva. La pol·lució, el dragat, la caça abusiva i l'acció humana (el pla parcial d'urbanització de la Devesa) han estat factors d'una profunda influència negativa.

Òbviament, això ha produït una llarga campanya de defensa en la qual han actuat diverses organitzacions ecologistes i d'altre tipus. Es pot dir que la problemàtica de la Devesa i l'Albufera ha jugat un paper decisiu en la creació d'una consciència popular a favor de la conservació dels nostres paisatges.

El doctor Miquel Gil i Corell, membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL, és un científic que ha treballat ben activament per a accelerar la creació d'aquesta consciència, a través dels mitjans al seu abast: conferències, taules rodones, articles, etc. Recentment, ha lliurat a ACCIÓ un treball en què analitza, en tots els seus aspectes, el conjunt de problemes de l'Albufera i la Devesa. L'estudi, realitzat amb un alt rigor científic, posseeix alhora un clar valor didàctic. Fet i fet, es tracta d'una immillorable introducció sobre el tema que, a més a més, està redactada amb un clar criteri didàctic que la fa útil per a un vast públic.

Per totes aquestes raons, ACCIÓ CULTURAL ha considerat oportú de donar la màxima difusió a aquest text. En el pròxim número del nostre butlletí donarem notícia de la seua edició.

UNA ASSOCIACIÓ ECOLOGISTA DEL PAÍS VALENCIÀ: AVIAT

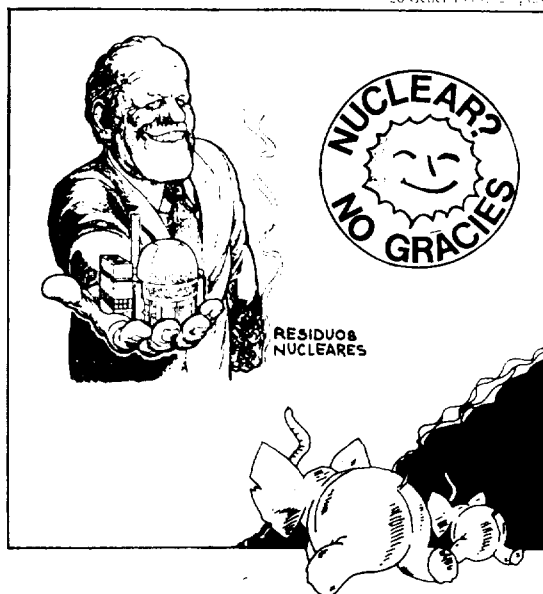
La idea va sorgir després de donar a conèixer un manifest ecologista; se celebrà una Assemblea constituent que marcà el punt d'engegada d'AVIAT, Associació Valenciana d'Iniciatives i Activitats en Defensa del Territori.

Ha nascut amb unes finalitats concretes: la defensa del País Valencià, com a conjunt de terres, rius, muntanyes, arbres i animals que avui es troben en perill. A tal fi ha iniciat la publicació del seu òrgan d'expressió, el qual amb una acurada presentació manifesta el seu desig de treballar d'una manera seriosa, científica i responsable. Per últim, fan una crida a tots aquells que vulguen treballar-hi per un País Valencià lliure, viu, net i habitable.

ACCIÓ ha col·laborat a l'edició del butlletí de l'AVIAT.

20 Gener 1979, 15 pàgs.

SEGONA CAMPANYA

La Segona Campanya Carles Salvador ha millorat en tots els aspectes respecte de la celebrada l'any passat. Enguany compta amb la col·laboració d'ACCIÓ CULTURAL, hi ha hagut un remarcable increment en el nombre de cursos i, sobretot, en el nombre d'alumnes, per tal com la mitjana d'alumnes per curs és força superior respecte de la Primera Campanya.

Altra vegada, la celebració d'aquesta campanya popular suposa la coordinació de centenars de persones que, arreu del País Valencià, hi prenen part com a coordinadors, professors, etc.

Entre les novetats que enguany han estat introduïdes cal destacar, la creació del curs mitjà, amb la qual cosa tots els alumnes que en la Primera Campanya assistiren als cursos ara continuen l'aprenentatge de la llengua. Per altra banda, s'ha creat el curs per a castellanoparlants, destinat a aquells alumnes que no tenen el valencià com a llengua pròpia. També, i sempre amb col·laboració d'ACCIÓ CULTURAL, s'ha editat un opuscle que sota el títol de **Programació per a cursos de Formació Popular**, ofereix una informació completa sobre els objectius de cada curs, així com una llista de llibres recomanats de consulta.

A hores d'ara, la Campanya es desenvolupa amb normalitat, i són cada vegada més els actes culturals i activitats que al seu voltant s'organitzen, entre els quals cal destacar la convocatòria del concurs «Conèixer el País, salvar el País», que, segons les bases, té la finalitat d'impulsar el millor coneixement del patrimoni cultural, artístic i natural dels valencians. A tal fi es concediran 50 premis de dues mil pessetes.

A continuació donem la relació de cursos que ara es realitzen per tot el País. Cal aclarir, però, que aquesta llista correspon només al primer bloc de la Campanya. Hi haurà una segona part en els propers mesos d'estiu.

C = curs per a castellanoparlants

E = curs elemental

M = curs mitjà

BAIX VINALOPÓ

Elx	3C	1E	
Guardamar		1E	
Santa Pola		1E	1M

L'ALACANTÍ

Alacant	6C	6E	
El Campello		1E	1M
Xixona		1E	

LES VALLS DEL VINALOPÓ

Monòver		1E	
Petrer	1C	1E	1M

LA MARINA BAIXA

Altea	1CM		
Benidorm	1CM	1E	
La Nucia		1E	
Callosa d'en Sarrià		1E	

LA MARINA ALTA

Beniarbeig		1E	
Benissa		1E	
Dénia		1E	
Gata		1E	
Ondara		1E	
Parcent		1E	
Pedreguer		1E	1M
Pego		1E	1M
Xàbia		1E	

L'ALCOIÀ-COMTAT

Alcoi		2E	1M
Alcoleja		1E	
Benilloba			1M
Castalla		1E	
Cocentaina		1E	
Ibi		1E	
Muro del Comtat			1M
Penàguila		1E	1M
Quatretondeta		1E	

LA VALL D'ALBAIDA

Aielo de Malferit		1E	
Albaida		1E	
Alfarrasí		1E	
Benigànim		1E	
Bocairent		1E	
Castelló de les Gerres		1E	1M
Fontanars		1E	
Ontinyent		1E	

LA RIBERA BAIXA

Albaitat de la Ribera		1E	
Almussafes		1E	
Polinyà de la Ribera		1E	
Riola		1E	
Sollana			1M
Sueca			1M

LA SAFOR

L'Alqueria de la Comtessa		1E	
Bellreguard		1E	
Beniarjó		1E	
Benifairó de Valldigna		1E	
La Font d'en Carròs		1E	
Gandia		2E	
Llocnou de San Jeroni		1E	
Rafelcofer		1E	
Ròtova		1E	
La Vall de Tavernes		1E	
Vilallonga de la Safor		1E	

CARLES SALVADOR

Xeraco	1E		Sagunt-Port	1E	1M
LA RIBERA ALTA			LA PLANA BAIXA		
Alberic	1E		Almenara	1E	
L'Alcúdia de Carlet	1E		Borriana	1E	
Algemesí	1E	1M	Eslida	1E	
Alzira	2E		Moncofa	1E	
Benifaió	1E		Nules	1E	
Carcaixent	1E		Onda	1E	1M
Carlet	1E		La Vall d'Uixó	1E	1M
Castelló de la Ribera	1E		Vila-real	1E	1M
Senyera	1E		Xilxes	1E	
LA COSTERA					
L'Alcúdia de Crespins		1M			
Canals		1M			
Cerdà	1E				
El Genovés		1M			
La Granja	1E				
Llanera	1E				
La Llosa de Ranes	1E				
Xàtiva	1E				
L'HORTA					
Alaquàs	1E				
Albal	1E				
Aldaia	1E				
Alfara del Patriarca	1E				
Borbotó	1E				
Burjassot	4E	2M			
Carpesa		1M			
Castellar	1E				
Godella	1E				
Manises	1E				
Massamagrell	1E				
Massanassa	1E				
Meliana		1M			
Museros	1E				
Paterna	1E				
Picassent	1E	1M			
Puçol	1E				
El Puig	1E				
Quart de Poblet	1E				
Rafelbunyol	1E				
Sedaví	1E				
Silla	1E				
Torrent	2E	1M			
València	3C	32E			1M
Vinalesa	1E				
Xirivella	1E				
EL CAMP DE TÚRIA					
Bétera	1E				
Casinos	1E				
Llíria	2E				
Riba-roja	1E				
EL CAMP DE MORVEDRE					
Canet d'En Berenguer	1E	1M			
Faura	1E				
Sagunt	2E				

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ
FEBRER-MAIG

**2ª CAMPANYA
CARLES
SALVADOR**

**cursos de
llengua i cultura
del país valencià**

organitza
SECRETARIAT DE L'ENSENYAMENT DE L'IDIOMA

Alacant Castelló València

* Girona, 12 Menéndez Moratin, 15
Tlf. 212600 y Pelayo, 20 Tlf. 3219224
Tlf. 210315

LA PLANA ALTA			
Almassora		1E	
Benicàssim		1E	
Castelló	1C	5E	1M
La Pobla Tornesa		1E	
Torreblanca		1E	
Vilanova d'Alcolea		1E	
L'ALCALATÉN			
L'Alcora		1E	
EL BAIX MAESTRAT			
Alcalà de Xivert		1E	1M
Benicarló		2E	
L'ALT MAESTRAT			
Vilafranca		1E	1M
Vinaròs		1E	1M
ELS PORTS			
Morella		1E	1M

SÍMBOLS

PERE M. ORTS I BOSCH, HISTORIADOR DE LA SENYERA

Acaba d'aparèixer un voluminós estudi de l'advocat i historiador Pere M. Orts i Bosch —membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL—, que duu per títol **Història de la Senyera al País Valencià**. L'obra aporta gran quantitat de dades sobre aquest tema i mostra, amb una valuosa i amplíssima documentació literària i gràfica, la utilització de la bandera del País Valencià (quatre barres roges sobre fons groc) a través dels segles. Oferim als membres d'ACCIÓ, com a primícia informativa, una breu entrevista amb el senyor Orts i Bosch.

—Ens podria explicar el procés del seu treball sobre la Senyera?

—La investigació sobre la història de la senyera al País Valencià ha tingut dues parts totalment diferenciades. La primera fou un recull de fitxes, de referències, sense aquest fi concret de treball monogràfic, al llarg de quasi trenta anys llegint documents als arxius i, després, una dedicació intensiva per a donar coherència al material que ja tenia, cobrir llacunes i aclarir punts que restaven obscurs. Dir que he intentat exhaurir tot el que hi havia sobre el tema seria una pretensió ridícula, però sí puc donar fe que no he pogut anar més endavant. I no s'oblidi que la història mai no acaba d'escriure's. Els arxius i biblioteques on he sospitat que podien trobar-se fons documentals referents a l'orifloma els he es-

corcollat fins al límit per a mi possible. Però no hi havia prou amb les proves escrites; era obligat aportar allò que en heràldica es diu la «prova en pedra»: la iconografia. Els museus, palaus, cases de les ciutats o viles (ajuntaments), monestirs i castells saben de les hores que he passat mirant taules, llenços, murals i sostres. Es pot dir que, tant dins les terres de l'Estat espanyol com a Londres, París, Versalles, Viena, Roma i Nàpols, si a la nostra senyera li havia caigut pols al damunt li l'han haguda de llevar amb molta cura. Ha estat el quefer de l'emoció, com passar per una vereda oberta al bell mig d'una pedrera de segles d'història valenciana i de batecs de vida de l'avui i de l'esdevenidor.

—Voldria resumir-nos a quines conclusions ha arribat?

—Les conclusions, en uns papers com aquests, no crec que haja de donar-les jo, encara que les tinga, perquè, per a mi, és una qüestió d'ètica i d'estètica que siguen els documents, els textos i la iconografia els qui les donen segons el lliure criteri de qui llegeixa i mire. En el cas present no sóc partidari del que podríem dir «opinions d'autor». No sé, però em semblen d'antuvi com una coacció, com obligar a compartir plantejaments i fites. Per a mi serà prou, n'estaré debellit, si he encertat a escriure clar i amb imparcialitat; perquè això he volgut intensament.

—Entre totes les novetats que el seu llibre aporta, quina en destacaria vosté?

—La més enlluernadora de totes és l'arrelat concepte que els valencians tenim de posseir senyera pròpia, d'un color i un metall nacionals que plegats són símbol de personalitat i garantia d'uns drets sagrats. El regne de València, el País Valencià d'avui, s'avança en molts segles als altres pobles d'Europa en aquesta consciència col·lectiva de bandera representativa —senya d'identitat, si es vol— que es venera i s'estima com a bé màxim i inalienable. Aquesta realitat és constatable des del segle XIV fins als nostres dies, sense solució de continuïtat, tant en els documents escrits com en la iconografia. Són moltes les proves, però pensem tan sols en les escenes de batalles dels pintors valencians del XV, i comparem aquelles obres amb els llenços de fets de guerra, manats pintar pels Habsburg en la primera meitat del XVII per al Palau del «Buen Re-

tiro» a Madrid. Vegem-ne dues obres molt representatives: posem **La Batalla del Puig**, pintada per Marçal de Sax a primeries del XV, al costat de **Las Lanzas** o **La Rendición de Breda**, de Diego de Velázquez, pintada en 1634-1635, i veurem que la diferència de sentit nacional dels estendards hi és ben palesa, inabastable, en favor de la primera. Podem dir amb tota seguretat i orgull que pels solcs de la història valenciana hi ha un seguit flamejar d'or i gules inesborrable.

VENDA DE SENYERES GRANS

Al butlletí anterior donàvem referències sobre on podien adquirir-se senyeres de dimensions reduïdes. Ara facilitem un altre lloc de venda, advertint que les senyeres que s'hi poden comprar són de grans dimensions, com les que se solen posar en els ajuntaments i en altres centres: «La Japonesa», carrer Las Navas, 40 (telèfon 20 10 88), Alacant.

OFERIMENTS

Inaugurem aquesta secció a fi de facilitar als socis una sèrie d'avantatges pel fet de pertànyer a ACCIÓ CULTURAL. Obrim l'apartat amb unes quantes coses ben interessants i esperem que en el futur podrem oferir-ne més.

Els socis interessats poden adreçar-se per carta a la seu d'ACCIÓ CULTURAL: Moratín, 15-8.ª. València (2).

25 D'ABRIL: DIA DE LES LLIBERTATS VALENCIANES

La batalla d'Almansa va cobrant cada dia més significació per als valencians. Ha passat de ser l'expressió d'una dita popular a la celebració d'una reivindicació històrica. Per això resulta molt oportuna la publicació d'aquests fulls divulgadors per a xiquets, i per aquest mateix motiu ACCIÓ CULTURAL ha decidit d'ajudar-hi amb la compra d'exemplars. Se'ns explica, en aquest opuscle, la diversa concepció entre les dinasties en pugna al segle XVIII, una de centralista i l'altra de federalista. El text és del Col·lectiu Mestre Ripoll, i els dibuixos, de M. Boix.

El preu de venda al públic de l'esmentat llibret serà de 50 pessetes. Els socis d'ACCIÓ poden adquirir-lo a 30 pessetes.

LLIBRE AMB EL 50 % DE DESCOMPTE

Els socis d'ACCIÓ poden adquirir el llibre **Per una nova psiquiatria**, editat per la Secció Mèdica «Joan Peset», amb un 50 per 100 de descompte, demanant-nos-el. El preu de venda és de 300 pessetes.

Es tracta de la primera edició feta per la nostra entitat i d'un tema ben interessant.

BEQUES PER A PRADA

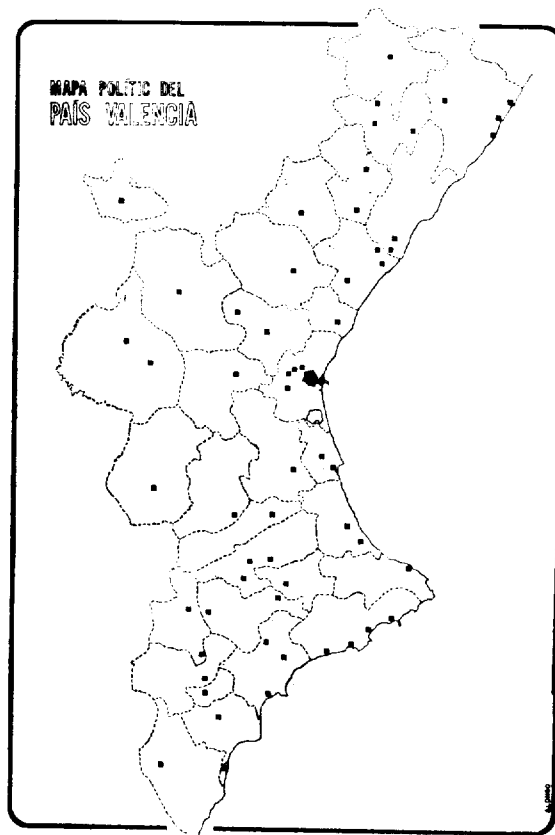
ACCIÓ ha decidit dotar unes beques per a assistir a la Universitat Catalana d'Estiu

de 1979, que se celebrarà, com cada any, a Prada de Conflent (Catalunya del Nord). La UCE és una important iniciativa cultural que ha comptat sempre amb una destacada participació del País Valencià.

Els socis que ho desitgen poden demanarnos informació sobre aquestes beques.

MAPES MUTS

ACCIÓ ha fet una edició de mapes muts del País Valencià: uns de físics (rius, muntanyes, llacs, etc.) i uns altres de polítics (poblacions, comarques).

Aquesta mena de mapes són molt útils per a l'aprenentatge de la geografia de les nostres terres, per a la memorització de les seues poblacions i accidents més destacats. Els socis que desitgen rebre'n exemplars, poden demanar-ne, per correu o personalment, i els els seran regalats. Cal, però, que la petició siga feta abans del 15 de maig. Atés el fet que el tiratge és limitat, us preguem la màxima rapidesa en les comandes.

COLÒNIES D'ESTIU 1979

ACCIÓ CULTURAL, el Centre Excursionista de València, el Moviment Cooperatiu de l'Escola Popular i el Club Jaume I preparen unes colònies de vacances per als infants del País Valencià, les quals tenen com a finalitat fer viure als xiquets valencians, en el període de vacances, la realitat de llurs pobles i ajudar a esdevenir millors ciutadans. Al capdavant, la colònia consistirà en un programa d'animació del temps lliure de la joventut del País Valencià. La colònia vol ser un lloc on es realitzen activitats com jocs, excursions, estudi del medi, descobriment de la realitat del País Valencià, ensenyament de tècniques manuals i vivència de l'expressió del cos.

Tot plegat és el significat de les colònies. El primer pas cap a un moviment que siga, un dia no molt llunyà, el camí per a l'autoeducació dels joves valencians.

Característiques

A les colònies, els infants aprendran el gust pel treball manual, l'esperit d'aventura, la responsabilitat de ser els responsables d'unes determinades feines de la colònia.

Lloc: La Vall d'Aibaida (9, 10, 11 anys). Penyagolosa (12-13 anys).

Monitors: educadors i joves formats per a portar una colònia de vacances.

Durada: del 15 al 30 de juliol, aproximadament.

La colònia serà mixta i el nombre de participants no serà superior a 50, per tal d'evitar la massificació.

Durant el funcionament de les colònies hi haurà un servei mèdic, dirigit pel doctor R. Trullenque, compost per metges que són socis d'ACCIÓ CULTURAL, que prestaran assistència a les dues colònies.

Activitats

La natura és la millor font d'informació. Des dels primers dies de la colònia, els infants s'acostumen a observar. Els descobriments són progressius i així cada vegada amplien el camp. Estudiaran el poble o la comarca on són i després tindran una visió

del País. Coneixeran la flora, confeccionaran mapes, herbaris, etc. Llegiran, escenificaran, comentaran i aprendran cançons, a més de tot allò que siga un apropament al coneixement de la llengua dels valencians. Podran construir barraques, ponts i diversos objectes amb el material a l'abast. També podran col·leccionar pedres, fulles, o bé pintar i modelar.

Aprendran gran quantitat de jocs, escenificaran els seus sentiments, i en definitiva, tindran més lliure l'esperit de creació.

Per a qualsevol informació sobre les colònies cal adreçar-se a: Secretariat de l'Ensenyament de l'Idioma, Moratín, 15-8.ª. València-2 (telèfon 321 92 24).

Un antecedent:

LA COLÒNIA ESCOLAR DE 1933

ACCIÓ CULTURAL, en col·laboració amb altres entitats, està organitzant per a l'estiu vinent dues Colònies d'Estiu, a celebrar a Llutxent i a Sant Joan de Penyagolosa. La iniciativa és important. Per ressaltar-ne els objectius hem considerat oportú de redactar una nota sobre la Colònia Escolar que se celebrà a Sant Pau d'Albocàsser en 1933. Durant la Segona República, el País Valencià experimentà un notable moviment a favor d'una escola arrelada en la realitat na-

cional dels infants, moviment quantitativament poc important; però d'una certa exigència qualitativa, en la qual influïa la relació dels mestres que n'eren promotors amb iniciatives coetànies del Principat, com les Escoles d'Estiu i altres activitats pedagògiques organitzades per la Generalitat de Catalunya. En aquell interès per la renovació de les tècniques escolars cal remarcar ben especialment el distintiu que assenyala la importació de les tècniques de Célestin Freinet (1896-1966).

El curs d'aquest procés de canvi en la consciència dels mestres, incipient, col·lapsat per la guerra d'Espanya, mereix un estudi que els especialistes haurien d'emprendre tan prompte com fos possible.

Entre les diverses activitats que aquells mestres van dur a terme, convé anotar la Colònia Escolar de vacances que, organitzada per la Societat Castellonenca de Cultura, es va realitzar a l'ermita de Sant Pau d'Albocàsser durant trenta dies, entre els mesos d'agost i setembre de 1933.*

Fou director de la Colònia Carles Salvador, el qual va comptar amb l'ajut dels mestres Enric Soler i Godes, J. Francesc Boix i Senmartí i Antoni Porcar i Candel. El primer tenia al seu càrrec, de més a més, les lliçons de llenguatge; Soler, les d'història del País Valencià; Porcar, les d'història de l'art valencià i Boix les d'història natural.

Van participar-hi vint-i-quatre infants de Castelló de la Plana, entre els quals hi havia alumnes de les escoles valencianes que ja funcionaven en aquella ciutat, gràcies als esforços de patriotes com Gaietà Huguet. Les despeses de la colònia foren sufragades per particulars i hom va comptar també amb una subvenció de quatre mil pessetes, que el Ministeri d'Instrucció Pública va concedir a la Castellonenca, amb aquesta finalitat. Una crònica de la Colònia ens informa sobre les activitats genèriques: «la primera tasca que es fa a la Colònia pel matí és hissar la Senyera, mentre els infants canten amb ver entusiasme l'himne **Vent de Ponent**, de lletra tan valenta i sentida i que caldria que entre els valencianistes d'ací tornara a tindre la valor simbòlica que ha

assolit a Castelló. Les altres tasques culturals que es fan a la Colònia són totes ben valencianes. Els ensenyen a escriure en valencià, es donen lliçons (explicacions) d'història valenciana; es fa llegir en valencià; els mestres narren contes i els infants en conten, aiximateix; els lligen poesies líriques; els parlen d'art, d'Història natural, i cada punt les lliçons ocasionals són als llavis dels professors. Es repleguen fòssils, vegetals i animalons, amb els quals es vol augmentar el material a exposar en moment oportú. Es dibuixa, es canta i es juga».

Enric Soler i Godes remarcava un altre tret nou del campament escolar: «La primera Colònia de Vacances Valenciana ha trencat el vell molle de totes les Colònies, amb el seu **diario** fet pel mestre i signat per un xiquet cada dia, **diario** del més baix estil escolar, on es diuen les més grans bestieses per a satisfacció de mestres i orgull de pares.»

En compte de **diario**, els xiquets atendien les explicacions i en preniën notes. Soler en reproduïx quatre: de llenguatge, d'història natural, d'història de l'art i d'història del País Valencià.

De més a més, hom feia excursions: a Benassal, a la Font d'En Segures i a d'altres llocs.

* Les dades i cites d'aquesta nota són tretes del setmanari **El Camí** i dels articles següents: «La primera Colònia Escolar Valencianista», núm. 76 (València, 19-VIII-1933) p. 5; «Una obra de la Societat Castellonenca de Cultura. Colònia Escolar», 77 (26-VIII-1933) 4; Enric SOLER I GODES: «Tasca i esplai», 78 (2-IX-1933) 5; J. F. BOIX I SENMARTÍ: «Batecs del cor», 79 (9-IX-1933) 4; *id.* «Batecs del cor», 80 (16-IX-1933) 3.

PREMSA

EXPOSICIÓ DE PREMSA

Xarxa, S. A., ha organitzat a Barcelona una exposició de premsa en català que consta de més de cinc-centes publicacions periòdiques actuals, de tota la nostra àrea lingüística. La mostra serà circulant.

«SAÓ»

Des del juliol de 1976 ve publicant-se la revista SAÓ. Aquesta publicació, que començà subtitulant-se «papers pastorals del País Valencià», està jugant un gran paper en la recuperació de la consciència valenciana en el món eclesial. Amb una acurada

presentació, la revista ha anat tractant temes monogràfics com ara «Església i País», «Cris-

Núm. 17

Marc 1979

65 Pts

tianisme i món obrer», «Art i Artistes al País Valencià», «La Universitat», etc. En el

darrer número convoca, per primera vegada, els Premis Saó, amb la intenció que ajuden a encetar el diàleg i «vagen fent Església i País». Poden ser-hi presentats tot tipus d'articles, reportatges, cròniques, semblances, etc., sobre fets, llocs, personatges o problemes relacionats amb el País Valencià.

ACCIÓ està col·laborant al manteniment d'aquesta important iniciativa.

UNA NOVA REVISTA: «L'ESPILL»

En la pròxima Fira del Llibre de València apareixeran, en un volum doble, els dos primers números de la revista trimestral **L'Espill**, que dirigeix el senyor Joan Fuster, president d'ACCIÓ CULTURAL. **L'Espill** s'ocupa primordialment de temes culturals (història, geografia, economia, sociologia, ciències, dret, literatura, etc.) amb una especial

atenció pels temes del País Valencià, tractats per autors nacionals o estrangers. Publicarà també pàgines de creació literària; notes i cròniques sobre aquelles matèries i ressenyes bibliogràfiques, així com documents i altres textos d'interès.

L'ESPILL

El primer número comprén textos de Ricard Blasco, Robert I. Burns, Alfred Giner Sorolla, Ricard Pérez Casado, Maria Aurèlia Capmany, Isidor Balaguer, V. Andrés Estellés, Carmelina Sánchez-Cutillas, V. Aguilera Cerni, Enric A. Llobregat i d'altres autors.

EL LLIBRE

UNA NOVA EDITORIAL: ALMUDIN

Almudín S. A. d'Edicions i Publicacions és una nova editorial que té com a finalitat l'enriquiment dels temes culturals relacionats amb el País Valencià. Entre els seus projectes d'aparició més immediata cal destacar una **Història del País Valencià** per a infants, de la qual és autor Ricard Blasco, i **Qüestió de noms i altres escrits**, de Joan Fuster. Els promotors d'aquesta iniciativa són els socis d'ACCIÓ CULTURAL Màrius García Bonafé i Joan Pérez Benlloch.

L'OBRA D'EMILI GÓMEZ NADAL

Com s'anuncià en l'assemblea general del 29 de gener, membres d'ACCIÓ CULTURAL estan treballant en la replega d'escrits d'Emili Gómez Nadal, a fi de publicar-ne una selecció. Gómez Nadal, exiliat a l'Estat francès des de 1939, fou un intel·lectual profundament renovador en el nacionalisme de pre-guerra.

En desembre de 1978 el visitaren dos membres de l'ACCIÓ als quals va autoritzar per a dur a terme aquesta tasca. El llibre durà un pròleg del mateix autor.

AJUT A BIBLIOTEQUES

Com relacionem en la secció «Vida interna» d'aquest butlletí, ACCIÓ CULTURAL ha fet donació de lots de llibres valencians en diverses poblacions del país. És una tasca

que venim realitzant des dels inicis de la nostra activitat, perquè creiem que, si bé de moment no pot tractar-se de lots importants, el fet mateix de la donació ja és d'interès. Cal pensar que, de vegades, els llibres valencians regalats per l'ACCIÓ són els primers en la nostra llengua que entren en una biblioteca ja formada. Pensem també que, altres voltes, els nostres volums constitueixen la primera base per a la formació d'una biblioteca en una població o en una institució on encara no n'hi havia.

Aquest trimestre hem fet regals de llibres en Alberic, Puçol, Burjassot, Petrer i Vila-real. Pensem, òbviament, continuar aquesta tasca. Els socis poden prestar un ajut molt important si indiquen a l'ACCIÓ llocs en què puguen fer falta aquests lots de llibres.

REGAL DE LA JOVE CAMBRA

La Jove Cambra de València ha fet una donació a l'ACCIÓ, consistent en 50 exemplars del llibre **L'autonomia del País Valencià i la seua aplicació pràctica**, que la nostra entitat s'encarregarà de lliurar a biblioteques valencianes, d'acord amb el seu pla en l'àmbit del llibre. L'obra comprén un bon conjunt de propostes per a la vida autònoma del país, en els diversos sectors d'activitat.

NOTÍCIA DEL PINTOR ESTRUCH

El cronista i escriptor Eduard Soler i Estruch ha publicat un interessant treball sobre el pintor Josep Estruch. Aquesta obra s'afegeix a l'extensa bibliografia de l'autor: **El territori i la comunitat d'Aigües Vives, Contes**

sense fel, Bregues de galls, Carcaixén, Notes sobre el monestir de la Murta, etc. El nou volum ha estat publicat per l'editor, i membre d'ACCIÓ CULTURAL, Jesús Huguet (Alberic). La nostra entitat n'ha adquirit exemplars per obsequiar distintes biblioteques.

PREMIS DE L'EDITORIAL PROMETEO

Dissabte 27 de gener, en el transcurs d'un sopar, se celebrà l'acte de concessió de premis que aquesta editorial ve convocant cada any. En l'edició d'enguany, el «Premi Malvarrosa» correspongué a Josep-Lluís Seguí per la seua obra **Fulls de recanvi**; i el «Fontana Rosa», d'assaig, a Damià Mollà Beneyto pel treball **El País Valencià com a formació social**.

PREMIS OCTUBRE 1979

S'està procedint a la selecció dels jurats dels Premis Octubre corresponents a 1979. Com sempre, es concediran els premis Andròmina, de narrativa; Joan Fuster, d'assaig, i Vicent Andrés Estellés, de poesia. El Premi Andròmina ofereix enguany una particularitat, ja que està dotat amb 200.000 pessetes, acumulades de l'any anterior en què va quedar desert.

Entre els jurats que ja han donat la seua conformitat cal destacar el senyor Lluís Gar-

cia Berlanga, Alfred Giner Sorolla i Jenaro Talens.

D'altra banda, i com en 1978, la setmana precedent a l'acte d'adjudicació serà protagonitzada per una sèrie d'actes culturals del major interès.

NOMÉS LLIBRES EN CASTELLÀ

El Ministeri d'Educació i Ciència ha gastat dos-cents milions de pessetes en dos mil lots de llibres, destinats als centres d'Educació General Bàsica. Cal dir que els llibres estan tots en castellà. És una mostra més de la marginació a què el govern sotmet la llengua catalana, l'euskera i el galleg.

NOVETATS EDITORIALS

ASSAIG

FUSTER, Joan: **Destinat (sobretot) a valencians** - 180 p., 19 cm. - Col·lecció La Unitat. València, Tres i Quatre, 1979

FUSTER, Joan: **Qüestió de noms** - 64 p., 18 cm. València, Almadín, 1979.

HISTÒRIA

Llibre del Repartiment - 32 cm.

València, Vicent García, editors, 1979 - 4 vols.

ORTS I BOSCH, Pere M.^a: **Història de la Senyera al País Valencià** - il·lustrat - 208 p., 24 cm.

Col·lecció Biblioteca d'Estudis i Investigacions València, Tres i Quatre, 1979

ESCRIVÀ, Josep I': **Els repobladors de València, 2. El transvasament cultural** - 48 p., 19 cm.

València, 1979.

SOLER I ESTRUCH, Eduard: **Notes sobre el Monestir de la Murta** - 199 p., 21 cm. Alzira, 1979

BLASCO, Norbert: **Alzira Ceràmica** - 16 p., 21'5 cm.

Alzira, 1979

LINGÜÍSTICA

SERRANO, Sebastià: **Lingüística i qüestió nacional** - 174 p., 19 cm. - Col·lecció La Unitat

València, Tres i Quatre, 1979

VALOR I VIVES, Enric: **Millorem el llenguatge, I** - 174 p., 22 cm. - Col·lecció Papers Bàsics

València, Tres i Quatre, 1979

Per l'oficialitat de la llengua catalana al País Valencià - 24 p., 22 cm.

València, Consells Populars de Cultura Catalana. Edició legalitzada d'una del 1972. Eliseu Climent, editor

LITERATURA INFANTIL

Gandia vista pels seus xiquets - 40 p., 22 cm.
València, Federació d'Entitats Culturals del País Valencià, 1979

MAPES

ALONSO, Josep: **Mapa del País Valencià** - València, Tres i Quatre, 1979

MELCHOR, Ferran; PARICIO, Antoni, i SEGUÍ, Vicent: **Mapa del País Valencià**
València, 1979

MONOGRAFIES

FUSTER, Joan: **El blau en la Senyera** - 32 p., 22 cm.

València, Tres i Quatre, 1978

Tercera edició

MEDICINA

PSIQUIATRIA DEMOCRÀTICA DEL PAÍS VALENCIÀ: **Per una nova psiquiatria (L'Hospital de Bétera)** - 132 p., 20 cm.

València, Eliseu Climent editor, 1979

NARRATIVA

CASTELLÓ, Gonçal: **Sumarissim d'urgència** - 199 p., 19 cm.

Col·lecció Malvarrosa

València, Editorial Prometeo, 1979

RAUSELL, Josep: **La guerra comença ara** - pr. Josep Iborra - 103 p., 21 cm.

València, Eliseu Climent editor, 1978

SEGUÍ, Josep Lluís: **De màscares negres** - 24 p., 21 cm.

Taberna de Cimbeles

Mislata, J. Huguet editor, 1979

SEGUÍ, Josep-Lluís: **Fulls de recanvi**

València, Prometeo, 1979

TRÒLEC, Isa: **Ramona Rosbif** - pr. Joan Oleza - 208 p., 19 cm.

València, Tres i Quatre, 1979

Segona edició

POESIA

CARDONA, Fina: **Plouen pigues** - 43 p., 20 cm. - Col·lecció Poesia

València, Tres i Quatre, 1978

ANDRÉS ESTELLÉS, Vicent: **Llibre de Meravelles** - 112 p., 20 cm. Col·lecció Poesia

València, Tres i Quatre, 1979

Quarta edició

LLACH, Lluís: **Poemes i cançons** - pr. Joan Fuster - 200 p., 20 cm. - Col·lecció Poesia

València, Tres i Quatre, 1979

MARCH, Ausiàs: **Antologia poètica** a cura de Joan Fuster - 147 p., 19 cm. - Col·lecció La Unitat

València, Tres i Quatre, 1979

NAVARRO, Joan: **Vaixell de Folls** - 10 p., 20 cm.

València, Septimomiau, 1979

RODRÍGUEZ CASTELLÓ, Manuel: **La ciutat del tràngol** - 72 p., 20 cm. - Col·lecció Poesia

València, Tres i Quatre, 1979

Poesia religiosa del segle XVI - edició fac-simil - 200 p., 24 cm.

Introducció i transcripció de Josep Palacios.
València, Fundació Ausiàs March, 1979

POLÍTICA

COLLECTIU MESTRE RIPOLL: **25 d'abril: dia de les llibertats** - il·lustrat per Boix - 16 p.

València, 1979

MCPV-OEC: **Projecte d'Estatut d'Autonomia** - 21 cm.

València, 1979

PUIG I NOGUERA, Jesús: **Ajuntaments a la dula** - 118 p., 20 cm.

Pedreguer, Editorial Marina Alta, 1979

REVISTES

L'Espill - dirigida per Joan Fuster

València, Tres i Quatre, 1979

Lletraferit - Agrupació Hispana d'Escriptors del País Valencià - 22 cm.

València, 1979

SOCIOLINGÜÍSTICA

Treballs de Sociolingüística Catalana, 2 - 160 p., 23 cm.

València, Tres i Quatre, 1979

SOCIOLOGIA

MOLLÀ, Damià: **El País Valencià com a formació social** - 136 p., 19 cm.

València, Prometeo, 1979

TEATRE

SIRERA, Rodolf i Josep-Lluís: **El còlera dels déus** - 20 cm. - Col·lecció Teatre

València, Tres i Quatre, 1979

PER ALS FILLS DELS SOCIS D'ACCIÓ CULTURAL

COLÓNIES D'ESTIU

Informació, en la pàgina 14

ULTIMA HORA

ACCIÓ CULTURAL COMMEMORA

EL 25 D'ABRIL

El saló d'actes de la Societat Econòmica d'Amics del País Valencià resultà absolutament insuficient per a contenir el públic assistent a l'acte acadèmic organitzat per aquesta institució, el Club Jaume I i ACCIÓ CULTURAL, per recordar la batalla d'Almansa.

Presidien els senyors Joaquim Maldonado, Vicent Rodríguez, Josep Bevià (conseller de Cultura), Vicent Garcés (en representació del batle de València) i els president i vice-president d'ACCIÓ, senyors Fuster i Pizcueta.

Obrí l'acte el senyor Maldonado amb unes paraules de salutació. Després, la professora Carme Pérez Aparicio (membre d'ACCIÓ) tractà sobre «La guerra de Successió i la resistència valenciana després d'Almansa». Tot seguit, el membre de la Junta Consultiva senyor Arcadi García exposà el tema «Les institucions valencianes suprimides en 1707».

Tancaren l'acte els senyors Garcés i Bevià. ACCIÓ CULTURAL havia editat 13.000 cartells recordant als valencians el significat de la diada i foren enganxats per tot el país, contribuint al ressò d'aquesta celebració.

ALTRES COMMEMORACIONS

DEL 25 D'ABRIL

L'aniversari de la batalla d'Almansa ha estat recordat arreu del País Valencià per tota mena d'institucions culturals i polítiques, responent a la clara voluntat popular de recuperar les nostres dates històriques, tot dotant-les d'un contingut reivindicatiu i nacional.

A Castelló de la Plana, participaren en l'acte el poeta Vicent Andrés Estellés i els batles de Xàtiva i Castelló. La commemoració se celebrà a l'Ajuntament de la ciutat.

A València, el PCPV realitzà un míting amb parlaments de Juli Lucas, Vicent Zaragoza i el secretari general, Ernest García. En la mateixa ciutat, i convocat per CRPV, LCR,

MCPV-OEC, OCE(BR), ORT, PCE(ML), PNPV, PSAN, PSUPV, PTPV i UCE hi hagué un acte públic en què intervingueren Vicent Andrés Estellés i el cantant Lluís Miquel. També l'Associació de Veïns Ciutat Jardí commemorà la data, amb una conferència de Lluís Aguiló sobre **Els Furs valencians i l'Estatut**. Lluís el Sifoner féu un recital en honor de la diada.

L'entitat cultural L'Alcota, de Quart de Poblet, organitzà una partida de galotxa, una conferència de Vicent Ventura sobre **Perspectives polítiques al País Valencià** i una representació teatral del grup Carnestoltes. A Ontinyent, dintre de la III Mostra del Llibre, hi hagué una conferència de Josep-Lluís Blasco sobre la batalla d'Almansa.

En moltes altres poblacions (Benidorm, Picassent, Burjassot, Riba-roja, Ondara, Algemés, Vila-real, etc.) hi hagué també activitats entorn de la derrota valenciana en la guerra de Successió.

En el número pròxim informarem àmpliament sobre aquest tema i sobre l'actuació cultural dels nous ajuntaments.

NOUS ATEMPTATS

CONTRA EL PAÍS VALENCIÀ

La nit del 25 d'abril foren trobades dues bombes en els domicilis del President del Consell, senyor Josep Lluís Albiñana, i del batle de València, senyor Ferran Martínez Castellano. Tot sembla indicar que aquests salvatges atemptats, afortunadament frustrats, formen part de la virulenta campanya que certs sectors mantenen contra la Senyera que el rei Jaume I va donar al País Valencià.

ACCIÓ CULTURAL protesta enèrgicament contra aquests nous actes d'intolerància i de barbàrie antidemocràtica i demana que aquests fets —com tants d'altres del mateix sentit que diàriament es produeixen— siguen aclarits amb la urgència necessària.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

Informació:

Moratín, 15, 8.^a
València-2

Telèfons: 321 92 24
322 58 02
322 58 19

Impremta Nàcher - Miracle, 7 - València-3

Dipòsit legal: V. 17 - 1979

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

JULIOL 1979 • BUTLLETÍ INTERN • Núm. 3

EDITORIAL

EL PRIMER ANY D'«ACCIÓ CULTURAL»

ACCIÓ CULTURAL és una entitat destinada a la promoció cultural del País Valencià, en dos sentits: organitzant activitats pròpies o patrocinant, totalment o en part, activitats d'altres institucions que tinguen una mateixa concepció de la cultura i del País.

Així, utilitzant una imatge ben tòpica, ACCIÓ ha vingut a omplir un buit, molts buits, però també a reforçar, amb el seu ajut material, iniciatives ja existents en els diversos àmbits de la cultura. D'acord amb aquesta finalitat, els mitjans econòmics d'ACCIÓ es distribueixen en tres apartats: a) el manteniment i el creixement de l'entitat; b) activitats organitzades per als socis o pels socis; c) suport a d'altres entitats (aquest any hem col·laborat amb més de 150 entitats valencianes; en el pròxim número en donarem relació). Les llistes d'ajuts que pu-

bliquem sovint mostren, ben clarament, que fins ara hem complit cadascun d'aquests apartats en la mesura de les nostres possibilitats, les quals, encara que són poques, ja comencen a tenir un cert pes.

La missió d'ACCIÓ és —convé insistir-hi— acudir en ajuda dels flancs més desassistits de de la nostra cultura. Això ho fem de dues maneres: col·laborant amb els qui ja hi treballen, i treballant nosaltres allà on no hi ha ningú. Ara bé: ACCIÓ necessita posseir una informació constant i fidedigna sobre la situació cultural a cada lloc del País. D'aquesta manera, cada soci és —o ha de ser— una font d'informació per a l'ACCIÓ i, alhora, un incitador d'activitats. En principi —ja es va dir més d'una vegada en l'Assemblea Extraordinària del 16 de juny—, ACCIÓ ha donat ajut a totes aquelles iniciatives que l'han sol·licitat. Es podrà dir: ¿per què no s'ha ajudat també en tal cosa o

tal altra? I haurem de respondre: perquè ningú no ho ha demanat. Els socis tenen, entre d'altres, aquesta missió: mantenir l'ACCIÓ perfectament informada de les necessitats culturals del País, d'allò que es fa i d'allò que caldria fer. Òbviament, no podem, encara, ajudar en tot el que ja es fa, ni treballar totes les enormes parcel·les pràcticament ermes; però conve que puguem conèixer totes les necessitats, a fi de poder discernir prioritats. D'altra banda, ACCIÓ no és una entitat simplement receptora d'iniciatives, sinó que ella mateix promou activitats de tot tipus, com ho prova la lectura del nostre Butlletí. I cada dia, a mesura que anirem creixent, en promourem més.

RECUPERAR LA HISTÒRIA, EL PAÍS

Ja és una frase tòpica, això de «recuperar la nostra història» o, com alguns diuen, els nostres senyals d'identitat. És tòpica, però expressa una necessitat real, i l'ACCIÓ ho sap; per això està col·laborant en diversos projectes que tenen per finalitat la recuperació de l'obra o la figura de diversos valencians importants del segle XX. Sobre alguns d'aquests projectes donem informació detallada en altres pàgines d'aquest Butlletí. L'assagista i polític Emili Gómez Nadal, el doctor Joan Peset, el pintor i grafista Artur Ballester, l'historiador i jurista Benvingut Oliver, l'escriptor i gramàtic Carles Salvador, eren, fins fa ben poc, personalitats quasi oblidades. A poc a poc van ressorgint amb els seus escrits, les seues pintures o el seu exemple; tornen a formar part activa de la vida quotidiana del País Valencià. Es tracta de personatges distints, però tots ells componen, també, el País Valencià. Com molts d'altres, que també haurem d'anar extraient del silenci, perquè tothom els conega i tothom en pugua aprendre la lliçó.

PER L'ESCOLA VALENCIANA

El curs escolar 1978-79 ha representat un tímid pas endavant en la valencianització de l'escola. El pla experimental dut des de la Conselleria d'Educació, sent titular Josep-Lluís Barceló, venia ja molt limitat des de Madrid, per la complexa llista de condicions a complir pels centres que s'hi volguessen integrar. Tanmateix, segons sembla, el pla ha estat un èxit.

El País Valencià, però, necessita molt més que un pla experimental: necessita una escola plenament integrada en la societat valenciana, en la cultura del País. Mentre no tinguem això, els xiquets valencians estaran sotmesos a un tracte profundament injust.

Els professors, els pares interessats en l'educació que reben els seus fills, els ajuntaments,

els partits polítics i els sindicats, han de treballar de cara a aquesta escola valenciana, preparant-la ja des d'ara, exigint-la ja des d'ara, com un dret inalienable, com una reparació mínima per a una injustícia de segles.

En aquest sentit convé recordar la urgent necessitat de la ràpida aprovació del decret de bilingüisme al País Valencià, tal com va defensar al Senat el parlamentari socialista Josep Bevià, el 19 de juny, i com reclamen diverses forces de tot ordre.

EL 9 D'OCTUBRE

Tot i que falten encara tres mesos, cal anar preparant, ja des d'ara, la celebració del 9 d'octubre d'enguany. A tots els pobles, a totes les comarques, fins i tot als barris de les grans ciutats, han de començar a funcionar grups que preparen una diada clara i decidida. La participació popular ha de ser total; això exigeix coordinació, propaganda i, sobretot, imaginació.

ACCIÓ CULTURAL, com ja va fer amb el 25 d'abril, treballarà, dins l'àmbit que li és propi, perquè el 9 d'octubre de 1979 siga un èxit complet; sense cap exclusivisme, però també sense cap mistificació.

COMUNICATS

CRIDA DE LA SECCIÓ MÈDICA

Ja han començat el preparatiu per a la celebració, en setembre de l'any que ve, de l'XI^è Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, que tindrà lloc a la ciutat de Reus. L'anterior edició va tenir lloc a Perpinyà, a la Catalunya Nord. Aquests congressos recullen una tradició anterior a la guerra d'Espanya; tradició tan positiva en tants aspectes, que caldria potenciar-la al màxim i donar-li tot el nostre suport. L'organització del que se celebrarà en setembre de 1980 està formada per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Societat Catalana de Biologia, en col·laboració amb una Junta creada amb aquesta finalitat. Són dues, les ponències que s'hi tractaran: el càncer i la contaminació.

De bon començament hi ha assegurada ja la participació d'un grup de metges valencians, al front dels quals hi ha el doctor Ferran Martínez Navarro (cap provincial de Sanitat de València i vice-president de l'XI^è Congrés) i Cèsar Sainz i Bas (pediatra), tots dos membres d'ACCIÓ. ACCIÓ CULTURAL vol fer una crida a tots els interessats per tal que s'adrecen a Ferran Martínez Navarro (carrer Misser Mascó, 37, València), o bé trucant al telèfon 360 19 25, per tal de confirmar la seua participació.

VIII PREMIS OCTUBRE

Un altre any, novament, la Llibreria Tres i Quatre convoca els Premis Octubre. Aquest certamen ha jugat un paper decisiu en la nor-

VIII PREMIS OCTUBRE VALÈNCIA 1979

malització literària i cultural del País Valencià. La dotació econòmica dels Octubre d'enguany experimenta dues novetats. El premi de narrativa «Andròmina» té una xifra de 200.000 pessetes, fruit de l'acumulació del de 1978, que fou declarat desert. El premi d'assaig «Joan Fuster» ha estat augmentat a 150.000 pessetes. El premi de poesia «Vicent Andrés Estellés», per la seua banda, continua amb les 50.000 pessetes de les edicions anteriors.

A hores d'ara podem anunciar ja que estan preparant-se una sèrie d'actes i conferències que finalitzaran amb el més important: l'adjudicació dels premis. Els jurats estaran formats, entre d'altres, per les següents personalitats: Alfred Giner Sorolla, Manuel Ardit, Sebastià Serrano i Xavier Rubert de Ventós, formaran el d'assaig; Carmelina Sánchez-Cutillas, Pere Calders, Luís García Berlanga i Josep-Lluís Seguí, el de novel·la; i Josep-Maria Castellet, Jenaro Talens, Maria del Mar Bonet, Juan Gil-Albert i Miquel de Renzi, el de poesia.

Les obres concurrents a qualsevol d'aquests premis hauran de ser presentades en la Llibreria Tres i Quatre (carrer Pérez Bayer, 7, València) abans del 15 de setembre.

L'«AUSIAS MARCH», RENOVAT. PREMIS CIUTAT DE GANDIA

El Premi «Ausias March», fundat ara fa setze anys, suposà una de les poquíssimes possibilitats literàries i editorials que hi havia al País. Els autors premiats en les seues diferents edicions en són bona prova: Pere Quart, Jesús Huguet, Lluís Alpera, Emili Rodríguez Bernabeu, etc. Fins i tot, en uns anys de tantes mancances, les publicacions de l'ajuntament de Gandia foren l'única col·lecció estable de poesia al País Valencià.

Cap a 1975, els premis van sofrir una greu crisi que els va privar de la participació d'autors importants.

Enguany, l'ajuntament democràtic de la capital de la Safor ha volgut esmenar-ne els errors. Els jurats tornaran a tenir el caire d'abans. Hi seran, al premi de poesia, Vicent Andrés Estellés, Joan Brossa, Josep-Maria Llompart, Damià Català i Gaspar Jaen Urban. La quantia és de 100.000 pessetes. Torna Sanchis Guarnier com a jurat del premi de narrativa «Joanot Martorell», de sentata-cinc mil pessetes. Gonçal Castelló, Josep Piera, Josep Rausell i Joan Fuster completen el jurat de narrativa.

A nivell general, s'hi han fet altres reformes. Hi haurà un nou disseny de l'edició. La dis-

tribució dels llibres serà millorada, corregint les deficiències d'abans. El nom conjunt dels premis serà el de «Ciutat de Gandia». Allò del premi «Ausias March» per a poesia en cas-

tellà s'ha bandejat i, d'ara endavant, els premis seran únicament en la nostra llengua. El termini de presentació d'originals finalitza el 31 d'agost.

NOTICIARI GENERAL

CASTELLÓ, PENÍSCOLA I VINARÓS: PREMI «REI EN PEIRE»

El dia 16 de juny, dissabte, amb la col·laboració d'ACCIÓ CULTURAL, es van celebrar, a Castelló de la Plana, diversos actes que tenien com a motiu central la festa d'adjudicació del Premi «Rei En Peire», convocat pel Cercle d'Agermanament Occitano-Català.

En primer lloc, en un local de la Caixa d'Estalvis es féu una projecció de films occitans i dels Països Catalans. Després, els professors Robert Lafont (de la universitat de Montpel·ler) i Manuel Sanchis Guarner (de la de València) feren sengles parlaments sobre «L'occità i el català comparats».

A la nit, al Club Nàutic, es féu un sopar, al qual assistiren cent-trenta persones. En acabar el sopar, s'anuncià que el Premi «Rei En Peire», per a obres catalanes, havia estat adjudicat a l'escriptor Esteve Albert; el dedicat a obres occitanes quedà desert.

Al final dels actes del dissabte, hi hagué parlaments dels senyors Amorós, Muntaner i Pascual, Josep-Maria Llompart, Robert Lafont, Sanchis Guarner i altres, tots els quals insistiren en les possibilitats que obrien les relacions entre Occitània i els Països Catalans, de cara a l'Europa futura.

Diumenge de matí, els convocats pel CAOC (gent d'Occitània, del Principat, de les Illes i del País Valencià) visitaren el Museu d'Art Contemporani de Vilafamés (guiats pel pintor de la Pobla Tornesa, Amat Bellés); després, dinaren a Peníscola, on visitaren el castell.

El mateix 17 de juny, per la vesprada, els expedicionaris foren rebuts a Vinaròs per l'ajuntament a la casa de la vila. El batle, Ramon Bofills i Salomó, els hi va donar la benvinguda. Hi respongueren el president del CAOC i un membre de la representació occitana.

Acabada la recepció, visitaren l'arxiu municipal, molt ric, en què hi ha documentació des de la concessió de carta pobla als nostres dies.

ESTELLÉS, CENSURAT

La cadena estatal «Radio Televisión Española» ha censurat recentment dues entrevistes de la

periodista Montserrat Roig destinades a l'espai «Encuentro con las letras». Els entrevistats eren el crític Josep-Maria Castellet i el poeta valencià Vicent Andrés Estellés. Tots dos reportatges han estat íntegrament suprimits, en un atac gravíssim no sols a la llibertat d'expressió, sinó a tota la nostra cultura.

FILM SOBRE EL MISTERI D'ELX

Dijous 24 de maig, fou presentada a Elx l'esperada pel·lícula sobre el Misteri. Amb aquest motiu, va arribar a la capital del Baix Vinalopó la directora de la pel·lícula, la periodista anglesa Gudie Lawetz.

La sessió «première» tingué lloc a Washington, en la Cambra de Representants, a la qual van assistir membres del Congrés nord-americà i de la Casa Blanca, per tal que poguessen veure en què s'han gastat vint-i-un milions de pesetes dels contribuents ianquis. Posteriorment, una cadena de televisió la passà, als Estats Units, durant la setmana de Pasqua, aconseguint un gran èxit de públic i de crítica.

La pel·lícula destaca per la seua universalitat, que és la universalitat del Misteri, i perquè ha estat feta amb uns mitjans tècnics que mai no havien estat utilitzats. Sense pretensions crítiques, hem de dir que el film és digne pel seu barroquisme, la gamma de caràcters humans i el bigarrament espectacular de totes les vivències, d'una representació i d'uns tipus humans, que ens recorden Visconti, en les seues millors seqüències.

Resumint, hem de dir que, des de la mujolada en el Fondo, passant per l'aventura de Cantó a la platja, i fins la mateixa presentació, els 110 minuts del film constitueixen un document històric i folklòric incalculable.

«Sabia de bestreta que aquest era el públic més exigent amb què s'havia de topar la pel·lícula i qui realment podia dir si el treball ha valgut la pena»; així es pronunciava Gudie després de l'estrena de la pel·lícula al cinema «Capitolio» d'Elx, ple de gom a gom d'espectadors que, alhora, havien estat protagonistes en el cel·luloide.

Entre els detalls que denoten la qualitat humana de la directora anglesa, hem de dir que Gudie Lawetz diposità 329.576 pessetes en un compte corrent obert a nom de la Casa de la

Festa, com aportació particular a la construcció d'una llar per a tots aquells qui intervenen i participen en el Misteri.

VINARÒS: GRAN ACTIVITAT CULTURAL

A Vinaròs (Baix Maestrat) hi ha una gran activitat cultural, promoguda pel nou ajuntament (del qual és regidor de cultura el membre d'ACCIÓ Francesc Sanz i Solé) i per altres institucions.

Entre aquestes activitats, cal destacar l'edició, pel Grup d'Art 79, d'un opuscle sobre l'ermita de Sant Sebastià d'aquella població, i un altre (amb col·laboració econòmica de l'ajuntament i d'ACCIÓ) sobre l'església arxiprestal vinarossenca.

D'altra banda, les autoritats municipals han acordat la col·locació de la Senyera al balcó de la casa de la vila i la utilització del català (en igualtat de condicions amb el castellà) a totes les publicacions oficials.

El 23 de juny començaren les festes locals, amb una presentació dels actes i una proclamació de les dames a càrrec de Vicent Andrés Estellés. Tot seguit, arribà a la ciutat el Foc de Sant Joan, procedent del Canigó, en un acte en el qual es reafirmava la unitat de la llengua catalana. En les festes han pres part,

entre altres, Lluís Miquel i els 4 Z, Carraixet, Els llauradors, Cotó-en-pèl, el grup terrassenc de dansa, Egara, i teatre per a xiquets (a càrrec de L'Entaulat, El Galliner, L'Horta i Tabalet i Guinyol) i per a grans (amb el grup Pluja). L'entrada a tots els actes ha estat, per primera vegada, lliure.

XÀTIVA: HOMENATGE ALS MAULETS

Durant el passat trimestre, Xàtiva ha estat escenari d'importants esdeveniments de tipus cultural i nacionalista: l'Aplec d'Estudiants del País Valencià, el I Aplec de Dansa de La Costera i els homenatges de l'ajuntament i del president del Consell als «maulets». De tots aquests actes, passem a informar-los a continuació.

El dia 5 de maig, dissabte, prop d'un miler d'estudiants dels instituts de tot el País acudiren a la ciutat socarrada per tal de participar en el II Aplec d'Estudiants de BUP. Al llarg del dia hi hagueren recitals de cançó (a càrrec de Lluís Miquel i els 4 Z, Carraixet), teatre (per diversos grups d'estudiants), poesia (amb la presència de Vicent Andrés Estellés) i xerrades (com la de Josep-Vicent Marqués). Un programa fecund, que va estar marcat, al llarg de la jornada, per la presència de la senyera del País Valencià en les pegatines, clauers, mocadors, etc.

Un parell de setmanes després s'hi celebrà, a l'Albereda, el Primer Aplec de Dansa de La Costera, amb la participació de nombrosos grups de dansa i l'assistència de centenars de ciutadans que, d'aquesta forma, s'acostaren, encara que fos per un dia, als seus balls i músiques populars. Volem destacar ací la perfecta organització, a càrrec de l'Associació d'Amics de La Costera.

L'endemà va tenir lloc, davant el monument als maulets, l'homenatge del poble de Xàtiva, concretament del seu ajuntament, als defensors de la ciutat davant les tropes de Felip d'Anjou, l'any 1707. La presentació de l'acte i la introducció històrica va estar a càrrec del regidor de Cultura, Marià González, qui va recordar el passat gloriós de la ciutat i féu una crida al Consell en el sentit que, en la desitjada remodelació del País Valencià, el paper de Xàtiva siga tingut en compte. A continuació, parlà el batle de la ciutat, Manuel Casesnoves: «És acabat ja el temps de la lluita clandestina —digué—; ara és l'hora que tots els valencians fem un país lliure i socialista.» Finalitzà el seguit de parlaments Enric Peris, vice-president de la Diputació i membre d'ACCIÓ CULTURAL. A continuació va ser hissada la senyera del País Valencià, al so de la Moixeranga, mentre sonaven les explosions d'uns tronadors i eren

colitats, peis colombares de la ciutat, un estimable grapat de coloms. Al fons, penjada de la façana del convent de Sant Francesc, hi havia una altra senyera de 15 metres per 6. Feren acte de presència les autoritats de la ciutat, capità de la guàrdia civil, comissari, alcaldes de La Costera i dos regidors de Castelló de la Plana, membres d'ACCIÓ CULTURAL, que tornaven la visita que els havia fet el batlle de Xàtiva. Dimarts, dia 19, arribà a la ciutat capital de La Costera el president del Consell del País Valencià, Josep Lluís Albiñana, per tal de retre el seu homenatge als defensors dels Furs i les llibertats de l'Antic Regne de València. L'Honorable, després de rebre en audiència les primeres autoritats de la ciutat i comarcals, els representants dels partits i associacions, es traslladà en processó cívica al monument als maulets, on, després dels parlaments del regidor de Cultura i del batlle, va prendre la paraula per a, entre altres coses, dir: «Tal dia com avui, fa dos-cents anys, s'iniciava l'incendi rancunios i venjatiu de la vostra ciutat. Es culminava, així, la derrota del poble del País Valencià.»

Recordà, el President, alguns escrits del cronista Vicent Boix, del poeta Vicent Andrés Estellés, i la cançó de Raimon **Jo vinc d'un silenci**. «Els xativins de 1707 [continuà] trencaren el silenci. Estava tot perdut, i Xàtiva va resistir [...] i Xàtiva pagà ben car el seu heroisme. Ja ho vaig dir una vegada: Xàtiva no és sols un exemple per a tot el País Valencià, és la Guernica del segle XVIII.» «Xàtiva [va concloure el senyor Albiñana] no fou derrotada, perquè els ideals que animaven els maulets els hem actualitzats tots els valencians que lluitem per l'autonomia, per la reconstrucció del País Valencià.»

PREMI JAUME I

El Premi Jaume I, convocat per la Fundació Carulla-Font, ha estat adjudicat enguany a una personalitat i una institució ben rellevants en el panorama de la nostra cultura: el senyor Josep-Maria Casacuberta i l'Obra Cultural Balear.

El senyor Casacuberta, erudit destacat, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, és, sobretot, l'home que ha «fet» l'Editorial Barcino. Per al País Valencià, aquestes edicions són, literalment, transcendents; gràcies a elles, tenim a l'abast el **Tirant**, el sermonari de Vicent Ferrer, les obres d'Ausias March, l'edició dels **Furs** per Arcadi García i Germà Colon, l'**Espill** i tantes altres obres de la nostra literatura. Però també tenim —i això és igualment important— alguns títols d'Almela, de Carles Salvador, de Miquel Duran, de Fuster o de Sanchis Guarner.

Casacuberta és, sense cap mena de dubte, un «valencianista» o, si es vol, un «valencianòfil»; un home que ha seguit amb interès, des que era jove, la vida cultural del País Valencià, i que l'ha servida abnegadament.

Obra Cultural Balear és una institució nascuda en 1962 per iniciativa de Francesc de B. Moll, i que té i ha tingut una gran activitat en el foment de la cultura a les Illes. El seu actual president és Josep-Maria Llopart, un altre bon coneixedor del País Valencià. L'Obra Cultural Balear manté excel·lents relacions amb ACCIÓ CULTURAL.

MANUEL DE PEDROLO, PREMI D'HONOR DE LES LLETRES CATALANES

El passat 21 de maig fou atorgat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 1979 a Manuel de Pedrolo. La vàlua literària i ètica de l'obra pedroliana resulta indiscutible. Ningú no gosa de posar-ho en dubte. S'ha premiat, com és costum als Premis d'Honor, una obra i una trajectòria de fidelitat al poble.

El jurat estava format per Joan Ainaud i de Lasarte (president de l'Institut d'Estudis Catalans), Maria Aurèlia Capmany, Alexandre Cirici Pellicer, Josep Faulí, Ernest Lluch, Gregori Mir, Josep Lluís Sureda, i els valencians membres d'ACCIÓ Eliseu Climent i Alfons Cucó.

En les anteriors edicions, el premi havia estat concedit a Jordi Rubió (1969), Joan Oliver (1970), Francesc de Borja Moll (1971), Salvador Espriu (1972), Josep V. Foix (1973), Manuel Sanchis Guarner (1974), Joan Fuster (1975), Pau Vila (1976), Miquel Tarradell (1977) i Vicent Andrés Estellés (1978), membre, com els altres dos grans escriptors valencians, de la Junta Consultiva d'ACCIÓ.

Pel que fa a la seua obra, Manuel de Pedrolo ha estat un escriptor fecund: més de seixanta obres al mercat del llibre, pam dalt pam baix, en són bona prova. A més, dels camps més diversos: novel·la, poesia, teatre, assaig...

Perseguit com ningú en la llarga nit de la dictadura, la concessió del Premi d'Honor no és més que la confirmació d'una cosa que tothom, al món cultural de la nostra llengua, ja tenia ben clara: la qualitat de la fidelitat de Pedrolo a tot el seu poble.

Cal remarcar que Pedrolo ha fet donació de la dotació del premi a tots els escriptors en llengua catalana.

DE LLUÍS LLACH: PER AL PAÍS VALENCIÀ

Fa alguns mesos s'ha publicat a València un llibre de Lluís Llach, titulat **Poemes i cançons**. El volum, prologat per Joan Fuster, conté les

lletres i les partitures de les cançons de Llach, a més d'una abundant documentació fotogràfica sobre la vida del cantant, la seua discografia i altres materials.

Lluís Llach ha cedit els drets d'autor d'aquesta obra a organitzacions nacionalistes d'esquerra del País Valencià.

PEL·LÍCULA SOBRE CARLES SALVADOR

Es tracta d'un film, d'entre 25 i 30 minuts de durada, fet en 16 mm., amb còpia en súper 8, a color, dirigit per Alfred Ramos i Joan Vergara, ajudats en el guió per Francesc Pérez, tots ells d'ACCIÓ. El rodatge s'inicià durant la tardor de 1978; s'ha treballat a Benassal, Castelló de la Plana, Sant Pau d'Albocàsser, València, Benimaçlet; a més de les escenes filmades (que inclouen entrevistes amb els fills de Carles Salvador, amb Sanchis Guarner i Ferrer Pastor), hi ha material d'arxiu, tant de la família Salvador com diversos reportatges del fons de Ricard Blasco.

La pel·lícula es troba ara en fase de muntatge i a punt d'iniciar-se la sonorització. Ha estat finançada, fins ara, per ACCIÓ CULTURAL i per la Comissió pro-homenatge, organitzada a l'Associació de Veïns de Benimaçlet. Cal fer constar que la participació d'aquesta comissió ha estat fonamental perquè la pel·lícula es pogués fer. També ha estat importantíssima la col·laboració personal del senyors Michavila, Alfaro, Llorens i Jesús de Val, igualment mem-

bres d'ACCIÓ, i dels càmeres Màrius Marco i Lluís Lizaran, així com la de l'escola La Gavina. És convenient destacar, finalment, que tots els qui han treballat i encara treballen en la rea-

Part de l'equip que fa la pel·lícula sobre Carles Salvador, amb els fills de l'escriptor

lització d'aquest film ho han fet sense retribució econòmica. El pressupost total és de 150.000 pessetes, corresponents a rodatge (90.000), muntatge del negatiu (10.000), primera còpia (25.000) i sonorització (25.000).

ALACANT: LA LLENGUA I LA CULTURA, A ESTUDI

Els últims mesos, entitats d'estalvi radicades a Alacant han organitzat activitats culturals que convé ressenyar.

La primera entitat d'estalvi en trencar el foc, durant el mes de maig, va ser l'anomenada d'Alacant i Múrcia, la qual, en col·laboració amb la Càtedra de Lingüística Valenciana de la Facultat de Filosofia i Lletres, va organitzar, a la capital de l'Alacantí, un fecund programa de xerrades dins la Cinquena Setmana de Llengua i Cultura, la qual ha estat dirigida pel Dr. Lluís Alpera, membre d'ACCIÓ CULTURAL. Les conferències van ser pronunciades per Josep Iborra, director adjunt de l'ICE de la Universitat de València i membre d'ACCIÓ CULTURAL; el Dr. Antoni M. Badia i Margarit, rector de la universitat de Barcelona; el Dr. Vicenç-Maria Roselló Verger, cap del departament de Geografia de la universitat de València, i Josep-Maria Castellet. Carnestoltes Teatre va posar punt i final al cicle, amb l'obra **Barrejat Escalante**.

A les acaballes del mateix mes, l'Obra Social i Cultural de la Caixa d'Estalvis Provincial d'Ala-

cant va programar una tanda de conferències sobre un tema tan candent i conflictiu com és el del «Bilingüisme al País Valencià». Intervingueren, com a conferencians: Josep Bevià, catedràtic, senador i ex-conseller de Cultura i membre d'ACCIÓ CULTURAL; Jordi Colomina, professor agregat de Lingüística Valenciana; Lluís Alpera, professor de Lingüística Valenciana de la facultat d'Alacant; i Joan Ll. Román, professor del departament de Llengua Espanyola de la mateixa facultat. Els objectius d'aquest curset eren, en primer lloc, «analitzar les actituds sociolingüístiques que es reflexen al nostre país, així com les possibles vies de planificació en política lingüística», i, en segon, «presentar algunes de les estructures bàsiques del valencià com a llengua romànica».

PENÍSCOLA: JORNADES SOBRE EL CISMA D'OCCIDENT

Entre el 19 i el 21 d'abril se celebraren, a Barcelona i Peníscola, unes jornades d'estudi commemorant el VI Centenari del Cisma d'Occident. La commemoració es feia sota el patronatge de l'Institut d'Estudis Catalans i amb la col·laboració de la Societat Castellonenca de Cultura.

A Peníscola, el dia 21 de matí, hi hagué una taula rodona sobre «Les repercussions culturals i socials del Cisma d'Occident en les terres de la Corona catalano-aragonesa»; presentà el tema el professor Miquel Batllori, i dirigí el diàleg el senyor Àngel Sánchez Gozalbo, de la Castellonenca i membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ. De vesprada hi hagué una visita a la població i al castell, dirigida per Eduard Codina, també de la Castellonenca. Finalment, a la sala d'honor del castell, es féu la sessió de clausura, amb una lliçó a càrrec de mossén Manuel Milian i Boix, director del Museu Etnològic de Morella i del Maestrat, el qual tractà sobre «El Papa Luna, Benet XIII, en Peníscola (1410-1423)».

Els actes aplegaren uns cent cinquanta especialistes, una cinquantena dels quals eren del País Valencià.

Reproduïm, pel seu interès, el parlament de Casimir Melià, president de la Societat Castellonenca de Cultura i membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL:

«Avui ens hem reunit, en aquesta ciutat històrica de Peníscola, gent d'enllà del Sénia i gent d'ençà. Tots som els mateixos. Com a germans us hem rebut; entre amics passarem una jornada; i, com el que som, és a dir, persones que parlen la mateixa llengua i que tenen arrels culturals comunes, us acomiadarem.

Avui, per a la Societat Castellonenca de Cultura, ha estat un dia de gran honor. No és

qualsevol cosa haver compartit amb vosaltres, membres erudits de l'Institut d'Estudis Catalans, la tasca d'aquesta jornada, amb la qual es clou el Sisé Centenari del Cisma d'Occident. Ens ha valgut molta honorança fer taula rodona amb persones que pertanyen a una institució de fama universal, compartir les discussions sobre un tema històric i tenir l'avinentesa de dirigir un diàleg.

Els homes de la nostra Societat Castellonenca tenen una especial admiració, quasi podríem dir-ne devoció, pel vostre Institut d'Estudis i les persones que el componen, que així mateix el tenim com a cosa nostra, puix que els homes de l'Institut d'Estudis Catalans mai no han deixat d'acudir i d'ésser-hi presents quan han sortit motius d'investigació en el nostre i particular àmbit provincial.

Com un record de la meua joventut, gairebé infantesa, tinc viva la presència d'aquells investigadors que dirigia En Bosch Gimpera, quan vingueren a estudiar les pintures rupestres de les balmes del barranc de la Valltorta. A casa el meu pare, a Albocàsser, es congregaven algunes vesprades, acabada la faena, i allí xerraven i passaven una estona discutint i intercanviant llurs opinions, la qual cosa sempre era una delícia.

Volem, una vegada més, dir-vos que deixeu ací, a les terres de la Plana, el Maestrat i els Ports de Morella, no sols uns bons amics; també uns estudiosos que admiren el treball seriós i valuós que sabeu fer, el qual nosaltres el valorem com el deixeble que estima la saviesa del mestre.

Que no siga la darrera vegada que ens apleguem i que us emporteu un bon record dels germans de Castelló. Déu ho vulga.»

I ENCONTRE DE POESIA CATALANA AL PAÍS VALENCIÀ

Els passats dies 26 i 27 de maig va tenir lloc a Elx (Baix Vinalopó) el Primer Encontre de Poesia Catalana al País Valencià, organitzat pel Grup Alcúdia de Literatura i patrocinat pel Ministeri de Cultura, l'ajuntament d'Elx i ACCIÓ CULTURAL. Un primer intent, que marca una fita importantíssima en la nostra literatura poètica.

La presentació de l'acte estigué a càrrec d'Andreu Morell i Joan Carles Martí, membres d'ACCIÓ CULTURAL i del Grup Alcúdia. Després va parlar el batle d'Elx, donant la benvinguda a tothom i subratllant la seua disposició en fer costat a qualsevol iniciativa cultural d'aquest tipus. El qui encara era conseller de Cultura, Josep Bevià, va felicitar la iniciativa del Grup Literari Alcúdia, tot considerant-la com un pas molt important dins la

renaixença cultural del País Valencià i el seu procés de recuperació lingüística que es va iniciar durant la dècada dels seixanta. Seguidament, Immaculada Sabater, regidor d'Activitats Artístiques de l'ajuntament d'Elx, que tant ha fet per l'Encontre, va pronunciar també unes paraules. El torn de parlaments va finalitzar amb el de Maria Rosa Verdú, regidor de Cultura, qui va prometre la col·laboració i ajut, per banda de l'ajuntament, en totes les manifestacions culturals que s'hi realitzen.

Josep Bevià, parlant en l'Encontre de Poesia Catalana. Al seu costat, l'ex-diputada Immaculada Sabater i el batle d'Elx, Ramon Pastor Quiles

Com a cloenda de l'acte de presentació, es va llegir una llista d'adhesions de personalitats i entitats d'arreu dels països de parla catalana i de l'estranger, entre les quals destaquem les de Joan Miró, Antoni Tàpies i Pere Gimferrer, del Principat; les de la Junta Directiva de l'Obra Cultural Balear, Francesc de B. Moll i Josep Albertí, de les Illes; i les de Manuel Sanchis Guarnier, Joan Fuster, Andreu Alfaro i Josep Iborra, del País Valencià. Des de Gran Bretanya arribaren les dels professors de literatura catalana de les universitats d'Essex i Cambridge, Artur Terry i Alan Yates, respectivament. Finalitzada la presentació, es va entrar directament en el tema de les ponències. Vicenç Altaió, Joan Brossa i Xavier Bru de Sala, parlaren sobre la poesia al Principat; Josep-Maria Llompart i Pere Gomila, de la de les Illes; i Josep Piera i Emili Rodríguez Bernabeu van exposar-hi la seua visió sobre la poesia al País Valencià. S'hi pronunciaren algunes conferències, com la d'Eliseu Climent («50 anys d'història del llibre català al País Valencià»), i es van fer lectures de poemes d'autors del País

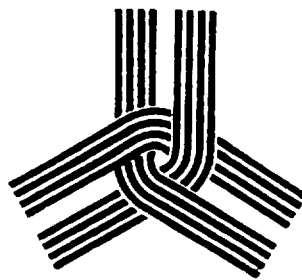
Valencià, les Illes i el Principat, a banda d'una de monogràfica dedicada als «ausiasmarchs» de la comarca del Baix Vinalopó. La jornada es va clausurar amb la presentació de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

El diumenge dia 27, Vicent Andrés Estellés, el nostre gran poeta, va fer un autèntic recital amb la declamació dels seus poemes. El I Encontre de Poesia Catalana al País Valencià es va cloure amb un col·loqui, entre tots els assistents, sobre la problemàtica amb què es troben els poetes per portar endavant el seu treball. Finalment, volem anunciar que, segons ens han comunicat, la revista **Tabala** editarà un número monogràfic dedicat a l'Encontre. Una experiència, la del Encontre, que, de segur, tindrà continuïtat.

CLUB RAMON MUNTANER

El 3 de maig es presentà, a la premsa de València i a diversos partits polítics, el Club Ramon Muntaner, «al servei dels Països Catalans». Actuà, com a presentador, Vicent Ventura i Beltran, vice-president del Club per al País Valencià, el qual exposà les finalitats de l'entitat (legalitzada pel Ministeri de l'Interior per a tota l'àrea dels Països Catalans), les quals es resumeixen en incitar el tractament de tots aquells aspectes que afavoresquen el millor coneixement d'aquest àmbit nacional.

D'altra banda, el Club inicià les seues activitats amb un important cicle de col·loquis, realitzat a Barcelona, en què representants d'organitzacions socialistes, comunistes i nacionalistes del País Valencià, el Principat i les Illes, abordaren la problemàtica dels Països Catalans des de les seues òptiques respectives. En les distintes ocasions, i pel nostre País, prengueren part,

en aquests col·loquis, els membres d'ACCIÓ CULTURAL Alfons Cucó (senador del PSPV-PSOE), Ernest García (secretari general del PCPV), Francesc de P. Burguera (secretari general del PNPV) i Carles Dolç (del MCPV).

ANIVERSARI DE LA MORT DE JOAN PESET

El dia 24 de maig passat es commemorà l'aniversari de l'afusellament a Paterna, en 1941, del doctor Joan Peset i Aleixandre. El doctor Peset, membre d'una destacada família de cien-

tífics valencians, fou metge eminent, catedràtic i rector de la Universitat de València. En l'aspecte polític, fou membre d'«Acción Republicana» i president, a València, del partit «Izquierda Republicana», del qual fou líder Manuel Azaña. En les eleccions legislatives de febrer de 1936, encapçalà la candidatura del Front Popular i sortí elegit diputat amb un gran nombre de vots. Gaudí sempre d'una enorme popularitat ciutadana, tant per la seua humanitat com pel seu prestigi professional. En la seua càtedra es formaren especialistes ben destacats.

Amb motiu de l'aniversari, «Izquierda Republicana Autonomista» li féu un homenatge en el cementeri de València. Hi assistiren diverses personalitats polítiques. Alguns membres d'ACCIÓ CULTURAL (entre ells, Enric Peris, vicepresident de la diputació de València, i Ricard Avellan, president de la Comissió de Cultura de l'esmentada diputació) se sumaren a l'acte, que estava presidit pel doctor Vicent Peset i Llorca (membre de la nostra Junta Consultiva). Hi hagué parlaments de diversos polítics republicans (entre els quals, Pasqual Cots i Franqueza i Josep Benedito i Lleó), del president de la diputació de València, Manuel Girona (membre d'ACCIÓ), i del fill del doctor Peset.

El poeta Vicent Andrés Estellés hi llegí un poema del seu llibre, recentment publicat, en homenatge al diputat mort.

D'altra banda, algunes institucions han fet gestions prop de l'ajuntament de la ciutat per a aconseguir que es donàs el nom de Peset a un carrer o plaça important de València. Aquesta petició ja fou iniciada en 1976 per les associacions democràtiques d'universitaris, les quals, amb motiu de l'acte d'inauguració del Congrés de Cultura Catalana (que fou un homenatge al doctor Peset) sol·licitaren això mateix de l'ajuntament de llavors. Per raons òbvies —era batle Miguel Ramón Izquierdo—, la petició no prosperà.

Membres d'ACCIÓ CULTURAL visitaren, amb aquest motiu, el batle de València, Ferran Martínez Castellanos, el qual es mostrà molt ben predisposat a aconseguir el que es demanava. Efectivament, l'ajuntament de la ciutat acordà posteriorment donar el nom de Joan Peset a l'avinguda que fins ara s'havia dit d'Onésimo Redondo.

Josep Benedito Lleó, parlant davant la sepultura de Joan Peset. Entorn d'ell, Enric Peris, Ricard Avellan i el poeta V. Andrés Estellés

Cal considerar això com una part, important però mínima, del record que els valencians hem de mantenir per la figura de Joan Peset.

El batle de València, Martínez Castellanos, parlant amb Ricard Rosso, Eliseu Climent i V. Andrés Estellés, que anaren a sol·licitar-li un carrer per a Joan Peset

A continuació reproduïm el poema d'Estellés llegit al cementiri el 24 de maig.

In memoriam Joan Bta. Peset

El teu matí, la difunta dolcesa,
entre fusells de tenebrós metall,
abandonat, abandonat pels déus,
abandonat, caminaves segur.
Els criminals dels ossos criminals,
més criminals que mares han parit,
els criminals de plom i de tenebra,
t'obrien pas, i segur caminaves
vers una mort, vers el mur popular
que se't donà un matí qualsevol.
Tu, l'home bo, tu, l'home intel·ligent,
tu, la raó de tot un poble, caus,
sempre dictant correcció, benigne,
assenyalant les normes de conducta,
oh mort, oh mort, oh mort que necessita
cantar jo, brusc, perquè torna el record,
torna la llum que els seus ulls impartien,
torna la llum que endevinava, clar,
aquell matí de fusells i pistoles!
Et deixaré un ram d'amargues síl·labes,
i vetllaràs perquè seguezca sempre
fidel, fidel al nostre extens país.

VIDA INTERNA

ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA

El 16 de juny va tenir lloc una assemblea extraordinària de socis d'ACCIÓ CULTURAL, en un saló cedit per la Caixa d'Estalvis de Castelló de la Plana, en aquesta ciutat. Varen assistir uns dos-cents membres de l'entitat, els quals foren informats per la junta directiva (representada pels senyors Fuster, Climent, Mansanet, Giner Perepérez i Beltran) i per alguns socis sobre els punts següents:

Vida interna. Augment de socis. Presentacions fetes i ajuts concedits.

Seccions. Colònies d'Estiu. Cronistes i Secció Mèdica.

Difusió cultural. Segona Campanya Carles Salvador. Celebració del 25 d'abril.

Projectes en marxa. Replega d'escrits d'Emili Gómez Nadal. Film sobre Carles Salvador. Estudi sobre Benvingut Oliver.

Patrimoni natural. El membre de la Junta Consultiva, senyor Gil Corell, informà sobre els fins d'AVIAT, entitat amb la qual mantenim col·laboració, i sobre problemes ecològics del País Valencià (especialment, la progressiva desertització).

El llibre. Ajuts a biblioteques. Col·laboració amb editorials.

Projectes immediats. Tercera Campanya Carles Salvador. Organització d'un arxiu de documen-

tació escrita i un altre de documentació gràfica. Preparació del 9 d'octubre. 1.ª Escola d'Estiu per a xiquets, a celebrar en Alberic.

A continuació s'obrí un torn de precis i preguntes, en el qual participaren, entre d'altres, els socis següents: Gonçal Castelló, urgint la promoció d'ACCIÓ a Gandia; Collado, demanant l'organització d'unes conferències a Bunyol; Ferrer Pastor, sobre les normes ortogràfiques publicades per l'«Acadèmia de Cultura Valenciana»; membres de l'Agrupació Borriana de Cultura, que sol·licitaren ajut per als actes que preparen per a juliol vinent, en homenatge a nombrosos intel·lectuals valencians; Francesc Artola, el qual llegí un escrit signat per ell i altres tres socis de Castelló de la Plana, proposant l'edició dels estatuts de l'entitat, remarcant problemes en el funcionament de correus i burocràtic i demanant que s'organitzen més activitats a les comarques septentrionals del País; Josep Vidal Otero, instant que ACCIÓ es definisca sobre el procés autonòmic i es compromet a recolzar el Consell, que es constitueca una comissió de socis que estudeie propostes culturals a incloure en el futur Estatut d'Autonomia, i tractant punts sobre organització interna d'ACCIÓ CULTURAL. D'acord, finalment, amb l'interés d'alguns socis, cal advertir que els qui vulguen poden demanar còpia dels Estatuts de l'entitat.

OCTUBRE: 2.000 SOCIS

En acabar gener, mes en què se celebrà la Primera Assemblea General Ordinària d'ACCIÓ CULTURAL, comptàvem amb 797 socis. En l'actualitat en som 1.669 (fins al dia 30 de juny). En aquella Assemblea ens vam fixar l'objectiu d'aconseguir els 1.000 socis inicials; aquesta xifra fou assolida, amb escreix, durant el mes de març. Després, des del nostre Butlletí, vam llançar la idea que convenia acabar 1979 amb 2.000 socis. Tot sembla indicar que aconseguirem aquesta xifra el proper octubre

L'augment s'ha produït així:

Mes	Socis inscrits
Abril	111
Maig	257
Juny	153
Suma anterior	1.148
TOTAL	1.669

El nostre ritme de creixement és, doncs, molt esperançador. Si continua, podrem constituir-nos en una entitat important per al País Valencià. Quants socis necessitem per a ser-ho? En l'Assemblea Extraordinària, Rafael Mansanet, membre de la directiva, va suggerir una xifra inicial de 10.000. I afegia, encara: «mentre no en siguem 10.000, ACCIÓ CULTURAL no serà res». L'afirmació pot semblar exagerada, però no manca de raó. Les necessitats culturals del País Valencià són tan grans, tan immensament grans, que no es poden cobrir amb forces escasses. Fer que ACCIÓ cresca és missió de tots els socis. Fins ara hem augmentat bé, amb l'ajuda de molts. És necessari, però, que augmentem molt més, amb l'ajuda de tots.

GUDIE LAWETZ, SÒCIA D'HONOR D'ACCIÓ CULTURAL

El 16 de juny fou nomenada sòcia d'honor d'ACCIÓ CULTURAL la directora cinematogràfica anglesa Gudie Lawetz. Va rebre aquest guardó en reconeixement a la seua tasca en favor de la nostra cultura, i molt especialment per la realització de la pel·lícula sobre el Misteri d'Eix.

Aquesta distinció, creada per la Junta Consultiva, es lliurarà a totes aquelles personalitats que es distinguen per la seua tasca cultural i social en defensa del País Valencià. El primer nomenament de soci d'honor no podia haver estat més encertat. Gudie Lawetz, per mitjà de la seua pel·lícula, està fent que milions de persones d'arreu del món s'assabenten que ací, al nostre País, tenim un tresor folklòric i artístic d'un valor incalculable, exponent primitiu del qual és el Misteri.

PRESENTACIONS

ACCIÓ CULTURAL, amb l'objectiu d'aconseguir el major nombre possible de socis que ens permeten de realitzar en el futur les tasques que el poble valencià necessita, ha continuat amb les presentacions per tots els pobles, ciutats i comarques del País Valencià.

La presentació a **Picassent** es va celebrar el 20 de febrer, en el Centre Cultural d'aquest poble de l'Horta. La introducció estigué a càrrec de Cristòfol Aguado. Francesc Llorenç explicà què és i què pretén ACCIÓ CULTURAL.

El 30 de març es presentà a **Puçol**, als locals d'una entitat cultural i amb l'assistència d'un nombrós grup de persones, les quals s'interessaren moltíssim pels treballs que porta endavant ACCIÓ. Francesc Llorenç respongué les preguntes que se li van formular.

Vicent Badia i Francesc Llorenç en una presentació d'ACCIÓ CULTURAL

El 27 d'abril, a **Manises**, es donà a conèixer ACCIÓ. La presentació l'efectuà Vicent Badia Marín. Hi assistiren, entre altres, el regidor de Cultura, Francesc Josep Sánchez.

L'11 de maig, Vicent Badia Marín presentà ACCIÓ CULTURAL en un cèntric edifici del **Puig**. El sacerdot Joan-Lluís Sanchis va prendre també la paraula. Hi assistiren, a més a més, Joan Barres i Vicent Oriola, regidor de Cultura.

Actuant com a conferenciants-presentadors Vicent Ventura i Rafael Mansanet, el 6 de juny es realitzà la presentació d'ACCIÓ a **Benissa**.

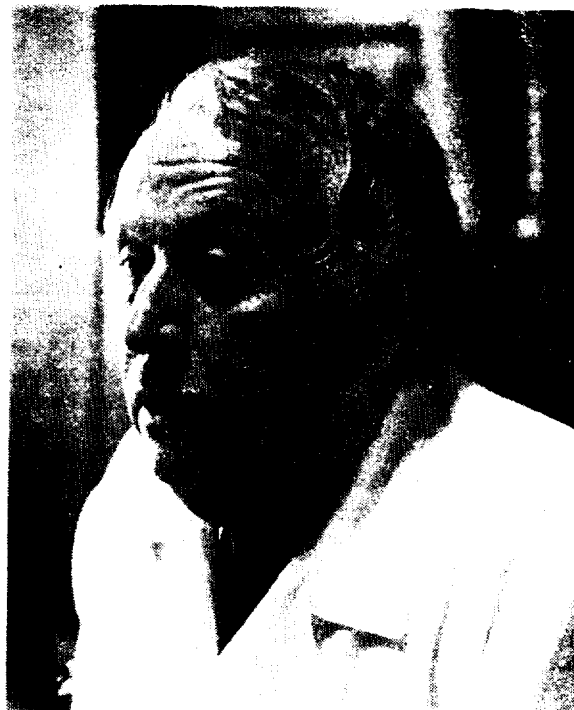
I, finalment, el 22 de juny, Vicent Badia Marín i Jordi Enguix presentaren l'ACCIÓ als locals de la Biblioteca Municipal de **Quatretonda**. Entre els assistents hi havia el regidor de Cultura, Xavier Oltra, i Rafael Benavent.

JOAQUIM COLOMER SALA, NOU RECTOR DE LA UNIVERSITAT LITERÀRIA

Tres-cents vint-i-dos vots van donar al professor Colomer Sala, catedràtic de pediatria de la Facultat de Medicina de València (i membre d'ACCIÓ), el triomf en la segona volta de les eleccions a rector que se celebraren el 20 de juny.

Membre de la Junta Democràtica, el doctor Colomer Sala va participar en la desena edició del Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana celebrat a Perpinyà, i per a l'XIe Congrés a celebrar a Reus, com ja comentem en aquestes mateixes pàgines, presentarà una ponència sobre el càncer. El doctor Colomer va ser també Director General de Sanitat de la Conselleria, de la qual era titular Manuel Sánchez Ayuso.

El secretari general d'ACCIÓ ha fet arribar al nostre consoci el beneplàcit de l'entitat per aquesta distinció, tot desitjant que la seua gestió siga fecunda, en l'aconseguint d'una universitat vinculada estretament a les necessitats i els problemes del País Valencià.

SECCIONS

Cal repetir novament la nostra crida als socis perquè treballen en la constitució de seccions específiques dins ACCIÓ CULTURAL. Funciona ja la de metges i, com anunciem, està començant la seua tasca la secció de cronistes.

CRONISTES DEL REGNE EN «ACCIÓ CULTURAL»

Els Cronistes són treballadors de la cultura. Llur contacte amb els problemes locals els projecta envers la recerca de la identitat nacional del País. D'ací la importància del Cronista, el qual, si en temps pretèrits es limitava a deixar constància dels esdeveniments sense pretensions de crítica històrica, avui esdevé lluitador i promotor del progrés del poble que té encomanat.

És per açò que la seua activitat encaixa plenament dins d'ACCIÓ CULTURAL. I és també convenient que els nous ajuntaments democràtics promoguen la institució del cronista.

Però fem un poc d'història. Més enllà de 1954, l'anomenat «Cuerpo General de los Cronistas Oficiales de España» frenava els intents de coordinació. En 1954, es va poder celebrar la «I Asamblea de Cronistas Oficiales de Valencia

y su Provincia», en la qual es posà de relleu la necessitat de trobar un marc d'enquadrament a nivell de País. En 1956, trobant-se adscrits als Departaments de Seminaris de la «Jefatura Provincial del Movimiento», van poder celebrar la «I Asamblea de Cronistas del Reino». La II Asamblea es convocà ja sota el patrocini de Govern Civil de València i del Centre de Cultura Valenciana, car ja havien estat publicades una sèrie de circulars governatives, per les quals es reconeixien la Secció de Cronistes del Centre de Cultura Valenciana i la Secció Alacantina i Castellonenca de Cronistes del Regne de València. La convocatòria es féu en la llengua del País i anava signada pels senyors Nicolau Primitiu, Salvador Carreres i Vincent Badia i Marín (de la Junta Consultiva d'ACCIÓ, a hores d'ara).

En 1958, un grup nombrós, encapçalat per Nicolau Primitiu, participà en l'anomenat «Congreso Nacional de Cronistas Oficiales de España», celebrat a Madrid, jugant-hi un paper democratitzador interessant.

Després de l'Assemblea de Cronistes del Regne de l'any 1964, es produí una crisi important. El predomini de l'element directriu castellanitzant, que s'imposà a la dimissió d'En Nicolau

Primitiu, determinà el trencament de la necessària unitat d'acció, originant-se, aleshores, la bipolarització dels elements directius més representatius dels Cronistes en les dues tendències que han florejat avui amb més virulència i que, dissortadament, divideixen els esforços culturals que li calen al País.

Dels nous ajuntaments depén

Cal acomodar, als plantejaments polítics actuals, la institució del Cronista. Deixant a banda que les competències governatives en l'estructuració de l'esmentat càrrec hauran de passar al Consell, cal anar ja preparant-ne la promoció. És, per tant, convenient que els regidors de Cultura dels nous ajuntaments inicien l'expedient, que fonamentalment consta de: a) Proposta de la persona escaient per a assolir el càrrec; b) Acord de l'ajuntament, acceptant o modificant la moció del regidor de Cultura, i que pot incloure les condicions de l'exer-

cici del càrrec; c) Escrit d'acceptació del designat; i d) Presa de possessió; com que el Cronista en cap manera és funcionari, cal insistir que la possessió li la dona el batle, i no el secretari de la corporació.

Val a dir que és indiferent el que haja estat nomenat Cronista amb anterioritat, si es considera que la funció no està degudament atesa.

Cap a la secció de Cronistes del Regne

A ACCIÓ hi ha una secció que porta molt de temps treballant en aquest sentit. Encapçalen, fins ara, la comissió: Vicent Badia i Marín, Francesc Giner Perepérez i Víctor Oroval, compromesos, tots ells, en la tasca de promoure la difusió del seu càrrec arreu del País. És per aquest motiu que demanem als lectors i socis d'ACCIÓ interessats que es posen en contacte amb la Comissió de Cronistes del Regne d'Acció Cultural. El País Valencià els necessita.

RELACIONS EXTERIORS

CONGRÉS DE CULTURES ROMÀNIQUES A NIÇA

El control polític, la participació democràtica en la gestió, la utilització dels recursos existents i l'afirmació de la identitat cultural de les diferents nacions mediterrànies de cultura romànica foren alguns dels acords adoptats en el comunicat final del I Congrés Internacional de les Cultures Romàniques celebrat a Niça els dies 28, 29 i 30 d'abril passat.

El congrés fou organitzat pel Centre Universitari Romànic i l'Institut d'Estudis de Niça. Hi participaren destacats representants dels Països Catalans, Occitània, Còrsega, Portugal, Itàlia, Romania, Algèria, Quebec i Argentina.

Dels Països Catalans, hi assistiren el poeta Vicent Andrés Estellés; el primer tinent d'alcalde de València, Ricard Pérez Casado, membre d'ACCIÓ CULTURAL; l'escriptor i periodista Vicent Ventura, i el sociòleg i professor Josep Vidal Beneyto, tots ells del País Valencià. De les Illes, hi eren presents el geògraf i vicedirector de la Universitat de la Ciutat de Mallorca, Bartomeu Barceló; el novel·lista i lector de català a la Universitat d'Ais de Provença, Antoni Lluç Ferrer, i el director general de la Secretaria d'Estat per a la Informació, Josep Melià. I, del Principat, hi assistí l'ex-se-nador i escriptor Lluís Maria Xirinacs.

L'acte d'obertura del Congrés estigué a càrrec de Frederic Mayor Zaragoza, director general de la UNESCO, i consistí en un homenatge a Salvador Espriu. Vicent Andrés Estellés glossà la figura del poeta Espriu, a qui definí com «el gran poeta nacional dels Països Catalans», tot declarant-se «deixeble de la producció es-priuana».

S'hi parlà de les causes de la decadència de les cultures romàniques, remuntant-se, els participants, en la història.

Sobre les causes modernes de la davallada cultural d'altres pobles, aportaren dades els representants del Senegal i de Còrsega. Aquesta representació, la més nombrosa, comptava amb la presència del líder Edmond Simeoni.

Hi parlaren de «la ideologia dominant actual, manifestada a través dels mitjans de comunicació de masses, en especial de la televisió, els diaris i les agències de notícies, concentrats en mans del poder econòmic i polític».

Fou unànimement acceptat per tothom que només en un marc de sobirania econòmica i política de cada poble es podrien superar les diferències entre cultures opressores i oprimites, i que la integració en una Comunitat Econòmica Europea com l'actual, dirigida pels estats més forts i per les multinacionals, no faria sinó agreujar el problema de les nacions oprimites.

UN LLIBRE DEL PROFESSOR KREMnitz

El professor Georg Kremnitz, que fa uns mesos va visitar el País Valencià i hi va mantenir contactes amb diversos membres d'ACCIÓ CULTURAL, ha publicat la seua obra **Sprachen im Konflikt. Theorie und Praxis der Katalanischen Soziolinguisten. Eine Textauswahl**. El volum (236 pàgines) consta d'una llarga introducció del mateix autor, titulada **Die katalanische Soziolinguistik**, i d'una llarga antologia de textos de distints autors (Badia, Vallverdú, Puig, Bernardó, Torres, i els valencians Aracil i Ninyo-

les). Clou el llibre una extensa bibliografia. **Sprachen im Konflikt** és una bona introducció sobre la situació social de la llengua catalana.

RAIMON, A FRANÇA I AMÈRICA

Raimon, el gran peoner de la Cançó i membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ CULTURAL, va realitzar, durant el mes d'abril passat, una sèrie de recitals per terres de parla francesa i castellana d'Europa i Amèrica.

El cicle de recitals va començar a Bourges, per continuar actuant al Festival de Primavera de París, on també oferiren el bo i millor del seu repertori els cantants Patrick Abrial, Maxime Leforestier i el basc Mikel Laboa.

Tot seguit, va creuar l'Atlàntic per atansar-se

a Amèrica. La primera actuació que el cantant de Xàtiva va efectuar a terres nord-americanes fou a Mèxic, Districte Federal. I per finalitzar

Raimon va participar en les Primeres Jornades sobre Qüestió Nacional als Països Industrialitzats, celebrades a la Universitat de Montreal. En aquestes interessants seccions intervingueren també representants francesos, galesos, escocesos i canadencs. La delegació dels Països Catalans estava encapçalada per Rafael Ribó i pel mateix Raimon.

«CASA NOSTRA» DE GINEBRA

Ens ha arribat el darrer número d'**Informació**, el butlletí trimestral que, des de fa vuit anys, edita l'Associació de Gent de Parla Catalana, «Casa Nostra», de Ginebra (Suïssa). La revista, dirigida per Jordi Matas i el valencià Antoni Pérez de Tudela, recull, a més de les activitats realitzades per l'entitat ginebrina, una sèrie d'interessants articles de fons i notícies de l'interior.

CASA
NOSTRA **INFORMACIÓ**
GINEBRA Associació de Gent de Parla Catalana

27

«Casa Nostra» de Ginebra fou fundada el 14 de gener de 1972. Set anys i escaig després és president Enric Todó, i la seua realitat i presència entre els homes de la nostra parla en aquelles terres llunyanes ha anat consolidant-se.

PATRIMONI ARTÍSTIC

ARTUR BALLESTER, CARTELLS DE GUERRA

A la Galeria **Val i Trenta**, de la ciutat de València, es va presentar la mostra **Obra Gràfica de Guerra**, d'Artur Ballester, la qual ha comptat amb la col·laboració econòmica d'ACCIÓ CULTURAL.

L'obra resulta gratificant no sols pel fet que trenca l'anonimat a què havia estat sotmés Artur Ballester, sinó perquè aborda, per primera vegada, una exposició de cartells de guerra. A l'acte d'obertura van assistir, entre altres, el director del Museu Nacional de Ceràmica «González Martí», Luis Felipe Garín, i l'escultor Andreu Alfaro, membre de la Junta Consultiva d'ACCIÓ.

El material d'Artur Ballester exposat caldria analitzar-lo des de tres nivells ben diferenciats. Per una banda, l'obra gràfica del període bèl·lic. Per una altra, la documentació contextual d'aquells anys. I finalment, el catàleg. Aquests són —segons Manuel García— tres elements que cal tenir en compte a l'hora de fer una lectura amb profunditat d'una obra feta, inicialment, per a ser enganxada als murs d'una ciutat («el crit enganxat a la paret», ha dit Josep Renau).

En un altre ordre de coses, cal tenir ben present que Artur Ballester no fou sols el cartellista de la CNT (en el qual Sindicat Unit de Professionals Liberals va militar), sinó un autèntic artista que, en la seua vessant de cartellista, va oferir el seu treball als antifeixistes del moment. Ho hem de recordar: Ballester va treballar indistintament per a organismes oficials, com el Ministeri de Treball; partits polítics, com el PSOE; organismes socials, com Amics de la Unió Soviètica, etc.

Fent un recorregut per l'exposició, trobem, en primer lloc, les targetes postals infantils, editades en 1937 pel Ministeri de Comunicacions, amb textos de Machado i dibuixos d'Artur Ballester; se n'editaren 100.000 exemplars, la finalitat dels quals era que els xiquets refugiats poguessen escriure a llurs pares, que eren al front. Crida l'atenció el treball realitzat per a la primera Conselleria de Cultura i Propaganda i el Mural de l'Ateneu Mercantil de València, titulat «Cómo ayudar a los hospitales de sangre»; aquest mural colossal ocupava tota la façana de l'edifici; la realització va començar els primers dies de febrer de 1937 i durà un mes.

Minusvalorat el cartell durant tants anys, l'obra d'Artur Ballester té els suficients mèrits i qualitat com per a passar a la història de les imatges artístiques del segle XX.

BENETÚSSER I VILANOVA D'ALCOLEA

Acostar l'art i la cultura als valencians que viuen als pobles i ciutats de les comarques, allunyats dels centres oficialment emissors de cultura, és una tasca encoratjable.

Dins aquesta línia, l'Aula de Cultura de Benetússer ha organitzat la Primer Mostra d'Art i Creativitat, que s'ha celebrat en aquesta població entre el 26 i el 29 de juny. En la Mostra hi havien concursos de les següents facetes artístiques i creatives: pintura, escultura, dibuix, fotografia, artesanía i invenció.

Més al nord, l'Associació Vilanovina de Cultura ens comunica que ha organitzat una exposició de pintura per a xiquets, sota el tema «El pobie on visc». Tots els participants seran obsequiats amb un llibre. Hi ha, també, un concurs de fotografia, el tema del qual serà «La joventut actual».

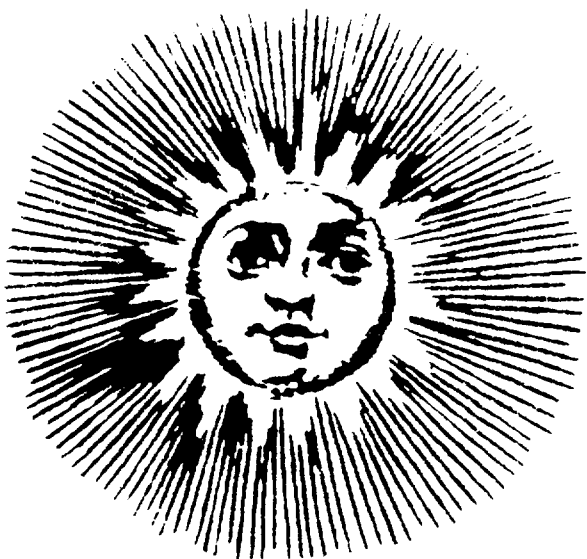
En tots aquests treballs han participat membres d'ACCIÓ.

PATRIMONI NATURAL

AVIAT, L'ECOLOGIA EN MARXA

En la nostra darrera assemblea es va acordar la col·laboració d'ACCIÓ amb AVIAT. Passem a informar dels treballs d'aquesta entitat.

El passat dia 9 de juny es va celebrar la Primera Assemblea General d'AVIAT. Fins al moment present, les activitats d'aquesta associació ecologista han estat relativament reduïdes. En el catàleg d'activitats realitzades, podríem remarcar centenars de xerrades i conferències realitzades per tot arreu del País, explicant les raons i les solucions als problemes del deteriorament del medi ambient. Ara, després de l'Assemblea General, una comissió de treball prepararà un programa d'activitats per al proper període.

Dia 23

DIA DEL SOL

AVIAT (també amb la col·laboració d'ACCIÓ CULTURAL) treballà en l'organització, el 3 de juny, del Dia Internacional de Lluita contra les Centrals Nuclears. Aquest dia es va materialitzar, al nostre País, en un Aplec Antinuclear que va tenir lloc a la localitat d'Aiora i en el qual van participar uns 15.000 valencians, que hi havien acudit secundant la convocatòria efectuada per grups ecologistes, associacions de veïns, entitats civiques, culturals, socials i partits polítics, valencians.

En aquesta lluita en favor de la nostra natura, cal emmarcar la commemoració del Dia Internacional del Sol, el passat 23 de juny, a València i Gandia; el Campament de Salvaguarda i/o Neteja de l'Illa de Tabarca, organitzat per DANA, i tot un seguici de projectes i iniciatives que veuran la llum els propers mesos. En l'ordre intern d'AVIAT, el gabinet de premsa d'aquesta associació ens comunica que tenen un ambiciós programa de treballs, molts d'ells en curs, com podria ser l'obertura d'un centre social, la consolidació de la seua revista, la programació efectiva de campanyes d'educació ecològica, així com fer un estudi de la crisi del medi ambient al País Valencià.

EL CAMPELLO: DEFENSA DEL PAISATGE

En maig, un grup de socis d'ACCIÓ CULTURAL demanà que protestàssem davant l'ajuntament del seu poble, El Campello (l'Alacantí) pel fet següent: darrere d'una torre de guaita situada a la costa (la Torre de la Illeta) hom construï, fa nou anys, un altíssim edifici que fa

malbé el paisatge. Llavors s'entaulà un plet entre l'ajuntament i el constructor, i fa poc ha estat fallat a favor d'aquest últim, el qual, així, podrà acabar l'edifici, de més de quinze pisos, i fins i tot fer-ne tres més de la mateixa alçada, segons consta al projecte inicial. ACCIÓ CULTURAL va adreçar a l'alcalde de la població l'escrit que reproduïm a continuació.

Sr. Alcalde-President
EL CAMPELLO

València, 24 de maig de 1979.

Distingit senyor:

La nostra entitat veu amb profunda preocupació el perill de destrucció en què es troba el paisatge format per la Torre de la Illeta, a la costa del municipi del

Campello, per causa de l'enorme edifici d'apartaments construït molt a prop i que desfigura completament aquest conjunt natural i arquitectònic.

Acció Cultural, que té, entre les seues finalitats, la de vetllar per la conservació del patrimoni artístic i natural de tots els ciutadans del País Valencià, confia que fareu tot el possible per a evitar aquesta lamentable falta de respecte a un lloc certament característic de la població que tan dignament governeu.

Ben atentament us saluda.

Secretari General

FOLKLORE

El folklore valencià ha tingut, fins ara, molt poca sort, mancat, com ha estat, d'estudiosos. Hi ha hagut, això sí, nombroses persones que n'han salvat una o altra parcel·la, però quasi sempre de forma fragmentària i, massa sovint, sense tot el rigor científic exigible per a una tasca d'investigació o de conservació. Així, és molt el que s'ha perdut i, en els temps presents, és molt també el que corre el risc de perdre's, en el trànsit de la societat valenciana cap a noves formes de vida.

ACCIÓ col·laborarà, dins de les seues possibilitats, amb totes aquelles institucions i persones que seriosament treballen en aquest sentit. Ara parlem de dues iniciatives elogiades, ben elogiades. Voldríem veure-les multiplicades i eixamplades al llarg del País.

JOAN BLASCO: DONACIÓ DEL MÈTODE DE DOLÇAINA A ACCIÓ CULTURAL

Jean Blasco —Dolçainer Major del País Valencià, com algú l'ha nomenat—, publicà l'any passat un llibre (**Método de Dulzaina**), l'aparició del qual marca una fita cabdal en la història del nostre instrument popular més representatiu.

La importància d'aquest mètode, que en Blasco ens ofereix, rau, entre altres coses, en ser el primer que es publica arreu de les terres on aquest instrument constitueix una part essencial dins el folklore popular. D'altra banda, hem de tenir en compte que, quan la fabricació de les dolçaines està en minva per la manca d'artesans, Blasco ens diu com i de què s'han de fer cadascuna de les parts que componen la xirimia. Continua explicant un detallat pla d'estudis per a tots els interessats a conèixer l'art de tocar el nostre instrument popular. A banda, ens hi ofereix un grapat de partitures de les toques més típiques del nostre patrimoni musical. N'estem segurs, en definitiva, que a l'Escola Municipal de Dolçainers

El diari **La Verdad**, d'Alacant, el 31 de maig donava notícia extensa del nostre escrit. Esperem que siga efectiu i cridem tots els socis d'ACCIÓ a treballar per impedir que es continue destruint impunement el paisatge de la nostra terra.

i Tabaleters de València, i a l'Escola de Dolçainers d'Algemesi, aquest mètode haurà jugat un paper decisiu.

Juan Blasco, membre d'ACCIÓ CULTURAL, en consideració al treball que realitza ACCIÓ en

favor del redreçament nacional i cultural del nostre País, ha fet donació de dos-cents exemplars del **Método de Dulzaina**, per tal que la nostra entitat els repartisca entre totes les biblioteques i associacions culturals i cíviques del País.

APROXIMACIÓ A LA INDUMENTÀRIA TRADICIONAL DEL PAÍS VALENCIÀ

De l'onze al vint-i-quatre de juny, va restar oberta, a la Sala d'Exposicions del Museu de Ceràmica i Arts Sumptuàries «González Martí» de la ciutat de València, l'exposició sobre Indumentària Tradicional del nostre País, que ha estat organitzada pel grup Alimara, de la Societat Coral «El Micalet». Un veritable encert

popular. La facilitat de conservació per se de peces de roba i complements indumentaris, sense la necessitat d'un col·lector musicòleg o literat que les salve, i l'abundor de troballes que encara és possible de fer per totes les nostres comarques, serien la causa d'aquesta preferència nostra pel vestit tradicional!»

—Es pot traure cap conclusió interessant de l'estudi dels vestits tradicionals?

Inauguració de la Mostra. Entre d'altres, **Felip M. Garín Llombart**, director del Museu de Ceràmica, i **Antoni Mestre**, un dels organitzadors

en un camp en què ens calen moltes aportacions, molta investigació seriosa. ACCIÓ va col·laborar a la Mostra.

Però millor serà que siga el grup Alimara mateix qui ens explique com ha anat tot això: «Dins el camp del folklore, la indumentària tradicional valenciana ens interessa d'una manera especial; al mateix nivell, si més no, que els aspectes musicals —recordem que el grup Alimara, de bon començament s'especialitza en la dansa— i literaris de la nostra cultura

—Sí, la Indumentària, com a ciència, ens ofereix als valencians actuals l'oportunitat de conèixer millor el passat del nostre poble, tot reconstruint l'ambient social, material i cultural dels nostres avantpassats, mitjançant els vestits i complements indumentaris que han arribat als nostres dies. No podem oblidar que la diversitat indumentària denota sempre la idiosincràsia col·lectiva i ha estat sempre estretament relacionada amb les possibilitats mate-

rials i el gust de cada època.

—Al nostre País, hi havien hagut investigadors d'aquesta part de la cultura popular?

—No. Tret d'excepcions molt aïllades, hem patit un greu dèficit investigador en el camp de la cultura popular, el qual ens ha privat dels testimonis encara vius fa unes dècades i, avui, irremeiablement perduts o desfigurats, sempre incomplets. Tanmateix, les arques i caixes de moltes cases valencianes han salvat quasi intacte el tresor variadíssim i enlluernador del nostre vestit popular tradicional. A més a més —cal no oblidar-ho—, gravats i pintures d'èpoques passades ens ajuden, amb el seu testimoni fidel, a la reconstrucció que portem entre mans.

—No obstant això, de vegades ens dona la impressió que la indumentària que porten els valencians en determinades celebracions és, més aviat, una disfressa.

—No. Mira, cal tenir en compte que, malgrat les contínues agressions culturals i polítiques que hem patit i patim, el poble valencià ha tingut una gran fidelitat a tot allò que el defineix; aquesta fidelitat la veiem traduïda en un afany popular d'aferrar-se a allò més seu (llengua, festes, balls, etc.), malmenat per les classes dominants castellanitzades i castellanistes, i convertit per elles en folklorisme barat i alienador. Siga com siga, almenys uns dies a l'any observem la presència viva de la indu-

mentària tradicional, esdevinguda sovint disfressa lamentable, és cert, encara que no per això deixa de ser un fet positiu i una invitació a la reflexió seriosa. Aquestes ganes de vestir-se a la manera pròpia de les festes majors, falles, fogueres, gaiates, danses, sexennis, etc., no ens amaguen la ignorància, la desinformació, l'anacronisme i la manca de rigor que el nostre poble, orfe de llum, ha arrossegat i arrossega per places i carrers, sense saber que feia i fa de comparsa bufa d'aquells qui, també en aquest cas, l'humilien i l'exploten.

—I per finalitzar, ¿com veu el Grup Alimara el moment present del camp de la indumentària popular? El present, i el futur...

—A hores d'ara, després de tants anys de despersonalització i de resistència, els valencians ens trobem en un moment decisiu de la nostra història, en el qual ens juguem el futur de la nostra cultura nacional. La tasca informativa i patriòtica, portada endavant per persones i grups nacionalistes, ha començat a donar els primers resultats a nivell de consciència popular. I així, observem un moviment, cada dia més general, de recerca de tot allò nostre, autèntic i autòcton; i veiem, en primer lloc, com s'estén entre el nostre poble la idea i el convenciment d'anar mal vestit quan ho fa a la manera tradicional, i, en segon lloc, com es desperta el desig i l'exigència d'informació correcta per tal de poder vestir-se com cal.

OFERIMENTS

LA COMARCA DE LA SAFOR, ESTUDIADA

El Consell de Cultura Popular de la Safor ha editat un tríptic en què, d'una forma molt seriosa i correcta, s'explica la història, la geografia i l'economia d'aquesta comarca. El text, amb un fort caràcter didàctic, ha estat elaborat per Néstor Novell i Sancho i patrocinat per les llibreries Concret i La Fona.

La idea és estupenda i, segons tenim entès, ben prompte serà secundada a d'altres comarques (ja s'havien editat els de la Ribera i la Vall d'Albaida). El futur del País Valencià —ja s'ha dit més d'una vegada— passa per la comarcalització i, per tant, hem d'estar-hi preparats. Cal conèixer el passat, començant pel de la comarca que ens envolta, per a saber quin futur volem.

ACCIÓ ha adquirit un lot de tríptics, que posa gratuïtament a disposició de tots els socis. Els interessats hauran de comunicar-nos-ho per correu.

BIBLIOGRAFIA INFANTIL

L'Associació d'Editors en Llengua Catalana —de la qual formen part editors valencians—, el Gremi d'Editors de Catalunya i l'Institut Nacional del Llibre Espanyol han publicat l'obra **Llibres infantils, juvenils i didàctics, en català, 1979**.

Es tracta d'una completa bibliografia, dividida de la manera següent: Literatura (4 a 9 anys, 10 a 12, 13 a 15); Didàctics (pre-escolar, EGB, llengua, matemàtiques, ciències socials i naturals, BUP); religió; formació; aficions i còmics. De cada llibre es fa la fitxa adequada, que comprén el preu de venda.

Aquesta obra, a cura de la valenciana Maria Ballester, és d'una gran utilitat.

ACCIÓ CULTURAL ha rebut un lot d'exemplars. Els ensenyants o persones interessades en l'ensenyament que siguen socis de la nostra enti-

tat, i que vulguen un d'aquests exemplars gratuïtament, el poden sol·licitar personalment per

correu a les nostres oficines.

Llibres infantils, juvenils i didàctics en català 1979

Associació d'Editors en Llengua Catalana
Grup d'Editors de Catalunya
I.N.L.E.

MÈTODE DE DOLÇAINA

Per donació de Joan Blasco, ACCIÓ ofereix a les biblioteques que ho demanen exemplars del mètode de dolçaina del qual és autor el nostre consoci.

CARTELL DEL MISTERI D'ELX

ACCIÓ ha adquirit, també, un grapat de cartells sobre el Misteri d'Elx. La foto és d'Andreu Castillejos. La confecció ha estat molt acurada. El format és de 48 per 67 centímetres.

Els cartells podeu passar a recollir-los personalment per ACCIÓ CULTURAL a València, o pels Secretariats de l'Ensenyament de l'Idioma de Castelló de la Plana (Menéndez Pelayo, 26-2.ª) o d'Alacant (Girona, 12).

LA LLENGUA DELS VALENCIANS

I un altre tríptic que s'ha reeditat ha estat el de l'opinió dels acadèmics de l'Acadèmia de la Història i de la Real Acadèmia de la Llengua Espanyola sobre la llengua dels valencians. La reedició és de 16.000 exemplars.

Podeu aconseguir-ne gratuïtament als Secretariats d'Alacant, Castelló de la Plana i València.

EL LLIBRE

PER UNA BIBLIOGRAFIA BÀSICA

ACCIÓ CULTURAL està preparant una extensa bibliografia d'obres sobre el País Valencià (llengua, història, geografia, economia, etc.), que serà de gran utilitat per a orientar la constitució o l'ampliació de biblioteques públiques o privades.

Hi haurà un nivell bàsic i un nivell d'especialització perquè les biblioteques puguin anar ampliant el seu fons bibliogràfic.

A hores d'ara podem informar que ha estat elaborada la part general d'aquestes llistes bibliogràfiques i que s'ha encarregat a especialistes en diferents matèries la confecció de relacions de llibres.

Una vegada hagen estat confeccionades, ACCIÓ s'encarregarà de fer-les arribar a tots els centres que les necessiten.

PREPARACIÓ D'UN LLIBRE D'EMILI GÓMEZ NADAL

Amb el patrocini d'ACCIÓ CULTURAL, s'ha efectuat una abundant replega de textos d'Emili Gómez Nadal, apareguts en revistes valencianes entre 1930 i 1939, i dels quals es publicarà una selecció, amb pròleg del mateix autor.

Gómez Nadal és un dels intel·lectuals valencians més valuosos d'aquella època, si bé és quasi desconegut del gran públic, pel fet que ha viscut exiliat (primer a París, després en un poblet occità) des de 1939. Els articles de Gómez Nadal introduïren, ja en aquells anys, una sèrie de temes i visions que avui posseeixen una gran vigència i un gran interès. Professor universitari, fou el primer intel·lectual valencià, nacionalista, que es decantà cap

al marxisme (entorn de 1934). En el pròxim número del nostre Butlletí inclourem un article extens sobre ell.

En aquesta replega de materials han treballat Manuel Aznar i Francesc Pérez i Moragon, els quals han comptat amb el consell i l'ajuda bibliogràfica de Joan Fuster i, sobretot, d'Adolf Pizcueta, sense els quals hauria estat impossible d'obviar la catastròfica situació en què avui es troben les hemeroteques públiques de València.

Hom ha extret articles de les següents publicacions: **El camí, La república de les lletres, Timó, Acció valenciana, Cultura valenciana i Nueva cultura.** En total, uns cent-trenta escrits.

PRESENTACIÓ DE LA REVISTA «L'ESPILL»

El 31 de maig, a la Galeria Temps de València, tingué lloc la presentació pública de la revista trimestral **L'Espill**.

Hi havia presents gran nombre de personalitats del nostre món cultural i polític.

L'acte començà amb la lectura, per Toni Mestre

(del programa radiofònic **Ara i ací** i membre d'ACCIÓ CULTURAL) de l'editorial del primer número de la revista. En aquest editorial es marquen, a grans trets, els objectius generals de la publicació: «Aportar al poble valencià, des de l'angle intel·lectual, materials d'informació i de reflexió; **L'Espill** s'obre als valencians que volen construir una 'cultura' pròpia i que l'entenen inserida en una 'cultura catalana' genèrica; serà una convocatòria nacionalitàriament àmplia: una perspectiva que arribe a recollir la diversitat d'opcions teòriques, científiques i estètiques que el País Valencià done de si», etc.

Tot seguit, el director literari de la publicació, Joan Fuster, pronuncià unes breus paraules en el mateix sentit.

L'Espill ha eixit al carrer amb un número doble, que conté treballs de Robert I. Burns, de Ricard Pérez Casado, Maria Aurèlia Capmany, Carmelina Sánchez-Cutillas, Vicent Aguilera Cerni, Isidor Balaguer, Ricard Blasco, Enric A. Llobregat i d'altres autors, del País Valencià i de fora.

En l'acte de presentació de **L'Espill**, un dels angles de la sala. Entre els presents, Manuel Girona, president de la diputació de València, i Vicent Rodríguez, president del Club Jaume I

DONACIÓ DE LLIBRES

Seguint amb la tasca empresa des de l'inici de les nostres activitats, ACCIÓ CULTURAL ha fet durant aquests mesos diverses donacions de llibres valencians a entitats del País.

Sanchis Guarner, felicitat després d'haver presidit una donació de llibres d'ACCIÓ CULTURAL

Aquestes donacions s'han concretat, en aquest cas, a les poblacions següents:

- **Xirivella** (Club Ramon Muntaner).
- **Benissa** (escoles nacionals).
- **Paiporta** (falla).
- **Gandia** (falla República Argentina).
- **Llombai** (Biblioteca pública).
- **València** (AAVV Sagunt).
- **València** (AAVV Montolivet).
- **Alzira** (escoles nacionals).
- **Vila-real** (AAVV La Sénia).

ONTINYENT: III MOSTRA DEL LLIBRE

ACCIÓ CULTURAL va col·laborar en la realització de la III Mostra del Llibre d'Ontinyent, que se celebrà en aquella ciutat del 21 al 29 d'abril.

Es tracta d'una iniciativa molt interessant i que voldríem veure estesa a d'altres poblacions. A banda l'exposició bibliogràfica, hi hagué conferències i altres activitats.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAIS VALENCIÀ

Informació: SECRETARIAT DE L'ENSENYAMENT DE L'IDIOMA

Girona, 12
ALACANT
Tel. 21 26 00

Menéndez Pelayo, 26, 2.^{on}
CASTELLÓ DE LA PLANA
Tel. 21 03 15

Moratín, 15, 8.^a
VALENCIA
Tel. 322 58 19

Ensenyament

No hi ha dubte que un dels punts crucials de tot aquest període ha estat l'ensenyament de l'idioma, - tant a nivell escolar com a nivell popular.

En les escoles, han continuat les classes de català, seguint la línia dels anys anteriors. Cal subratllar-hi, però, com a novetat important, el Pla Experimental protegit per la Conselleria d'Educació del primer Consell preautonòmic. Reproduïm un informe sobre aquest pla.

De cara als adults o als joves no integrats en sistemes educatius, hem llançat, amb un èxit notable, les Campanyes Carles Salvador, amb cursos de llengua i cultura del País Valencià. S'han realitzat ja dues d'aquestes Campanyes --n'adjuntem un balanç-- i s'està organitzant la Tercera, que serà patrocinada per la Universitat de València.

I PLA EXPERIMENTAL PER A L'ENSENYAMENT DEL VALENCIÀ: UNA VISIÓ CRÍTICA

Josep Lluís Pitarch

Amb aquesta nota pretenc oferir una informació de primera mà sobre el planteig i el desenvolupament d'una interessant experiència recent en l'ensenyament del català al nostre País, experiència en la qual vaig intervenir activament com a cap del Gabinet Tècnic per la Normalització i Foment del Valencià, de la primera Conselleria d'Educació del País Valencià. Vull agrair a Antoni Marzo el seu ajut en l'establiment del material estadístic que utilitze.

El curs 1978-79 oferí la sorpresa, als valencians preocupats per l'ensenyament del català a l'escola, de veure ateses, encara que tímidament, part de les seues reivindicacions. En octubre de 1978 la Conselleria d'Educació, de la qual era titular Josep-Lluís Barceló i Rodríguez,* anuncià

un I Pla Experimental per a l'Ensenyament del Valencià, en el qual podrien participar tots els centres escolars d'EGB (a la segona etapa), BUP i FP primer grau (al primer curs).

El Pla Experimental no acomplia, en absolut, les exigències que, des de l'angle nacionalista, s'havien formulat tantes vegades, ni, de bon tros, els mínims que qualsevol programa de les institucions culturals i professionals interessades per l'ensenyament, o les centrals sindicals, reivindicaven. Però el Pla Experimental era l'única alternativa si hom volia avançar-se al futur Decret de Bilingüisme: això o res, d'immediat.

Evidentment, calia aprofitar l'ocasió. Calia acceptar aquesta oferta, malgrat que, a més d'altres inconvenients, presentava unes dificultats bu-

* A més del conseller Barceló, l'equip de la Conselleria estava format per: Sebastià García Martínez, director general d'Ensenyament Mitjà i Universitari; Josep-Lluís Sorribes Mur, director general d'EGB i Ensenyaments Especials; Enric Alcaraz Varó, secretari general tècnic, i jo mateix.

rocràtiques que entrebancaven, ja iniciat el curs escolar, la seua aplicació. Però, a falta d'altres possibilitats i refiant-se, com explicava la convocatòria, de la seua provisionalitat, en tant que no trigaria gaire a ser publicat el corresponent Decret de Bilingüisme per al País Valencià, 114 centres d'EGB, 27 de BUP i 9 de FP sollicitaren participar. D'altres s'excusaven, i no sense raó, ja que no podien reorganitzar tota la programació del centre i superar tots els requisits que exigia el Pla, però prometien participar-hi el pròxim curs.

Naturalment, el Pla no estava pensat, per part del Ministeri, que tingués una major amplitud, ja que sols s'atorgaven 45 dotacions de professors d'EGB per a tot el País, 11 per a FP i 20 per a BUP; en total, 76 dotacions.

Malgrat la precarietat del plantejament del Ministeri i de les dificultats burocràtiques, un total de 24.592 alumnes han estudiat català aquest curs, distribuïts segons consta al quadre número 1:

1.—NOMBRE D'ALUMNES DEL PLA EXPERIMENTAL

	EGB	BUP	FP	Total
Castelló	3.555	738	85	4.378
València	13.013	3.499	538	17.050
Alacant	2.763	401	—	3.164
P. Valencià . . .	19.331	4.638	623	24.592

Font: Conselleria d'Educació del P. V.: Butlletí de 23-IV-1979.

Aquestes xifres signifiquen que el percentatge d'alumnes escolaritzats en l'ensenyament valencià —respecte dels 2/3 del total d'alumnes de cada província, que *grosso modo* poden correspondre als alumnes de les comarques catalanoparlants—, és el següent:

2.—PERCENTATGES D'ALUMNES ESCOLARITZATS

	EGB	BUP	FP	Total
Castelló	26 %	44 %	8 %	26 %
València	18 %	39 %	9 %	19 %
Alacant	7 %	9 %	—	7 %
País Valencià . .	16 %	31 %	8 %	

Font: Dades del Servicio Nacional de Estadística, 1977.

Els problemes tècnics que tota la improvisació, en aquest terreny, comportava, s'anaven resolent, amb més o menys col·laboració per part dels organismes del Ministeri, a causa de la feble infraestructura de la Conselleria, i en general del Consell del P. V. en aquells moments. És natural deduir que era pel fet que el Conseller, militava al partit del Govern que els problemes no fossen majors. Però uns altres problemes, no tècnics, començaren d'immediat: els polítics. Era d'esperar que, malgrat la discreció amb què hom actuava, l'eterna qüestió de noms havia de fer protestar les societats i col·les d'individus que mantenen, permanentment, la polèmica del català-valencià. Lo Rat-Penat féu arribar a les escoles del País una circular, datada el 10 d'octubre de 1978, en què acusava el Pla d'intent de catalanització dels escolars valencians, atacava l'Institut de Ciències de l'Educació, el Dr. Sanchis Guarnier, titlava el Pla d'antidemocràtic per no haver comptat amb aquella societat, etc. Segurament aquesta trista circular degué influir en algun director escolar, fins a fer-lo desistir de participar al Pla.

Maniobres localitzades en algunes poblacions (Novelda, Massanassa, l'Alcúdia de Carlet i València, concretament), en què estaven implicats coneguts militants de partits d'extrema dreta, es varen poder neutralitzar gràcies, especialment, a la discreció

amb què actuaren, en tot moment, el professorat del Pla Experimental i alguns claustrats, directores i associacions de pares d'alumnes.

AVALUACIÓ DEL PLA EXPERIMENTAL

El Pla s'havia d'avaluar, en acabar l'any acadèmic, en tant que serviria per a la seua pròpia continuïtat i ampliació, com s'havia previst, fins que no es publicàs el Decret de Bilingüisme, del qual el Pla no era més que un assaig.

Els resultats d'aquesta avaluació, en resum, i a part les dades referents a alumnes i centres donades abans, són les següents:

1. Respecte als Centres, cal afegir que a sis escoles d'Alacant no fou possible introduir el Pla per una absurda decisió del Delegat del Ministeri que pretenia que fossen traslladats, en novembre i des d'altres poblacions, sis professors contractats a principi de curs i per a altres disciplines, en lloc de procedir a contractar professors aturats, com havien fet els delegats de València i Castelló.

2. Sobre les titulacions de català dels professors, el 84 per 100 dels d'EGB tenien fets els tres nivells dels cursos de «Lingüística valenciana i la seua didàctica» de l'ICE de la Universitat Literària de València; el 92 per 100 dels de BUP tenien aquest nivell o eren llicenciats en Filologia Catalana; i el 100 per 100 de FP havien cursat els tres nivells.

El 10 per 100 dels d'EGB tenien fets sols dos nivells dels cursos de l'ICE; el 4 per 100 sols tenien fet el primer nivell; i el 2 per 100 d'EGB i el 8 per 100 de BUP tenien altres títols o havien d'obtenir els de l'ICE d'immediat.

En tot cas, però, els professors contractats especialment per a impartir aquesta disciplina tenien la màxima titulació, i sols s'acceptà com

a professors del Pla amb titulacions menors aquells professors dels propis claustrats dels centres que així ho sollicitaven. Naturalment, tots els professors contractats per a BUP i FP eren llicenciats, especialment de Filologia, i els professors contractats per a EGB eren mestres o llicenciats.

3. Pel que respecta a la dedicació del professorat, tan sols el 6 per 100 del d'EGB, el 23 per 100 de BUP i el 1 per 100 de FP feia exclusivament classes de català; la resta compartien aquesta disciplina amb d'altres, especialment de l'àrea de llengua.

4. Els alumnes podien sol·licitar l'exempció, cosa que sols féu un 5 per 100 de l'alumnat d'EGB, el 16 per 100 de BUP i el 0'25 per 100 de FP. Per a la resta, el català era una nova assignatura, amb els mateixos drets que qualsevol altra, que havien d'aprovar.

Inicialment, un 75 per 100 de l'alumnat manifestà una gran expectació per la novetat, i sols un 16 per 100 mostrà clarament la seua satisfacció perquè aquest fet coincidia amb les seues inquietuds polítiques; un 9 per 100 considerà que aquestes classes servirien per a la seua integració a la nova realitat socio-cultural, en el cas dels immigrants.

Obviament, calia motivar els alumnes i utilitzar, en aquest sentit, tots els mitjans a l'abast i tots els arguments: raons socio-polítiques, mètodes de pedagogia activa, activitats extraescolars, un tracte especial amb els alumnes castellanoparlants, etc. Encara que, en contra d'aquests intents, les qüestions tècniques referents a horaris, «autoritzacions» paternes, manca de material, alguna inexperiència per part del professorat i un medi, desinteressat o hostil de vegades, havien de fer més difícil la marxa del Pla.

Pel que afecta al material didàctic utilitzat, la Conselleria, per mitjà de

l'ICE de la Universitat Literària i sota el seu control, encomanaria a un equip de professors experimentats en l'ensenyament del català la confecció d'apunts que, al llarg del curs es convertirien en llibres que la Conselleria pretenia editar (*Conreu I* per a EGB, i *Conreu II* per a BUP i FP).¹ La Conselleria lliurava aquest material als alumnes del Pla en fascicles. També es podien utilitzar altres textos i material complementari, la relació dels quals és la següent:

Vocabulari. F. Ferrer Pastor (València, 1960 i ss.).

Faristol. Lluís López del Castillo i Pilar Bayés (Barcelona, 1966).

Veles i vents. Ferran Zurriaga i Manuel Boix (València, 1974).

Els vents del món. Pere Riutort i altres (València, 1974 i ss.).

Pany i clau. Honorat Ros i Alfons Llorens (Castelló de la Plana, 1977).

Som. Llengua i literatura. Joan F. Mira (València, 1974 i ss.).

Gramàtica valenciana. Carles Salvador (València, 1951 i ss.).

PREVISIONS PER AL CURS 1979-80

Amb aquestes dades, i d'altres que la Conselleria havia obtingut mitjançant una enquesta lliurada a tots els centres del País, els resultats de la qual oferim a continuació, s'havia de posar en marxa per al curs 1979-80 el Decret de Bilingüisme, amb la subsegüent Ordre Ministerial, o, en el seu defecte, el II Pla Experimental. Amb l'enquesta hom tractava de conèixer en quins centres es feien classes de català o d'altres activitats en català, o es tractaven temes referits a la història i cultura del País, si comptaven o no amb professorat preparat per a

dur a efecte aquestes classes i activitats, i el percentatge d'alumnes catalanoparlants (vegeu el quadre número 3).

De l'estudi d'aquests resultats hom podia treure unes primeres conclusions no massa encoratjadores d'entrada. Com, per exemple, la falta de resposta per part de més de la meitat dels centres. Estudiar els motius pels quals l'enquesta no obtingué la resposta necessària ens explicaria, potser, moltes coses, especialment pel que fa a la ideologia de molts dels directors escolars d'aquest País, que eren els encarregats de complimentar-la. Cal encara observar que 33 centres dels que participaven al Pla tampoc no enviaren les seues respostes.

Solament han complimentat l'enquesta més del 50 per 100 dels centres estatals a 11 comarques, cinc de les quals són de parla castellana. S'aproximen a aquest percentatge altres sis comarques, una d'elles castellanoparlant. Pel que fa als centres privats, solament de la Marina Alta ha respost el 50 per 100; altres quatre comarques superen el 30 per 100, i la resta es manté amb uns percentatges molt baixos.

Del total de 773 centres que contestaven a l'enquesta, solament 375 manifestaven impartir classes de català o fer activitats relacionades amb la història i cultura del País, malgrat que sols 187 centres disposaven de professorat correctament preparat per a aquesta tasca.

Un aspecte molt interessant és el dels percentatges d'alumnes catalanoparlants. Dues comarques, l'Alcalatén i els Ports, tenen 100 per 100 d'alumnes catalanoparlants. Entre el 85 i el 99 per 100 estan la Ribera

¹ Són autors d'aquests llibres —inacabats per decisió de l'actual conseller d'Educació, Peris Soler— els següents professors: Adela Costa i Remei Miralles, de *Conreu II*; i Empar Arenas, Fina Mesquida, Marisa Lacuesta, Manuel Civera, Francesca Gimeno i Carme Miquel, de *Conreu I*.

Baixa, la Costera, la Vall d'Albaida i el Comtat. Entre un 70 i un 84 per 100, el Baix Maestrat, el Camp de Túria, la Ribera Alta, la Safor i la Marina Alta. Entre un 55 i un 69 per 100, la Plana Baixa i la Marina Baixa. Entre un 40 i un 54 per 100, la Plana Alta. La resta de les comarques ofereix uns percentatges molt baixos, i entre elles l'Horta amb un 31 per 100, l'Alcoià amb un 34 per 100, l'Alacantí amb un 28 per 100, i les Valls del Vinalopó i el Baix Vinalopó amb un 26 per 100.

Com a casos especials, cal assenyalar la Foia de Bunyol i l'Alt Vinalopó, on els percentatges de catalanoparlants (15'5 per 100 i 9 per 100, respectivament) cal atribuir-los a l'aflluència d'alumnes de comarques veïnes.

També és força significatiu observar que, normalment, els percentatges d'alumnes catalanoparlants als centres privats són superiors o quasi iguals als dels centres estatals en 12 de les comarques catalanoparlants del País, mentre que solament al Camp de Morvedre (Port de Sagunt), l'Horta (especialment València), la Vall d'Albaida, l'Alacantí (Alacant) i el Baix Vinalopó (Elx), les diferències són més grans, a favor dels castellano parlants; sobretot a l'Alacantí. El cas de la comarca de l'Alt Palància s'explica pel fet que a Sogorb funciona el seminari de la diòcesi Sogorb-Castelló, on estudien molts alumnes de comarques catalanoparlants.

A finals del curs acadèmic, la Conselleria decidia enviar un qüestionari a tots els centres escolars del País per tal d'obtenir informació dels seus projectes respecte al següent curs escolar. Hom preveia que, després de l'experiència del I Pla, i a partir de la informació que els centres havien rebut al llarg del curs, molts altres considerarien la possibilitat d'introduir d'alguna manera l'ensenyament

del català, o en català, als seus programes escolars, com també l'ensenyament de la geografia i la història del País Valencià,

I no sols això: en aquest qüestionari també es tractava de saber en quins centres s'ensenyava en català altres matèries dels programes escolars, com matemàtiques, geografia, etcètera. I s'hi induïa, en certa manera, a fer-ho en cas contrari.

Aquest qüestionari, però, ha estat lliurat d'una manera molt anòmala, i només la província de Castelló el va rebre dins del curs escolar; per dificultats tècniques, a les províncies d'Alacant i València no havia estat enviat encara en el moment del canvi de Conseller, el qual ordenà la suspensió de totes les gestions enllestides durant l'etapa anterior.

Malgrat això —i encara per una decisió més anòmala—, posteriorment, quan els centres havien començat les vacances escolars, la Conselleria ordenava l'enviament de la resta dels qüestionaris. Evidentment, una situació anòmala prova una gestió, també, anòmala.

LA INTERRUPCIÓ DELS PROJECTES

El canvi de Conseller, motivat per l'actitud que des del primer moment havia mantingut Barceló respecte a la llengua i els senyals d'identitat del País Valencià, ha significat la interrupció d'una sèrie de projectes ja enllestits. Pel que fa a la llengua, en el moment d'acabar aquesta crònica una greu decisió del nou equip de la Conselleria en el sentit d'aturar el Pla Experimental, amb l'excusa de la recent publicació del Decret de Bilingüisme (de 3 d'agost de 1979. «B. O. E.» 23/8), i l'apropament a Lo Rat Penat i l'Acadèmia de Cultura Valenciana, que mantenen actituds hostils i combatives contra les institucions científiques i les persones que adme-

QUADRE 3.—RESULTATS DE L'ENQUESTA DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ

Comarca	Llengua que s'hi parla		Qualificació dels centres	EGB		BUP		FP		Dades referents als centres que han respost					
				Total centres	Centres que han respost	Total centres	Centres que han respost	Total centres	Centres que han respost	% de centres	Total alumnes	% alumnes catalanoparlants	Centres que han fet el I Pla	Centres on es fan activitats	Centres amb professorat preparat
	Cat.	Cast.	Estatales Privats												
La Plana Baixa	●		E.	43	31	6	5	4	1	65	16.157	62	19	20	16
			P.	21	4	1		4	2	22	2.022	71'6	1	2	1
La Plana Alta	●		E.	48	27	2	1	2	1	56	10.767	40	2	8	3
			P.	33	2	5		8	2	7	2.142	54'6		1	1
L'Alcalatén	●		E.	9	3					33	92	100			
			P.	2											
L'Alt Maestrat	●		E.	10											
			P.												
El Baix Maestrat	●		E.	19	9	2	1	1		45	4.830	75	5	11	5
			P.	9	3			1		30	1.246	75		2	2
Els Ports	●		E.	11	4					36	521	100			
			P.												
L'Alt Palància		●	E.	26	13	1	1			54	2.660	1			
			P.	2	1			1		33	70	37		2	
L'Alt Millars		●	E.	13	4					31	194				
			P.												
El Camp de Morvedre	●		E.	24	12	2	2	1	1	57	8.260	32	6	12	6
			P.	12	1	1	1	1		14	203	10			
El Camp de Túria	●		E.	17	7	1		1		37	3.075	71'5	3	5	4
			P.	26	3	2		3		12	897	94'5		2	1
L'Horta	●		E.	186	82	14	8	7	2	45	67.800	31	27	73	35
			P.	210	81	33	17	48	24	38	50.029	17'5	1	6	2
La Ribera Alta	●		E.	53	26	4	3	3	1	49	12.688	84	9	42	18
			P.	28	3	5	2	11	2	20	1.839	87		3	1
La Ribera Baixa	●		E.	20	11	2	1	1	1	54	4.182	91	5	9	6
			P.	12	2	1	1	4	2	23	1.961	96	1	3	2
La Safor	●		E.	40	27	6	6			69'5	13.586	81	14	40	17
			P.	22	5			8	2	25	3.977	84	1	11	5
La Costera	●		E.	27	9	2	1	1		33	4.638	90	5	11	7
			P.	10	2	1	1	2		27	1.385	82		2	1
La Vall d'Albaida	●		E.	35	13	2	1	1	1	39	8.583	89'5	8	20	8
			P.	12	2	2	1	4	1	19	1.214	51			1
Els Serrans		●	E.	20	9					45	1.789	0		2	
			P.	1											
El Racó d'Ademús		●	E.	4	1					25	29	0			
			P.	2		1									
La Foia de Bunyol	●		E.	14	9	2	2	2	2	67	7.799	15'5		2	1
			P.	9	2	2		2		20	561	0			
La Plana d'Utiel	●		E.	32	13	2	1	3	2	43	4.797	0			
			P.	5		1		2							
La Canal de Navarrés	●		E.	10	6			1	1	64	1.113	1'5			
			P.	3		1	1			33	160	0			
La Vall de Cofrents	●		E.	10	4					40	1.313	0			
			P.	1											
La Marina Alta	●		E.	40	15	2	1	1	1	40	9.407	76	2	16	8
			P.	10	5					59	1.925	68	1	3	2
La Marina Baixa	●		E.	40	12	2	2	2		32	6.079	58	1	8	4
			P.	19		1		1		21		58			
El Comtat	●		E.	32	13	1	1			42	2.897	94	2	14	8
			P.	8	1					12	99	94			
L'Alcoià	●		E.	27	15	2	1	2	1	55	10.919	34	2	11	4
			P.	24	5	1		2		23	2.492	67		5	2
L'Alacantí	●		E.	85	27	7	3	2		33	16.416	23	3	9	5
			P.	75	19	14	4	14	3	23	10.805	5		4	2
Les Valls del Vinalopó	●		E.	23	10	1	1			46	4.829	26	1	3	2
			P.	12	1	1		1		7	460	35			
Baix Vinalopó	●		E.	70	31	2	1	2	1	45	17.167	26	4	13	6
			P.	36	6	3	1	7	2	13	2.076	14			
L'Alt Vinalopó	●		E.	6	4	1	1			71	7.593	9			1
			P.	28	5	1		2		14	3.443	2			
Vinalopó Mitjà	●		E.	5	3	1				60	2.196	0			
			P.	5											
El Baix Segura	●		E.	84	27	4	1	7	4	34	10.106	0			
			P.	27	3	4	1	1	1	14	2.040	1			

ESPILL

ten la unitat de la llengua catalana, ha provocat un moviment de repulsa entre les institucions culturals, professionals, centrals sindicals i associacions d'ensenyants, que s'han afa-

nyat a rebutjar qualsevol plantejament tergiversador i confusionista, com és el cas del Decret de Bilingüisme, i han publicat un important document sobre el tema.

CAMPANYES CARLES SALVADOR

PRIMERA CAMPANYA

REGIÓ D'ALACANT

EL BAIX VINALOPÓ

Crevillent

Elx

Elx

Elx

Elx

Elx

Santa Pola

Conferenciant

Ramon Sastre

Joan Masià

J. Martí Casanova

Andreu Morell

Ramon Sastre

Manüel Oncina

Josep Carmona

LES VALLS DEL VINALOPÓ

Mondóver

Novelda

Novelda

Petrer

Conferenciant

Francosc Corbí

Llum Sánchez

Dolors Bencyto

Brauli Montoya

L'ALACANTÍ

Agost

Alacant

Alacant

Alacant

Alacant

Alacant

El Campello

Mutxamel

Sant Joan d'Alacant

Xixona

Conferenciant

Carmel Navarro

Joaquim González

Joaquim González

Pasqual Bas

Rafael Sala

Vicenta Cruanyes

Ramon Calvo

Joan J. Pasqual

Benet Baeza

Joaquim Cremades

LA MARINA BAIXA

Altea

Benidorm

Denissa

Callosa d'En Sarrià

Benjamí Monorris

Jaume Ferrando

Pere Cabrera

Enric Orquín

LA MARINA BAIXA

Teulada
La Vila Joiosa

Conferenciant

Carles Mulet
Joaquim Vaello

REGIÓ D'ALCOI-GANDIA

LA MARINA ALTA

Dónia
Gata
Ondara
Orba
Pedreguer
Pego
El Verger
Xàbia

Conferenciant

Josep Agullar
Jesús Monjo
Adolf Monjo
Josep M. Pascual
Sebastià García
Josep Ferrer
Sebastià García
Jesús Monjo

EL COMTAT

Benilloba
Cocentaina
Muro del Comtat

Josep L. Aracil
Elics Moltó
Josep L. Peiró

L'ALCOIÀ

Alcoi
Alcoi
Alcoi
Beneixama
Castalla
Ibi
Onil
Penàguila
Banyeres

Vicent Vicedo
Rafael Miralles
Adolf Gisbert
Vicent Amorós
Joaquim Llorca
Vicent Vicedo
Joaquim Llorca
Josep L. Aracil
Josep Revert

LA VALL D'ALBAIDA

Agullent
Aielo de Malferit

Josep Doménech
Maria Chnpi

LA VALL D'ALBAIDA

Aiolo de Rugat
Albaida
Bocairent
L'Olleria
Ontinyent

Conferenciant

Mercé Rubio
Fina Català
Josep Villarrubia
Josep Requena
Daniel Gozalvo

LA SAFOR

Almoines
Barx
Bellreguard
Beniarjó
Benifairó de Valldigna
La Font d'En Carròs
Gandia
Oliva
Rafelcofer
Ròtova
La Vall de Taveñes
Vilallonga de la Safor
Xeraco

Conferenciant

Vicent Costa
Josep Piera
Salvador Caudeli
Josep Tarrassó
Salvador Verger
Vicent Camarena
Vicent Faus
Josep Malonda
Gabriel Garcia
Joan E. Faus
Miquel Juan
Josep Tarrassó
Antoni Martí

REGIÓ DE VALÈNCIA

LA RIBERA BAIXA

Abbalat de la Ribera
Corbera de la Ribera
Cullera
Polinyà de la Ribera
Sollana
Sueca

Conferenciant

Eliseu Dasí
Francesc Espanya
Ernest Alonso
Joan J. Andrés
Antoni Cisteró
Vicent Ferri

LA RIBERA ALTA

Alberic
L'Alcúdia de Carlot

Antoni Sales
Francesc Signes

Algemosí
 Alginot
 Alzira
 Benimodo
 Carlet
 Carlet
 Carcaixent
 Guadassuar
 Llombai
 Torís

Morcè Sarrió
 Vicent Roig
 Josep Gregori
 Bernat Nogués
 Rosa Peris
 Angel Martínez
 Empar Bataller
 Rafael Súria
 Pilar Peris
 Dolors Ibáñez

LA COSTERA

L'Alcúdia dels Cospins
 Canals
 El Genovés
 Rotglà i Corbera
 Xàtiva

Lluís Belda
 Joan Llobell
 Francesc Úbeda
 Francesc Bataller
 Antoni Martínez

L'HORTA

(excepto València)

Alaquàs
 Alaquàs
 Albal
 Albal
 Alboraya
 Albuxec
 Alcàsser
 Aldaia
 Aldaia
 Alfafar
 Almàssera
 Benetúscor
 Burjassot
 Burjassot
 Carpesa

Joan Vila
 Aigües Vives Pérez
 Isabel Julián
 Isabel Julián
 Miracle Sorger
 Antoni Furió
 Abelard Saragossà
 Antoni Moreno
 Armand Sanchis
 Lluís Barrones
 Empar Tornero
 Rafael Ferrandis
 Josep Medina
 Salvador Jàfer
 Jaume Pastor

EL HORRA

Catarroja
 Massanagrell
 Massanassa
 Meliana
 Mislata
 Montcada
 Paiporta
 Picanya
 Picassent
 La Pobla de Farnals
 El Puig
 Quart de Poblet
 Quart de Poblet
 Rocafort
 Sedavi
 Sedavi
 Silla
 Tavernes Blanques
 Tavernes Blanques
 Torrent
 Vinalesa
 Xirivella

Comorenentant

Josep Modina
 Adolf Sammartín
 Artur Penella
 Xavier Ahuir
 Josep Poquet
 Vicent Ferrando
 Vicent Dasí
 Lluís Julián
 Cristòfor Aguado
 Josep Fontestad
 Vicent Ferrando
 Francesca García
 Amador Grifó
 Albert Pérez
 Rafael Armengot
 Lluís Barrones
 Josep Brocal
 Eugeni Arnal
 Josep M. Pérez
 Vicent Dasí
 Amadeu Viana
 Joan Ferrer

EL CAMP DE TÚRIA

Bétera
 L'Eliana
 Lliria
 Nàquera
 La Pobla de Vallbona

Vicent Ferrando
 Josep Torrent
 Llorda Llosà
 Vicent Partal
 Llorda Llosà

EL CAMP DE NOVEDRE

Canet d'En Berenguer
 Sagunt
 Sagunt-Port

Joan Royo
 Rafael Català
 Joan Royo

Entidad PromotoraConferenciant

Associació Familiar Cid	Magdalena Mompó
Associació de Veïns Abastos-Finca Roja	Miquel Raga
Associació de Veïns Abastos-Finca Roja	Lluís Polanco
Associació de Veïns Arts i Oficis	Antònia Vives
Associació de Veïns Barri del Carme	Rogeli Vichó
Associació de Veïns Barri del Carme	Teresa Clarós
Associació de Veïns Bonicalap	Josep Ferrer
Associació de Veïns Benimaçlet	Dolors Pollicer
Associació de Veïns Benimaçlet	Josep Cucnera
Associació de Veïns Botànic	Remei Canet
Associació de Veïns Cubanyal	Vicent Penya
Associació de Veïns Castellar	Lluís Barrones
Associació de Veïns Ciutat Fallera	Dolors Pollicer
Associació de Veïns Gaspar Aguilar	Jaume Pastor
Associació de Veïns Gaspar Aguilar	Josep Ferrer
Associació de Veïns Malva-rosa	Josep Vicent de la Asunción
Associació de Veïns Marxalenes	Roser Garcés
Associació de Veïns Montolivet	Enric Dolç
Associació de Veïns Orriols	Eduard Arçil
Associació de Veïns Russafa-Gran Via	Español Espí

<u>Entidad Promotora</u>	<u>Conferenciante</u>
Associació de Veïns Sagunt-Alboraya	Alvar Martínez
Associació de Veïns Sagunt-Alboraya	Manuel Rodríguez
Associació de Veïns Sant Marcel·lí	Romigi Soler
Associació de Veïns La Torre	Vicent Calabuig
Associació de Veïns La Torre	Marisa Pons
Associació de Veïns Torrefiel	Vicent Miralles
Associació de Veïns Vilanova del Grau	Gabriel Castell
Benimàmet	Maluï Benet
Centre Excursionista	Mateu García
Club Juvenil Salesians	Ignasi Duart
Col·legi Major La Concepció	Fina Cardona
Col·legi Sant Joan Bosco	Adolf Sanmartín
Col·legi Sant Joan Bosco	Adolf Sanmartín
Facultat de Ciències	Vicent F. Galán
Facultat de Dret	Carles Cerdà
Facultat de Farmàcia	Fina Cardona
Falla King-Kong	Fina Cardona
Institut Sorolla	Ferran Ballester
Nova Cultura	Emili Martí
Parròquia Sta. Caterina	Pere Riutort
Spat	Joaquim Ureña

REGIO DE CASTELLO

LA PLANA BAIKA

Almenara
Detxí
Borriana
Onda
La Vall d'Uixó
La Vall d'Uixó
Vila-real
Vila-real

Conferenciari

Enpar Tel
Joan J. Pla
Josep Palomero
Manuel Mechó
Francesc Penollosa
Josep M. Esbrí
Vicent Fausto
Enric Dobon

LA PLANA ALTA

Almassora
Benicàssim
Castelló
Castelló
Castelló
Torreblanca

Ramon Lafuente
Juli Kontalés
Joan Colom
Manuel Martí
Antoni Royo
Pelegrí Persiva

L'ALCALATÈN

L'Alcora

Soledat Benages

ELS PORTS

Morella

Hermíni Roig

L'ALT MAESTRAT

Vilafranca

Ignasi Milián

EL BAIK MAESTRAT

Alcalà de Xivert
Bañeroló
Vinaròs

Manuel Navarro
Josep Franco
Rubén Andrés

REGIÓ DE
REQUENA-SOGORB

LA FOIA DE BUNYOL

Conferenciant

Bunyol

Joan Terol

Bunyol

Joan Terol

Bunyol

Joan Terol

REGIÓ D'ORICLA

ALT VINALOPÓ

Elda

Brauli Montoya

SEGONA CAMPANYA

EL BAIX VINALOPÓ

Elx	C	Ramon Sastre	Andreu Morell	ARDE
Elx	C	Ramon Sastre	Andreu Morell	Residència Sanja Seguretat Social
Elx	C	Ramon Sastre	Alfons Polo Peris	Residència Sanja Seguretat Social
Elx	E	Ramon Sastre	Joan Martí i Casanova	Local Pablo Igl
Guardamar	E	Alfred Martínez Ramos	Merxe Sánchez Andreu	Ass. Cultural "Espardenya"
Santa Pola	E	Josep Piedecausa	Maruja Sempere	A.A.VV. Unitat
Santa Pola	K	Josep Piedecausa	Maruja Sempere	A.A.VV. Unitat

LES VALLS DEL VINALOPÓ

Mondver	E	Ramon Molina	Paco Corbí	A.A.VV. Mondver
Petrer	C	Joaquim Navarro	Lluís Ródenas	Grup Escolar "Reis Catòlics"
Petrer	E	Joaquim Navarro	Rafael Martorell	Grup Escolar "Reis Catòlics"
Petrer	M	Joaquim Navarro	Mercé Bellido	Escoles "Primo Rivera"

L'ALACANTÍ

Alacant	C	Xavier Vidal	Jaume Varo	Club Jovenil
Alacant	C	Antoni Quinto	Antoni Quinto	A.A.VV.

Alacant	C	Secretariat Alacant	Rosa Valls	Escola Normal EGB
Alacant	C	Concepció Carratalà	Jaume Varo	AVV "Pla Carolina"
Alacant	C	Antoni Carreras	Joaquim Genades	Institut "Figueras Pacheco"
Alacant	C	Rafael Sola	Manuel Aznar	Local propi.
Alacant	E	Secretariat d'Alacant	Vicent Romans	Escola Normal EGB
Alacant	E	Teresa Martínez	Francesc Verdú	Unesco
Alacant	E	Secretariat d'Alacant	Jesús Monjo	Inst. "Jaume II"
Alacant	E	Secretariat d'Alacant	Tomàs Paile	Inst. "Jaume II"
Alacant	E	Secretariat d'Alacant	Emili Pons	Inst. "Jaume II"
Alacant	E	Secretariat d'Alacant	M ^a Teresa Agulló	C.N. "Antonio Macho"
El Campello	E	Francesc Baeza	Gregori Garcia	Escoles Velles "Rafael Altamira"
El Campello	M	Francesc Baeza	Pere Joan Baeza	Escoles Velles "Rafael Altamira"
Xixona	E	Secretariat d'Alacant	Pasqual Sanchis	Inst. Enseny. Mitt
LA MARINA BAIXA				
Altea	CM	Josep Azurin	Rafel Gomar	Institut
Benidorm	E	Carles Llorca	Rafa Polanco	Aula Escolars "Bern Sarrria"
Bonidorm	CM	Carles Llorca	Jaume Ferrando	Aula Escolars "Bern Sarrria"
La Nucia	E	Virtuts Dovesa	Aurora Roig	Escola Nacional "Sant Rafael"
Callosa d'en Sarrià	E	Rosa Berenguer	Joan Vicent Vives	Col·legi "Virgen de los Infantes"

LA MARINA ALTA

Beniarbeig	M	Francesc Cebolla	Josep Ma Pasqual	Escoles Velles
Benissa	M	Filibert Mir	Pere Cabrera	Pau i Bé
Dónia	M	Sebastià Garcia	Antoni Roderic	Casa Cultura
Gata	M	M ^a Vicenta Pedro	Jaume Leyda	L'Escola
Ondara	M	Miquel Ramis	Josep Cirerol	Escola Primo Riva
Parcent	M	Pere J. Far	Joan Ripoll	Escoles
Pedreguer	M	Vicent Pons	Sebastià Garcia	Centre Parroquial
Pedreguer	M	Vicent Pons	Vicent Pons	Centre Parroquial
Peçó	M	Rafael Ruiz	Adela Arila	Lloc Parroquial
Pego	M	Rafael Ruiz	Salvador Sanchis	Lloc Parroquial
Xàbia	M	Sebastià Garcia	Carles Mulet	L'Escola

L'ALCOIÀ-CENTRE

Alcoi	M	AA.VV. zona nord	Àlolf Gisbert	AA.VV. Zona Nord
Alcoi	M	AA.VV. La Histera	Vicent Micó	Església Santa Eulària
Alcoi	M	Unesco	Joan Jordà	Unesco
Alcoleja	M	Joan Grau	Josep L. Aracil	L'Escola
Benilloba	M	Rafael Doménech	Josep L. Aracil	L'Escola
Castalla	M	Joan A. Bellot	Víctor Gómer	Centre Cultural
Cocentaina	M	Elies Holtó	Elies Holtó	C. "Sant Joan Baptista"
Ibi	M	Joaquim Llorca	Joaquim Llorca	L'Escola Comarcal
Muro del Comtat	M	AA.VV. Josep "Navarro	Joan Pasqual Gisbert	Josep "Navarro

Penaguila	E	Josep Blanes	Josep L. Aracil	L'Escola
Quatretonjeta	E	Joan Josep Pasqual	Juan Josep Pasqual	L'Escola
LA VALL D'ALBAIDA				
Aielo de Malloret	E	Joan Bravo	Maria Chapi	Col.legia Nacional
Albaida	E	Josep Bodí	Josep Ruiz	Baixos Ajuntament
Alfarrasí	E	Josep Requena	Josep Requena	L'Escola
Benigànim	E	Miquel Alabort	Vicent Gomar	L'Escola
Dacairent	E	Francesc Vidal	Josep Villarrubia	Col. "Ilusts Virres"
Castelló de les Gerres	E	Joan Camarena	Vicent Moreno	A.I.VI.
Castelló de les Gerres	E	Joan Camarena	Casimir Romero	A.I.VV.
Fontaners	E	Miquel Francés	Miquel Francés	Planter d'entorn
Ontinyent	E	Clara Sala	Josep Manuel Mira	Esc. Sant Rafael
LA SAFOR				
L'Alqueria de la Comtessa	E	Teresa Feiró	Pere Morato	Col. Sant Pere des
Bellreguard	E	Miquel Muñoz	Salvador Vandelí	Escoles nacionals
Beniarjó	E	Joan G. Marqués	Josep Tarrasó	Escola de PE
Benifairó de Valldigna	E	Salvador Verger	Salvador Verger	Escoles nacionals
La Font d'En Carròs	E	Rosa Samartín	Vicent Camarona	Patronat la Font

Gandia	E	Josep Picra	Mercé Rubio	C. Roic de Corcolla
Gandia	E	Josep Picra	Jean Martínez	USO
Llocnou de Sant Jeroni	E	Ma Teresa Alarco	Ma Teresa Alarco	L'Escola
Rafelcofer	E	Rafael Poiró	Gabriel García	Lloc Parroquial
Ròtova	E	Joan E. Faus	Joan E. Faus	Cambra Agrària
La Vall de Tavernes	E	Vicent Pasqual Granell	Vicent Pasqual Granell	C.N. Magraner
Vilalongo de la Safor	E	Joan Roger Coscubiela	Josep Tarrasó	Esc. "Verge de la Pa"
Xeraco	E	Antoni Martí	Antoni Martí	Club Avant

LA RIBERA BAIXA

Albalat de la Ribera	E	Angel Marc	Elisau Desí	Escoles
Almussafes	M	Josep P. Blai	Jean Josep Montagut	Societat Obrera
Polinyà de la Ribera	E	Joan J, Serralta	Joan J, Anfrés	Escoles
Riola	E	Manuel Anaya	Salvador Vendrell	Antic Nostre Món
Sollana	M	Francesc M. Llinares	Francesc M. Llinares	Escoles Carrasquer
Sueca	M	Vicent Ferri	Vicent Ferri	

LA RIBERA ALTA

Alberic	E	Miquel Martínez	Antoni Sales	C. Rafael Comenge
L'Alcúdia de Carlet	E	Ricard Avellan	Estanislau Trescolí	Casa del Poble
Algemesí	E	Joan V. Llop	Joaquim Haval	Centre de PE
Algemesí	M	Enric Trull	Vicent Terol	Centre de PE
Aleira	E	Salvador Botaller	Vicenta Cerveró	C. García Sanchis

Albino	E	Salvador J. Esteller	Pura Santacreu	C. Garcia Sanchez
Benifació	E	Carlos Rodríguez	Josep Lozano	C. "Santa Bàrbara
Caracinent	E	Víctor M. roval	Enric Albert	Biblioteca Pública
Críat	E	Bernat Genoll	Rosa Peris	Casa del Poble
Castelló de la Ribera	E	Alexandre Martí	Eugeni Gregori	C. "Francisco Franco"
Senyera	E	Leopold Moltó	Leopold Moltó	Ajuntament
LA SERRA				
L'Alcúdic de Gressins	E	Josep M. Vallés	Josep L. Belda	Grup Escolar
Canals	E	Xavier Sancho	Rosa Mansanet	Club Lloc Nostre
Cerdà	E	Màrius Morales	Màrius Morales	Col.legi Nacional
El Genovés	E	Nativitat Ubeda	Francisco Ubeda	Escoles
La Granja	E	Eliseu Navarro	Vicent Vidal	Col.legi nacional
Llanora	E	Enric Favia	Josep Monter	Tele-Club Piloto
Llosa de Ranes	E	Josep López	Ramon Huertos	Esc. "Ramon Penayto"
Mativa	E	Carles Sánchez	Antoni Martínez	Casino Setabense
L'HONRA				
Alaquàs	E	Joaquim Llorens	Joan Ferrer	C. "Gonzalez Galland
Albal	E	Francesc Martínez	Artur Penella	P. de L'Esplúcia
Albalá	E	Domènec Salvo	Lluís Montorro	AA.VV.
Alfara del Patriarca	E	Enric Guynet	Albert Pérez	Escoles
Borboló	E	Ferran Albert	Rafael Arriagot	Tele-Club

Burjassot	E	Ricard Galateu	Ricard Galateu	Facultat
Burjassot	E	Mercé Martínez	Francesc Salvat	A.VV.
Burjassot	E	Mercé Martínez	M ^a Lourdes López	A.VV.
Burjassot	E	Enric Jorro		Patronat Joan XXIII
Burjassot	E	Enric Jorro		Patronat Joan XXIII
Carpesa	E	Antoni Gil	Joan Climent	Club d'Hoquei
Castellar	E	Daniel Campos	Lluís Barrones	A.VV.
Goisella	E	Antoni Torró	Vicent Costa	C. "San Bartolomé"
Manises	E	Enric Martínez	Enric Martínez	Seu PCPV
Masamagrell	E	Joaquim Galarza	Joan Lluís Sanchis	C.S. Joan Evangelista
Masnasassa	E	Marisa Porcar	Lluís Julian	Centre Parroquial
Meliana	E	M ^a Dolors Peris	Xavier Añur	AA.VV. i C. Cultural
Museros	E	Josep Simon	Vicent Sanfeliu	Seu PSOE
Paterna	E	Carne Torres	Carne Garcia	
Picassent	E	Carmina González	Cristòfol Aguado	Parroquia la Mirancho
Picassent	E	Carmina González	Cristòfol Aguado	Parroquia la Mirancho
Puçol	E	Juli Esteve	Joan Lluís Sanchis	Lloc de Cultura
El Puig	E	Paco Cabrera	Joan Lluís Sanchis	Llocs de la CJE
Quart de Poblet	E	Nicòlau Vidal	Joan Lluís Sanchis	Ateneu l'Alcort
Rafelbunyol	E	Francesca Juan	Miracle Garcera	C. "Virgen del Milagro"
Sedaví	E	Lluís Barrones	Lluís Barrones	Seu PCC
Silla	E	Rafael Regallo	Abelard Zaragoza	Institut
Torrent	E	Ferran Chiner	Josep Medina	Centre Catòlic
Torrent	E	Ferran Chiner	Vicent Torrent	Centre Parroquial

Torrent	E	Ferran Chiner	Vicent Palacios	Centre Parroquial Sant Lluís
València	C	Xavier Serrano	Enriqueta Pérez	Falla Pere III
València	C	Vicent Miralles	Vicent Miralles	A.A.VV. Vilanova
València	C	Dolors Torres	Dolors Torres	Facultat de Dret
València	E	Salvaador Sines	Dolors Torres	A.A.VV. Abastos
València	F	Francesc Barres	Josep Alanadete	A.A.VV Arts i Oficis
València	E	Eduard Aznar	Leandre Mondria	A.A. Pares Col.legi "Ave M ^a de Peñarrocha"
València	E	Vicent Mateo	Pura Ripoll	A.A.VV. Barri Carme
València	E	Pasqual Gómez	Josep López	Escola Belles Arts
València	E	Abel Thous	Josep Vicent Asunción	A.A.VV. Benimaclet
València	E	Abel Thous	M ^a Alonso de Armiñe	A.A.VV. Benimaclet
València	E	Josep López	M ^a Ferranda Montaner	Falla Avgda Burjassot
València	E	Enric J. Carbonell	Joan R. Conca	Centre Cultural Criol
València	E	Francesc Berenguer	Joan J, Castellà	A.A.VV. Cabanyal
València	E	Mateu Garcia	Leandre Mondria	Centre Excursionista
València	E	Francesc Olmos	Amadeu Viana	Coínser
València	E	Fede Tarazona	Josep López	PC de València
València	E	Júlia Alicarte	Joan C. Bellvert	Hospital Provincial
València	E	Daniel Pérez	Rus Espí	A.A.VV Sagunt Alborata
València	E	Daniel Pérez Ferrando	Remei Criola	A.A.VV Sagunt Alborata
València	E	Francesca Vallés	Josep Escribà	A.A.VV Sant Marcel·lí
València	E	Empar Bosch		A.A.VV Torrefiel

València	E	Manuel Montalvá	Roger Garcia	USO
València	E	Joan Hernández	Francesc Vidal	AAVV Vega Paiza
València	E	Rafael "arí	Rafael Encavent	AAVV Devese
València	E	Carles Crespo	Dolers Torres	Facultat Dret
València	E	Francesc Asensi	Fina Cardona	La Fe (Hospital Inf.)
València	E	Josep Alonso	Gerard Batailler	AAVV Gaspar Aguilar
València	E	Joan A. Sempere	Joan Climent	Hidroelèctrica
València	E	Joan E. Hernández	Amadeu Viana	IBM
València	E	Miquel A. Rico	Roger Garcia	AAVV Melilla
València	E	Vicenta Bertomeu	Vicent Gomar	AAVV Malvarosa
València	Joan Garibo		Fina Cardona	AAVV Marxalenes
València	E	Joan Real	Andreu Ros	AAVV Montolivet
València	E	Antoni Puchades	Josep López	AAVV Olivcreta
València	E	Eduard Aracil	Eduard Aracil	AAVV Orriols
València	M Daniel Pérez		Jordi Botella	INEM Benlliure
Vinalosa	E	Enric Pasqual	Manjèl Caballero	Escoles
Xirivella	E	Vicent Lladró	Marc Granell	Centre "Ramon Muntaner"
CAMP DE TURIA				
Bétera	E	Vicent Portal	Vicent Ferrando	Quarter Vell
Casinos	E	Antoni Gálvez	Miquel Civera	La Unió Musical
Lliria	E	Manolo Monrros	Manolo Monrros	Institut Lliria
Lliria	E	Vicent Alonso	Vicent Alonso	Institut Lliria

Ribera-roja	E	Vicent Calvo	Concepció Pérez	Biblioteca Municipal
LA PLANA DE DUYOL				
Bunyol	E	Joaquim Guarro	Joan J. Canet	Escoles
Bunyol	M	Joaquim Guarro	Joan J. Canet	Escoles
AL CAMP DE NORVEDRE				
Canet d'En Berenguer	E	Miracles Pons	Miquel Monsurín	Club "El can"
Canet d'En Berenguer	M	Miracle Pons	Miquel Monsurín	Club "El Can"
Faura	E	Empar Pons	Josep Herrero	Escola
Sagunt	E	Francesc Agües	Manolo Civera	Caixa d'Estalvis
Sagunt	E	Rafael Tomàs	Francesca Gimeno	Caixa d'Estalvis
Port de Sagunt	M	Enric Oliver	Roan Royo	Aula Cultura
Port Sagunt	E	Rosa Granelles	Joan Royo	AAVV
LA PLANA BAIXA				
Almenara	E	Joan Roig	Josep Centelles	Escoles
Borriana	E	Joan Jesús Pla	Antoni Luque	Local ABC
Eslda	E	Josep Beunza	Joaquim Ereno	Local propi
Moncofa	E	Lliberada Arnau	Rafael Gutierrez	Escoles
Pules	E	Alexandre Flich	Vicent Moles	Casa Cultura
Onda	E	Ma Carme Llorcas	Carme Castelló	Parròquia
Onda	M	Ma Carme Llorcas	Pilar Manuel	Parròquia

La Vall d'Uixó	E	Teresa Castelló	Manuel García	Institut
La Vall d'Uixó	E	Teresa Castelló	Carne Crenga	Institut
Vila-real	E	Rafael Castelló	Enric Dobon	Institut
Vila-real	E	Rafael Castelló	Toni Royo	Institut
Xilxes	E	Vicent Mecho	Teresa Castelló	Casa Cultura
La FLAMENCA				
Almassora	E	Vicent Arenós	Ferran Guardiola	Casa Cultura
Benicàssim	E	Juli Montanyés	Domènec Tàrraga	Baixos Ajuntament
Castelló	E	AAVV Raval	Ernest Querol	Locals
Castelló	AAVV	Sequiol	Francesc Malloset	Locals
Castelló	AAVV	Sant Josep Ctrer	Dorotea Martí	Locals
Castelló	E	Ateneu	Ma Angels Remolar	Local Ateneu
Castelló	C	SEI	Josep Ma Ribollés	Edifici "Rucha"
Castelló	M	BEI	Salvador Esteve	Edifici "Rucha"
Castelló Grau	E	Tomàs Escudé	Ameli Ferrando	Locals propis
La Pobla Tornesa	E	Amat Belles	Robert Roig	Escoles
Vilanova d'Alcolec	E	Carles Borràs	Manuela Moyà	Casa Cultura
Correblanca	E	Pelegrí Persiva	Pelegrí Persiva	Casa Cultura
L'ALCOLECINA				
L'Alcora	E	Vicent Bosch	Manuel "artí	Mutua Asistència

ELIJA MAESTRAT

Alcala' de Xivert	E	Olivier Herrera	Manuel Navarro	Escoles
Alcala' de Xivert	M	Olivier Herrera	Isabel Navarro	Escoles
Benicarló	E	Alvar Anyó	Anna Mundo	La Salle
Benicarló	E	Alvar Anyó	Antònia Senot	La Salle

ALT MAESTRAT

Vilafranca	E	Ignasi Milian	Josep Monferrer	Loc. Ajuntament
Vilafranca	M	Ignasi Milian	Ignasi Milian	Loc. Ajuntament
Vinaròs	E	Anna Cases	Eloi Miralles	Casa Cultura
Vinaròs	M	Anna Cases	Rubén Andrés	Casa Cultura

ELS PORTS

Morella	E	Xavier Fabregat	Hermeni Segarra	Centre Cultural
Morella	M	Xavier Fabregat	Hermeni Segarra	

JULIOL

Un dia abans de començar el mes ix a la venda, després de la presentació en Nova Cultura, d'un llibre sobre el camp valencià: "La unió de Llauradors", de J.M. Soriano Bessó. Es constitueix l'Assemblea d'Unificació Marxista del P.V. UCD en Alacant es constitueix en partit únic. En un ambient de consensus són aprovades les normes subsidiàries de plantejament urbanístic de la vila d'Elda. I el dia 1, també, com la resta de notícies que precedeixen, la llibreria "Set i Mig" pateix el seu tercer atemptat. Es convoca l'Assemblea de Parlamentaris del País Valencià, però el PSOE no hi acudeix, perquè es reuneix al Puig amb el seu grup parlamentari. Partits d'esquerra i nacionalistes fan públic un manifest on exposen la necessitat de l'amnistia, de la legalitat de tots els partits i d'una autonomia plena per al PV. 7000 agricultors es manifesten pel centre de València en l'anomenada guerra de la ceba. El dia 7 s'estrena "Salut de lluita", pel·lícula sobre l'autonomia i la democràcia al PV. Ramon Izquierdo, batle de València, presenta la dimissió i aquesta no li és acceptada. Televisió espanyola filma un programa amb els parlamentaris alacantins. L'Eliana celebra la setmana del País Valencià. El 8 prou centrals sindicals es manifesten davant la CNS-AISS, envers la devolució del patrimoni sindical. Clavero Arévalo assisteix als actes del Puig: per la commemoració del VII centenari de la mort de Jaume I el Conqueridor, la comissió organitzadora crida a Sa Majestat el Rei als Actes de clausura, el dia 9 de juliol del 1977 a les 10'30. Hi porten la Senyera de València. El PSOE continua negant-se a l'assemblea de parlamentaris valencians (LP 12/7/77) però insisteix en la necessària democratització dels mitjans d'informació. Ferran Vidal publica una important sèrie ^{a LE} sobre les anades i vingudes del PSOE per les terres valencianes. Es planteja una petita crisi a l'entorn de la unitat socialista: on anirien els militants del PSP, cas de desaparèixer? Al PSOE ? al PC?. El 20 la presó model de València registra un motí d'importància, res més lògic de la situació de les presons en les democràcies occidentals.

Els parlamentaris alacantins aconseguixen de reunir-se per la seua província. La UCD reconeix dues tendències al si del partit: la demòcrata cristiana i la liberal. Afirmar que la seua praxi és socialdemòcrata (aquests criteris unificats afecten sobretot la ciutat d'Elx). Llach, el cantant empordanès actua el 23 a Carlet. A finals de mes la llibreria "Set i Mig" pateix ^{el seu quart} ~~un~~ atemptat. Josep Bevià és notícia corrent dels diaris alacantins. Es conclueix l'informe justificatiu ^{demanant} de la Universitat d'Alacant. Aquesta regió continua sent notícia, per la reapertura a Alcoi del Club d'Amics de la UNESCO. D'altra banda, malgrat la prohibició, es va celebrar la manifestació contra la central nuclear de Cofrents, convocada per la coordinadora antinuclear d'Alzira. Polítics parlamentaris i independents trauen articles als diaris analitzant la situació política novella (Burguera, ^{V. Franch,} Ventura, Pastor, Ayuso). Llach continua una important campanya per les comarques del País Valencià, i Maria del Mar Bonet fa un esplendorós recital al Teatre Romà de Sagunt.

AGOST

El 2 d'agost comença l'"escola d'estiu" a Borriana. El nou vicerector és defensor de l'autonomia universitària i hi contrau compromissos. Constituint el Plenari de Parlamentaris del País Valencià: 6/8/77, retransmés per l'emissora regional "Aitana". Sembla que els Parlamentaris d'Alacant no hi assistiren. Una notícia de caràcter cultural: el grup "Cadafal", d'Elx triomfa per la seua circumscripció. Els parlamentaris valencians visiten les comarques de l'Alt Túria, la qual cosa suposa un pas més en la reconstrucció del país i en la integració de les comarques. LP s'ocupa aquests dies de la polèmica sobre el control dels mitjans de comunicació, on participaen actívement Albiniana i M.C. Reyna. Cultural: els Joglars actuen en Alcoi amb "la torna", que després seria prohibida. "Nova Cultura", una de les poques plataformes culturals particulars del PV, va ser destrossada per una bomba. Gandia munta per a les primeries de la segona quinzena del mes una "nit al ras sota els estels", que promet ser un gran festival. Així mateix, els festivals es multipliquen arreu del país: Altea, Xàtiva, etc.

Alcoi torna a ser notícia: C. Mira planeja la filmació d'una pel·lícula sobre el pare Vicent Ferrer, i recorre als escenaris d'Alcoi i a l'actuació d'Ovidi Montllor i d'Albert Boadella. És el mes dels cantants: Raimon, Llach, els Pavesos, tenen actuacions arreu del país. La Diputació d'Alacant vol mamprendre uns cursos de llengua que anuncia per a l'octubre. INF publica l'errada: els Joglars no actuaran el mes d'Agost a Alcoi sinó a finals de Setembre. Salta el nom de Manuel del Hierro per a l'alcaldia de València, i aquesta és un poc la novetat política. Segueix l'afer de Josevicente Mateo, en negar-se a mantenir la disciplina del partit socialista, on va ser elegit. Ell hi figurava, però com a independent. Cal remarcar la línia seguida tot el mes pels articles de vicent Franch a LP, tots ells en català i sobre temes nacionalistes. Quasi a final de mes la llibreria "Tres i Quatre" pateix el seu nové atemptat. Tres parlamentaris valencians i d'esquerra (J. Bevià, P. Bravo i JV Mateo) s'entrevisten el 26 amb Martín Villa per a demanar-li explicacions sobre l'actuació de la policia a la vila d'Elx, i sol·licitar-li una investigació sobre els fets. El Plenari de Parlamentaris acorda la redacció bilingue dels seus documents oficials. Segons declaracions d'Atard, la redacció de la constitució espanyola durarà sis o vuit mesos. I com que el tema de la senyera havia tornat a sortir, el Plenari esboça una solució, que no serà encara decisiva. Apareixen correlativament als diaris prou articles sobre toponímia valenciana. Un bon resum de la situació del mes podria ser un article que trau a LE 31/8/1977 Vicent Ventura, titulat "Llibertat, amnistia, estatut d'autonomia, totavía".

SETEMBRE

El batle de València es reuneix amb els dos partits polítics parlamentaris de major rellevància: el PSOE i la UCD. Les reunions continuaran en la diputació, i tenen com a objectiu l'entesa dels dos poders reals (el democràtic i les alcaldies) per al govern de la ciutat i del país. Albinyana fa unes declaracions a LP que després portarien rebombori especial: "em sembla bé que els par-

tits minoritaris vagen replegant les molletes," dirà. Parla també de les repercussions negatives dels processos mixtes de nacionalisme i socialisme, i de la necessitat de fer la unitat socialista sota les sigles del PSOE. El Plenari, reunit a Alacant assumeix la celebració del dia 9 d'Octubre com a dia del País Valencià. Però les reaccions contra Albinyana no trigaran; Sanchez Ayuso qualifica la seua postura d'"innecesaria y reprochablemente arrogante". Macrofestival a la plaça de bous de València el dia 9, amb la participació de tota la nova fornada de cantants valencians, i l'adhesió de les forces de la cultura i partits nacionalistes. USPV organitza pel seu compte una festa-homenatge a Salvador Allende i al poble xilé, i el PSP convoca per a l'octubre una setmana sobre el PV. Podria ser una revifalla dels socialistes valencians. Comença el primer Congrés de la Unió de Lladors i Ramaders (LE 11/9/77). La Marina Alta convoca els primers premis de cultura popular, amb una clara intenció nacionalista i de classe. Mor el senador alacantí més votat a les darreres eleccions. Això donarà peu a la convocatòria d'unes eleccions parcials en la província, per cobrir la vacant. Cerdan Tato, escriptor i polític alacantí, ex-membre del PC, que a hores d'ara prepara un llibre sobre la repressió en la seua contrada, ha estat inclòs en llistes de "gent important" que confeccionen als EEUU. CCOO convoca una manifestació per a protestar contra l'actual situació laboral, a meitat de mes. El crit més sentit fou potser el de "volem treballar", i s'hi calculaven 90.000 persones. Es convoca la marxa de caminants valencians per l'autodeterminació i l'autonomia, que rematarà el 9 d'octubre a la ciutat de València. El 20 de setembre s'estrena la torna, dels Joglars, en la ciutat d'Alcoi. La coordinadora de dones planteja una sèrie d'exigències als parlamentaris i al ministre de Cultura en ordre als manifestos que feren quan les eleccions sobre temes de la dona i que no han estat complits encara. El PSOE replicarà la rèplica de la coordinadora. Les dones faran una manifestació. S'anuncia un Congrés del Teatre valencià. La diputació de València obri una subscripció en favor d'un monument a Blasco Ibáñez. Sorgeix un grup (unes sigles: CAC)

que forneix l'ampla llista d'anticatalanistes. Es legalitzen els partits polítics que no ho estaven: LCR, PSAN... Es questiona el futur espai polític de la UDPV. A finals de mes comencen els articles del personal del departament d'Ubieta a LE sobre els orígens del Regne de València i el llibre d'aquest darrer. El "Ausias March" de Gandia en valencià no s'atorga enguany. El cicle celebrat a l'Ateneu sobre Blasco Ibáñez té una forta acceptació en la premsa local.

OCTUBRE

El mes comença amb els ecos de la premsa que recalraven l'ambient que convergiria el 9 d'aquest mes. Tothom parlava d'unitat i des de tots els punts de l'espectre polític sorgirien veus de crida: per un dia nacional del País Valencià unitari; seguint amb la notícia que donàvem el mes anterior sobre Blasco Ibáñez, cal remarcar en aquest sentit la reivindicació per part de la família al Ministre de Cultura de la capçalera del diari "PUEBLO". Raimon aprofita per venir-se un mes a València, cosa que feia temps que no practicava.

Els diaris van plens d'arengues sobre l'autonomia, de declaracions de polítics valencians sobre la recuperació cultural, d'explicacions programàtiques, d'entrevistes amb RAIMON. 10.000 cartells seran penjats a Alacant amb motiu de la celebració del nou d'Octubre. INF 7/10/77: un ferit gravíssim quan pegava cartells per a la "diada"; sembla que va rebre una rajolada i va caure ~~durant~~; li deien Miquel Grau i tindria una llarga memòria en el nacionalisme reivindicatiu. Un botó de mostra de la recuperació sociològica que experimenta el PV en la seua totalitat és l'article de AL 9/10/77: "En Alicante se habla más valenciano que en Valencia". Les anàlisis es perfilen i aborden temes d'història del país: cal registrar la transformació social que aquests dies s'opera en València. LP publica un fabulós suplement autonomista i J. Ombuena recorda des de les seues pàgines que l'edifici de la Generalitat només té vint-i-cinc anys d'antiguitat. Els parlamentaris celebren una sessió a l'Ajuntament de València. La "marxa" finalitza al peu de les Torres de Serrans. Una multitudinària manifestació recorre els car-

rers de València, i en acabar, Ruiz Mendoza llegeix un parlament del Plenari. El País diu que hi han assistit mig milió de persones. Alcoi és actualitat amb el Congrés de Cultura Catalana, que passeja per les fulles dels diaris provincials amb absoluta normalitat. Els dies que seguiran l'apoteòsic 9 estaran reblits de notícies sobre l'autonomia, tal com l'entenen als pobles: xerrades i conferències (entre ells VT. Ramos sobre el murcianisme i el catalanisme). El Partit Carlí celebra una assemblea en la Font Roja d'Alcoi. Entre 15 i 18 mil persones es calculen en el soterrani de Miquel Grau, mort a les primeries de la segona quinzena del mes. UCD València creà una gran expectació dient que es definiria sobre la personalitat valenciana, però, quan va poder, va llevar-se les puces de damunt: no hi hagué ni definició de banderes ni de llengua, ni de nom. Naix, en canvi, la URV (18/10/77). Es calculen unes dos mil persones en els "Premis Octubre": es va cridar "Països Catalans". A l'endemà l'Aplec del Puig va servir també per a demanar l'oficialitat del català al PV, amb la presència de lingüistes i polítics de tots els PPCC. En resum, i com diu algun diari, "cap de setmana nacionalista a València". Poc de temps després, necessaran les protestes. Els partits diran que hom ha anat massa lluny. Es parla un poc de la senyera i la seua franja, i els Ajuntaments n'esperen un veredict de l'Acadèmia de la Història sobre ella .

NOVEMBRE

Els parlamentaris valencians lliuren el document, on consta el règim preautonòmic per al PV, al president Suárez, i això motiva una ampla rèplica per part de la premsa i dels medis valencians, ja que aquests no coneixien encara l'avantprojecte. García Trevijano trau al carrer la revista "Reporter", edició PV. Comencen a Alacant uns cursos de lingüística valenciana. Es tradueixen vint poemes d'Estellés al castellà. UN rebomobori ^{especial} és ocasionat per la pitada fenomenal que rep el València CF per dur la senyera tricolor quan jugava a Madrid. Els diaris diuen si

cal interpretar-ho com un atac contra els valencians; de tota manera sembla que els madrilenys no veien amb bons ulls la mescla de temes autonòmics i futbolístics. LP publica el dia 9 el borrador de la negociació pre-autonòmica. Hi ha un cert malestar en els parlamentaris valencians a causa del retardament de l'entrevista amb Suárez. Milo ho celebra amb uns versets: "encara que és inconcret/per fi hem conegut l'esbós/d'eixe Estatut misteriós/que el Plenari nos ha fet/...". El dissabte 12 en Suárez parla amb el Plenari valencià. "No es bueno señalar rechas", dirà. Organitzada per la Coordinadora d'Associacions de Veïns, comença la setmana ciutadana que vol questionar els aspectes urbanístics i ecològics de la vila de València. La notícia del mes corre pel migdia: hi ha l'assumpte del panmurcianisme, hi ha la URV que pega fort per Elx, hi ha el silenci abassegador que manté València pel que fa al tema autonòmic. Naix a Alacant un grup ecologista (DANA), allà també són autoritzades tres manifestacions falangistes per als dies 19 i 20. El Plenari de Parlamentaris vol reunir-se dilluns 21. L'Ateneu Mercantil de València crea el premi Joanot Martorell en favor de la llengua i de la cultura valenciana. I amb el mateix caràcter cultural, Núria Espert, és president^{enquany} del Jurat del premi de teatre "Ciutat d'Alcoi". Sanchez Ayuso diu que el PSP és un partit de masses amb quadres que no necessita pujar-se al carro de ningú (LP 20/11/77). Vicent Franch, l'home de Borriana, en companyia de M. Sospedra i Aguiló Lucia pública el llibre "Volem l'estatut". Tornant al tema de les manifestacions falangistes cal dir-ne que no hi hagué cap incident. Pel que fa a València, cal valorar els intents d'expulsar del Rat Penat al professor Sanchis Guarner i alhora els intents de solidaritat; València celebra els I Jocs del Riu, amb vistes d'anar creant un corrent popular pro-llit del Túria. UDPV tremola pels fonaments; molts dels seus militants se'n van al centre. Tres homes són elegits per a negociar amb el poder central l'assumpte de la preautonomia: Bevià, Barceló i Garcia Miralles. El PSP de València celebrarà el seu primer congrés a final de mes. Hi assistirà potser Tierno Galván (LE 23/11/77). Salta el nom

de Joaquim Reig per a la presidència de l'organisme preautonòmic. És nomenat Delegat de Cultura per a València Eduard Ballester, independent i liberal. Salta també el nom de Broseta per a la presidència de l'ens preautonòmic. S'anuncia un Plenari de parlamentaris valencians a Oriola que pot ser important pel que fa a la vertebració del país. L'afer de Caudete (el seu desig d'integrar-se al PV) menarà l'expulsió del Secretari de l'Ajuntament.

DESEMBRE

Joan Lerma (PSOE): "el borrador de la Constitución es una perfecta tontería en lo que se refiere a las nacionalidades". S'estrena "Memòries de la coentor", obra teatral que incideix finament en la societat valenciana. El 6 de desembre té lloc una concentració de vora quatre mil empresaris del PV. Surt al carrer el primer número d'una nova revista: "València Semanal", gairebé tota en castellà, i amb pretensions de periodicitat setmanal. El premi Ciutat d'Alcoi acaba com el ball de Torrent: tot-hom cantant, i ningú va fer cas del col·loqui que s'havia proposat. Els diaris diran després que s'havia politizat l'acte. El dia 8 comencen les Jornades de la Dona, a la Facultat d'Econòmiques, amb temes com "dona i sexualitat", "dona i política" i "dona i família". El diari d'Alcoi publica regularment les conclusions dels àmbits del Congrés de Cultura Catalana, demostrant amb això una actitud perfectament normal envers la nostra cultura. CCOO es manifesta, molesta pel total incompliment del pacte de la Moncloa. La cua de la manifestació és ocupada per membres del FRAP. UCD-València trontolla per uns dies, però no serà una crisi greu: Sanchez Terán vindrà amb aquest motiu a València. Vicent Escrivà pensa filmar "el Virgo de Viçanteta", de Bernat i Baldoví. Són suspeses les activitats universitàries a causa dels fets de la Laguna. El Cercle Aparisi Guijarro protesta sobre la catalanització dels textos litúrgics. Cara a les municipals ix el llibre de J. Ramírez sobre els Ajuntaments democràtics.

La diputació de València s'oposa al trasllat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó a la Generalitat de Catalunya. Com a nota interessant, la Corporació municipal d'Elda dimiteix en ple, ja que --diu-- que no té el recolzament de ningú ni vol servir al partit del poder. A final de mes el Plenari del PV, com ja s'havia anunciat, es reuneix a Oriola per aprovar per unanimitat l'esborrany del decret preautonòmic. S'hi llig també un document pel que l'ens preautonòmic es compromet a fer política valenciana i no fer cas d'interessos d'altri (ni del Nord ni del Sud). Hom arriba a un acord sobre el nombre de consellers i sembla que la presidència serà per a un socialista. MC Reyna replicarà amb el seu famós article ("Y punto") sobre els PPCC: "Pero ahora ya se ha zanjado todo. Somos valencianos. Y punto." El Consell estava llest, després dels acords presos.

GENER

La primera notícia del mes podia ser l'agudització de les tensions en la família Blasco Ibáñez, els quals provoquen un petit escàndol publicitari. Sembla que el CCC va convocar a una reunió als bisbes dels diferents Països Catalans; la notícia surt a la premsa per l'oposició cabuda de Giner Boira en el sentit que aquesta no es celebrés. Ix en la premsa alacantina un article meravellós sobre "la lengua valenciano-occitana". Temps arrere ja n'havia eixit un paregut, però no tan contundent. El PSOE per Alacant es veu obligat a discrepar per les pretensions dels murcians d'emparar-se de la Vega Baixa. Acabada la negociació amb Clavero Arévalo, es promet la preautonomia abans de la fi de mes. És el moment de més èxit de la cançó de P. Muñoz "Què vos passa, valencians?". Va tenir lloc a la ciutat de València un míting esquerrà i nacionalista (MCPV, OEC, PCT, PSAN i independents). Ix al carrer el llibre de poesia "Migjorn", amb poetes joves de les contrades del Sud. Es legalitza un nou partit valencià: el PSUPV. Es convoquen els premis PROMETEO, i Blasco Ibáñez torna a l'actualitat de les planes dels diaris valencians.

FEBRER

El 2 de febrer comença la Campanya Carles Salvador, primera de la sèrie, amb vora 200 cursos a tot el país. S'imparteixen cursos per a catalanoparlants i per a castellanoparlants. Sembla un bon mitjà per a encetar l'esforç general i col·lectiu de traure la nostra llengua de l'estat d'abandonament en què es trobava. La UKV efectua importants investigacions per a saber la naturalesa d'aquesta campanya (INF 2/2/78) i conclou que "el idioma de la campaña es lo de menos". Declara que es tracta d'una maniobra més del "fascismo catalán" on "los incautos seran sutilmente informados de su condición catalánica". Esmenta els grans "catalanistas" del país i la notícia acaba amb una referència a "la valencianía pura" (referida especialment a les comarques "alacantines"). Se suspén la taula rodona organitzada en l'Ateneu Mercantil sobre església valenciana i autonomia degut a l'acció de grups boicotejadors que feren impossible l'acte. El PSPV llançarà una nota de protesta contra el boicot. El 13 d'aquest mes es reuneix a Peníscola el Plenari de Parlamentaris del País Valencià, que acorda ajornar fins una altra reunió les decisions concretes sobre l'Autonomia, i s'excusa per escrit del retardament d'aquesta. Es convoquen els premis de vila de Teulada de poesia i narrativa breu, i enguany per primera vegada el d'investigació (LE 16/2/78). El Centre d'Estudis Socialistes publica el seu llibre "Programa per a un Govern Valencià", que es presenta com una anàlisi de l moment polític que vol respondre a la confiança popular amb accions de Govern. La diputació de València fa pública una moció aprovada en defensa de la personalitat "histórica, cultural y jurídica de la región valenciana".

Algunes notícies fan pensar que la unió PSOE-PSPV pot estar pròxima: abans del més de juny (LE 23/2/78). El primer congrés del PSOE del País Valencià mostra que la unitat està molt a prop. Hi ha intervencions de vicent Garcés i d'Alfons Cucó. La roda de premsa que seguirà al Congrés tocarà temes com la frenada de la preautonomia i les repercussions de la unitat en el procés autonòmic. Cal remarcar l'especial rellevància de les comarques del Sud (INF 26/2/78). Surt aquells dies també la qüestió de la Vega baixa del Segura, on Clavero Arévalo ficarà cullerada ("deben tratarlo los parlamentarios de Alicante y Murcia.."). La UCD decideix usar la senyera amb blau "mientras el pueblo no decida otra bandera", i proposa a defensar(?) la cooricialitat del "valenciano y del castellano". El Plenari, reunit a Sagunt (LE 26/2/78) parla de fer mobilitzacions populars en defensa de l'autonomia, i, amb el vot contrari d'AP, s'adhereix a la campanya "Carles Salvadorr". Joan Pastor és elegit secretari general del PSOE del País Valencià, segons la nova denominació. L'Ateneu mercantil suspén el cicle de conferències sobre la Constitució, a causa de la intervenció del diputat de la minoria catalana, en Miquel Roca Junyent. També es dissol la subcomissió Jovenívola.

MARÇ

"Hi ha una posició molt clara del Govern per a retardar el procés preautonòmic del PV": aquesta és la conclusió que traqueren els valencians de la comissió negociadora. MC-OIC inicien un procés de convergència que pot acabar en la unificació. La concentració de camperols del 7 del 3 va ser durament dissolta per la Polícia. Alguns diputats protestaren al Governador pel capteniment de les FOP, mentre que la nota de Govern Civil subratlla la il·legalitat de la concentració. La concentració estava motivada per les recents importacions de vi. El diputat Emili Attard interpe.lla el Govern sobre l'Autonomia: "su demora supondría una discriminación que llevaría a la desesperanza a un pueblo deiraudado". El dia 12 s'aprova la preautonomia. El Ple-

nari de Parlamentaris celebra un ple conflictiu per la presència de grups portadors de senyeres amb blau. El Plenari representa l'inici de la preautonomia, i s'hi va llegir una declaració en català sobre el significat històric de l'acte. El Governador va fer declaracions en el sentit que calia buscar un local per al Plenari, i que el poble valencià havia recollit amb indiferència la preautonomia (LP 16/3/78). Ja es parla de Josep Lluís Albinyana com a futur president de l'organisme preautonòmic. Continuen les especulacions a l'entorn del Consell: sembla que Broseta hi podia jugar un paper destacat. Les properes eleccions a la "província" d'Alacant jugaran un paper de test entre les dues forces majoritàries: el PSOE i la UCD.

ABRIL

El mes comença amb la replega de signatures per part del GAV en favor d'un manifest en defensa de la personalitat valenciana, on es mesclen banderes, llengües, noms, i ideologies polítiques. El 10 es constitueix en el Puig el Consell del País Valencià: la reunió està sotmesa als "manejos" legals de D. Emili Attard, i a uns incidents amb els diputats per Castelló. Hi és elegit President del Consell en Josep Lluís Albinyana, que aprofita per fer un discurs asseverant que el Consell replega tota la nostra herència històrica: "el projecte de País Valencià no pot veure's afectat per tensions que no donen alternatives constructives." L'endemà celebra la seua primera reunió oficial. Obtenen uns locals provisionals al Palau de Benicarló; parlen de crear un butlletí oficial, i de repartir la cartera que n'hi ha pendent que li pertoca al Conseller i diputat comunista Bono. El 14 ja es registren les primeres tensions entre el Consell i la Diputació (l'acte mateix de triar el representant de la corporació local de València està prenyat de controvèrsia). Comencen les visites al Consell. Es constitueix el Club Jaume I.

Hi ha una petita crisi als comitès de la UCD de València i de Castelló: l'afer de Monsonís i dels expedients a Muñoz Peirats i a Noguera de Roig van provocar un escàndol intern. Enric Monsonís diu que la culpa la tenen "presuntas corruptelas de miembros del comité provincial" (LP 18/4/78). La comarca de la Marina s'oposa a la instal·lació d'un emissor de TVE al Montgó. Es parla d'un intent de coordinació de les entitats econòmiques valencianes: aquestes reconeixen al Consell com a màxima autoritat política del País Valencià i se li ofereixen incondicionalment.. Superades les tensions, l'Ateneu Mercantil celebrarà un cicle de conferències sobre la Constitució, i l'obrirà en Miquel Roca Junyent. El 25 d'abril se celebra la batalla d'Almansa amb una concentració de partits de l'esquerra extraparlamentària, i vora dos mil persones (segons LE 25/4/78). Continua present el tema dels locals de la Generalitat que passaran al Consell. Albinyana fa petits viatges a Castelló, Ademús, Alcoi. La proximitat de les eleccions a Alacant fa que a la fi de més es precipiten els mítings. Hi han anunciat la seua presència la plana major dels partits. Broseta declara a Castelló que "el separatismo es un fenómeno trasnochado".

MAIG

L'u de Maig: impressionant manifestació a valència. Va ser unitària i va acabar amb parlaments dels organitzadors a "L'Alameda". Vora cent cinquanta mil (segons LP 2/5/78) va ser el nombre de manifestants. A Alacant el nombre va estar entre dotze i quinze mil. A Alcoi en van ser vora mil i a Elx cinc mil. A Elda quatre mil. El President Albinyana diu a Castelló que "el País Valencià tiene el patriótica orgulla de ser español" ("Desde siempre venimos insistiendo en la idea de España", dirà també). Vicent Ventura fica cullerada en l'afer de la unitat socialista que encara està per fer, tot recordant l'intent avortat de la FPS.

Emèrit Bono s'empara finalment de la cartera de Transports i Benestar Social. Es fa pública la política del Consell. Davant de vuit mil persones, Carrillo defengué en Elx la coherència dels comunistes al Parlament. S'hi presentà també la Ucedé, atorgant-se la frase: "las libertades de la España actual sólo han sido posibles gracias a nuestro partido". El 12 es fa pública la declaració d'intencions del president Albinyana. Exposava com un triomf l'accés a la Generalitat, parla de l'ampli ressò que han tingut les actuacions del Consell, de la unitat d'Espanya, de la qüestió comarcal i municipal, de la capacitat valenciana per a integrar diferents i oposats corrents, de l'Estatut com a màxima aspiració, i de la necessitat dels interessos valencians de tenir respostes positives als seus precs. Manuel Broseta és designat president de la comissió de transferències per part del Govern, i Ferran Vidal president de la de Diputacions. A Xàtiva es donen un cicle de conferències sobre l'autonomia valenciana. A l'Ateneu Mercantil el jesuïta Miquel Batllori fa una conferència sobre Lluís Vives. Santiago Carrillo, la Passionària i Adolfo Suárez clouen la campanya electoral a la província d'Alacant. Va ser elegit senador per Alacant A.X. Pérez Ferré, sobre un bon percentatge d'abstencions. Lo Rat Penat organitza de tant en tant cicles de conferències sobre la seua "llengua valenciana". El programa d'Hora 15 sobre Ausiàs March provoca les típiques reaccions histèriques. El tema del catalanisme es barreja com un tèrbol fantasma al voltant d'unes també tèrboles i incertes eleccions municipals. Els dies d'histèria rematen amb el tancament al Palau de la diputació provincial de grups de blaveros. Les falles, la URV, Lo Rat Penat, Giner Boira i altres institucions espanyoles exacerben el clima d'acritud que viu València. Albinyana fa declaracions ambigües i la UCD no deixa de fer-les tampoc (Que sin confundirnos con ninguna otra región ~~española~~ autónoma, el pueblo valenciano debe mantener lazos estrechos de amistad...)

Més de 4.000 persones en la manifestació del diumenge 21, per a recolzar el tancament en la diputació. La UKV acusa Carrau i Attard d'oportunisme. Tota la dreta protesta del programa Hora 15 i el Ministeri de Cultura (Pio Cabanillas) en preveu una rectificació. S'inaugura el 23 l'exposició-nomenatge al pintor valencià Josep Renau, al Museu d'Art Contemporani de Madrid. Els partits opinen a l'entorn de la polèmica, però la força de les seues argumentacions es dilueix en l'orxata informativa dels diaris valencians, que ressalten només les notícies favorables a la dreta. La manifestació del diumenge⁽²¹⁾ intenta penetrar en el domicili d'en Sanchis Guarner. La reacció de l'esquerra és demanar la dimissió de l'alcalde de València i del president de la Diputació (ambdós franquistes) com a defensa de retop del Consell, que és la institució democràtica. Per altra banda el Rei rebrà ~~avui~~^{dilluns següent} l'organisme preautonòmic valencià. Vicente Ramos, un confusionista de Guardamar, participa en la "rectificació" "valencianista" d'Hora 15. Uns dies després Albinyana declara: "No als països catalans" i "el Consell siempre ha hablado de la lengua valenciana". A l'endemà, i sota un apartat titulat "cuestiones filològicas"^{Las Provincias} parla de l'apropiació de la ceràmica valenciana. L'esquerra organitza una altra tanca-da de rèplica en la Facultad de Ciències.

JUNY

El dia cinc es convoca a la Plaça de Bous de la ciutat de València un acte "d'afirmació valencianista", organitzat pels blaveros encrispats i irritats, davant d'una esquerra atònita i bocabadada. Cal valorar el sentit dels articles que trau a Levante F. de P. Burguera, tranquil·litzant, explicant, i raonant. A rinal de mes Albinyana visita Alacant amb motiu de les restes de S. Joan i hi diu que "esta provincia no es el gran problema de la autonomía valenciana. S'hi plantegen questions de protocol. Burguera dimiteix d'UCD pero continua com a diputat, malgrat l'oposició del partit. Un dels motius sembla ser la debatuda qüestió de les autonomies de primera o de segona.

JULIOL

Este juliol se troba/sense vacació el Congrés/per treballar tot el mes/en la Constitució nova/Potser que, al temps que s'aprova,/li canvien molts detalls./I després de tants treballs/pot eixir, donant el pit/com si l'hagueren vestit/en la fira dels retalls, diu milo a LP 4/7/78. Es constitueix la Comissió mixta Administració-Consell. Reconegut èxit de les setmanes catalanes a Berlín. La Conselleria de Cultura patrocina festivals i festes d'estiu d'entre les quals destaquen els festivals del teatre romà de Sagunt. Les Diputacions segueixen posant pegues a l'avanç de la preautonomia. La festa popular per a cloure l'Escola d'Estiu acaba a garrotades com el ball de Torrent, a causa de les provocacions de grups dretans. El Conseller de l'Interior té problemes en una visita que efectua a la presó model de València. Es cou un homenatge a Emilio Attard que es fa realitat el 17 de Juliol: l'homenatge té com a motiu celebrar la factura de la constitució on tan activament ha participat. Va anarhi el President del Consell. El 20 surt el debat sobre la federació de comunitats autònomes al congrés: Sotillos (PSOE) diu que no a la colonització d'una regió per una altra, Jarabo (AP) que no acceptava cap iniciativa catalana pel que fa a la idea dels PPCC, i Pin Arboledas (UCD) diu que el projecte dels PPCC de Pujol trobaria en la càmera manifestacions de rebuig. 5

AGOST

El Consell no descarta la dimissió si el Govern central continua ricant entrebancs a la preautonomia. És el moment de la famosa sèrie d'articles de Broseta: "la paella dels PPCC," els "som valencians." Martí Bodí publica un curiós poema a LP on crida a la concòrdia dels valencians. És el mes dels Aplecs: el XIII Aplec de la Jovantut a la Muntanyeta dels Sants. Albinyana combina les baralles pel protocol amb les entrevistes amb els veremadors i d'altres sectors laborals. Broseta insisteix en allò de la València tortada i gran i desmenteix que el PSOE l'haja proposat per a batle de València. Benidorm té manca d'aigua i continua la ratxa d'incendis que assola la província de València.

SETEMBRE

El dia 10 LP fa pública una enquesta amb el resultat d'un sondeig d'opinió sobre la senyera i els Països Catalans. Apareix un onze amb set favorable als PPCC, i un 39'3 favorable a la senyera quadribarrada. L'enquesta és enfocada com preveent un futur i/o possible referèndum sobre el tema. Albinyana considerat pels valencians com el polític més important del PV. Els incidents dels ~~indultaments~~ blaveros descansen ara sobre l'estrena a Madrid del film "La portentosa vida del Pare Vicent". El 24 ix a la premsa local la notícia de la creació de la Corporació financera valenciana, que pretendria potenciar l'autonomia financera per a consolidar l'autonomia política. Un cinema Alcoià és víctima d'un atemptat a causa de la projecció de la pel·lícula sobre Sant Vicent Ferrer feta pel valencià C. Mira. Comencen les adhesions per al Dia del País Valencià per part dels partits polítics als actes que ha preparat el Consell. El diari "Alicante" plena les seues planes de cartes de desconfiança i de temor davant el nou d'Octubre, que ara es celebra el vuit. Una mena de temor innocent al possible fracàs. El procés autonòmic a Alacant està prenyat de dubtes.

OCTUBRE

Broseta insisteix en la seua sèrie d'articles, ara amb un intítulat "parlem valencià" (no diu res sobre si l'hem d'escriure, la qual cosa reforça l'ambigüitat dels seus plantejaments). El 5 del present el PSOE fa públic el seu document de l'Horta, i M.C. Reyna publica el seu famosíssim article citant a Julián Besteiro, una excusa més per a defensar la tradicional postura del diari. Tothom llança una convocatòria per als actes del dia vuit. La vespra el president Albinyana fa una crida en català que va ser difosa per Aitana i la premsa local sobre el despertar d'un poble, el simbolisme de la Generalitat, problemes de banderes i d'himnes; amb aquesta crida quedava oficialment vocat el Dia del País Valencià, al qual s'hauran adherit tota

entitat cultural i tot partit polític (les excepcions no superen els dits de les mans) del País Valencià. El diumenge vuit d'octubre al matí es va celebrar la tradicional processó que acabà al Parterre sota l'estàtua de Jaume I. Paral·lelament a la plaça de bous se celebrava l'Aplec del País Valencià, amb bona cosa d'intervencions musicals i la presència i els parlaments de Xirinachs, Letamendia, Audet i Burguera. L'acte tingué la força radical que li donaven els que hi parlaren (és memorable el parlament d'en Marquès). Per la vesprada una manifestació multitudinària s'aplegà sota el Palau de la Generalitat per ser-hi presents durant la signada del compromís preautonòmic pel qual diversos partits de diferents parts de l'espectre es comprometien a fer més ràpida la negociació i més avantatjoses els guanys a aconseguir per a la futura autonomia. El PSOE faria una forta crítica a la URV a causa d'uns petits incidents durant la manifestació; d'altra banda la UCD faria una substanciosa roda de premsa. La mort de ^{Miquel} ~~Marc~~ Grau, ^{l'any passat,} ^{encara} jove militant de l'esquerra i nacionalista, desencadenà ^{enguany} una llista, de repercussió ampla, d'actes: concentracions, cançons, poemes, homenatges, etc. Es trenca el consens al Consell i el PSOE comença a dir que la UCD clarament vol frenar el procés preautonòmic. Se celebra en els Viviers un nomenatge al membre fallit del grup Al Tall, Enric Ortega, amb una assistència molt nombrosa. Els premis Octubre se celebren com tots els anys, i amb unes conferències suplementàries que registren una important afluència. La Conselleria d'Obres públiques i Urbanisme s'oposà a la realització de l'autopista Alacant-Múrcia. Les personalitats oficioses de dreta i d'esquerra tremolen davant la possibilitat que el Consell pugui decidir-se sobre la qüestió de la senyera. UCD vol el desgel amb els catalans i prepara un sopar amb en Tarradellas. Es presenta el llibre "Cien días del Consell".

NOVEMBRE

El mes comença amb la declaració de l'Ajuntament de Múrcia de repulsa enfront de les anteriors declaracions del valencià García Miralles sobre la negativa a construir el troç d'autopista que uniria Alacant i Múrcia. L'esmentat Ajuntament parla de declarar persona "non grata" als representants del Consell que pensaven visitar pròximament la regió murciana. La Conselleria de Transports va presentar el seu programa a Alacant. Jarabo (AP de València) diu no a la Constitució. El dissabte 11 milers de valencians es manifesten contra el terrorisme, tant a València com a Alacant. Comencen o continuen les preocupacions dels valencians per a saber on para el capellà valencià Antoni Llidó, desaparegut sota la dictadura de Pinochet. S'escapa una llista possible d'alcaldables de la UCD, que després seria falsa. Albinyana i Tarradellas s'entrevisten a Múrcia: Albinyana aprofita l'ocasió per a dir que les tensions entre els pobles són artificials. El PSOE i el PC demanen el sí a la Constitució espanyola. El Consell s'oposa a la celebració del concurs subhasta d'arrendament de la plaça de bous.

DESEMBRE

El 6 es fa pública la notícia d'un atemptat que afortunadament no té èxit contra el professor Sanchis Guarner. Els alumnes de l'escola d'EGB exigeixen l'ensenyament del valencià a l'escola de professorat. Comença a parlar-se un poc de la campanya anti-nuclear. El 7 s'aprova la Constitució espanyola amb un ample marge de majoria. El Plenari acorda sol·licitar la presència del president del Consell perquè explique les línies mestres de la seua actuació política, i així mateix la dels presidents de les diputacions, i la dels senyors Broseta i Vidal. El PCPV trenca l'estructura provincial que mantenia fins ara i, d'alta banda, es pronuncia per la senyera quadribarrada. Comença, també, a llançar llistes per a les municipals. Es celebra el I Simposium socialista de cultura del PV que tindrà lloc a Gandia el diumenge 17. Esclata el petit afer ucedista de la festa del 19 de març, la qual deixa de ser festa nacional per esdevenir-ne provincial. Canvia el director d'Al-

tana, a causa del "renvoi" de ^ESancho a Londres. El nou director és Josep Llorca Bertomeu. Durant la reunió del Plenari, els presidents de les diputacions negaran haver-se oposat a la cessió de competències. Aquesta reunió és l'última del Plenari i la primera on aquest demana comptes clars al Consell. INF del 30-12 arriba a dir que UCD va demanar la dimissió d'Albinyana. L'últim dia del mes és llançada la notícia de les llistes UCD-valència, encapçalades -- com després seria cert-- per Abril Martorell.

GENER

Agricultors del Baix Maestrat es reuneixen amb el Conseller Monsonís per a demanar-li noves eleccions a càmares agràries. Els partits comencen a treballar l'assumpte de les candidatures. D'altra banda, els Ajuntaments van demanant el retorn de la festa de S. Josep com a festa nacional. Gent del PSOE es passa al PCE a la província d'Alacant. Es constitueixen comissions mixtes de partits polítics per a controlar les accions dels Ajuntaments. Bevià s'integra en el PSOE i es vol presentar com a candidat al Senat. Aquest fet toca directament l'equilibri PSOE-PC a la circumscripció d'Alacant. Pastor fa unes explosives declaracions a LP: diu que se sent més identificat amb el model suec de socialisme que amb el cubà. Diu que la moixeranga és l'himne dels PPCC, ^{i parla} de la qüestió del marxisme al PSOE, de la necessitat d'un compromís empresarial al PV, del concepte burgès de democràcia, i de la necessitat d'uns pactes. Es parla ja de "l'entesa dels valencians", que no arribaria a quallar. Comença el Primer Congrés del PCPV. Albinyana visita Morella, i hi va rebre una comissió de professors que havien redactat un Estatut, d'ara en avant conegut com l'Estatut de Morella. S'hi farà públic també un manifest, que aferma la tasca del Consell defensant l'autonomia. El PSAN també lliurà el seu avantprojecte d'Estatut. La novel·la valenciana "Tirant lo Blanch" va ser traduïda al rumanés, atesa la importància que aquesta té per a la història de Rumania a causa de les referències geogràfiques i polítiques.

L'Oficina Municipal de Turisme edita un opuscle sobre "esdeveniments de València" per a promocionar el turisme, traduït a algunes llengües (entre elles al valencià). Jarabo deixa de presentar-se a les properes eleccions. Continuen presentant-se nous avantprojectes d'estatut: MCPV-OEC en presenta un i UDPV un altre. Els Bancs informen sobre la renda del País Valencià en el sentit que aquesta ha crescut un 6'1 per cent anual en el plaç que va del 1955 al 1975. Comencen a barallar-se noms per a les candidatures, i l'entesa dels valencians vol plasmar-se en un "acord" mantingut per partits a l'esquerra del PCPV (aquest inclòs). L'"acord" no arribaria a fer-se realitat. La candidatura de l'ORT és la primera presentada i la primera en fer-se propaganda ja que va a demanar la municipalització de la Saltuv com a solució als problemes ^{d'aquesta empresa}.

El governador de València diu d'aquesta que és una província equilibrada pel que fa a les necessitats i als serveis que té, i que després dels dos anys que duu en el càrrec veu amb optimisme el futur democràtic. La UCD presenta la seua candidatura: "somos la candidatura que va a ganar", afirmant-se reformistes i progressistes. Al començament de la campanya Emilio Attard es queixa de la inexperiència dels socialistes. L'Agrupació Burrianenca de Cultura planeja un homenatge a l'escriptor J. Fuster i al doctor M. Sanchis Guarner, al poeta V. A. Estellés i al pintor J. Renau. Albiñana en Alcoi diu que no l'inquieta la discrepància sobre l'autonomia perquè això vol dir que n'hi ha llibertat, però el preocupa que algu intente fer callar aqueixes veus. A final del mes (LP 27/1/79) s'aprova el pla experimental per a l'ensenyament del valencià en escoles i instituts. L'obra és una gestió de la Conselleria d'Educació que dirigeix el senyor Barceló (UCD), i que compta amb un èquip de gent preparada i competent. S'aprova el mateix dia el decret de transferències per al PV, i es convoquen eleccions locals per al 3 d'abril. El Govern concedeix pressupost especial per a paliar els deutes de les corporacions locals. Comença la segona Campanya Carles Salvador de llengua i cultura del PV que organitza el Secretariat per a l'Ensenyament de l'idioma. Dins de la campanya electoral J. Pastor (PSOE) diu claramente: UCD vol frenar el procés autonòmic.

FEBRER

Les agències de publicitat alacantines es neguen a fer propaganda durant la campanya electoral si els partits no paguen de bestreta. El mateix dijous dia 1 es convoca la manifestació a València per la negociació dels convenis, per a demanar mesures eficaces contra l'atur, pel reconeixement dels drets sindicals, per l'equiparació dels treballadors del camp al règim general de la seguretat social. Comissions Obreres i UGT fan la crida per a les 7'30 de la vesprada. Manuel Broseta suporta la seua campanya electoral en allò de la "València forta i gran", amb alguns afegitons d'anticatalanisme (sobre la idea dels PPCC, sense especificar). Alguns eslògans polítics; PNPV: per a defensar-nos contra la divisió del País Valencià, Burguera-PNPV. Bloc d'Esquerra d'Alliberament nacional del PV: una opció alternativa a les forces tradicionals, una coalició d'unitat per a fer front a una situació adversa. URV: nacionalistes valencians no separatistes, autonomistes, demòcrates, independents, interclassistes i progressistes. En la seua propaganda són denunciats com antivalencians la UCD per mig de Munoz Peirats, el PSOE, el PCE i el PNPV. Segons LP 14/2/79, són aprovades unes transferències de competències d'administració local al Consell del PV. Abril Martorell demana un debat entre Felipe y Tierno per a esbrinar què és això del socialisme, segons diu a Bunyol durant la campanya electoral. Dirà també: "venga ese debate, que el PSOE y el PC salgan de la alcantarilla". El PSOE també vol un debat públic amb el PC i el partit del Govern: "venga ese debate en la plaza de toros y con televisión," dirà Martínez Castellanos. El PNPV s'anuncia com l'única veu exclusivament valenciana al Congrés. El tan anunciat debat no serà mai una realitat. Per a espantar el bou electoral La UCD prepararà un simulacre de notícia relacionada amb la cultura valenciana que, segons deien, acabaria amb tots els problemes que València tenia plantejats. La campanya electoral segueix en ciutats, pobles, diaris i publicacions amb tota la intensitat esperable. La falla de la plaça del "Caudillo" concedeix els seus colosos del PV entre els quals destaca la presència del valencià Fernando Vizcaino Casas.

El projecte amb què la UCD volia espantar el bou electoral era la creació per decret llei d'una Acadèmia de la Llengua Valenciana, al qual s'oposen quantitat d'organismes i persones arrelats en la realitat, segons fa veure un comunicat d'el País (EP 23/2/1979). El Consell del PV inicia els tractes perquè els futurs municipis democràtics facen costat a la tasca preautonòmica que es vol accelerar quan eixirà elegit el nou Consell. La realitat després serà tota una altra cosa.

MARÇ

Les eleccions aboquen a l'Estat un lleu triomf de les candidatures nacionalistes, excepció feta del País valencià. La UCD s'alça amb la majoria i els socialistes perden escons. A València el PSOE trau un 28'33 per cent per davant d'UCD que trau un 25'97. S'ha donat, doncs, una aproximació en les posicions dels parlamentaris d'UCD i del PSOE, ha desaparegut el parlamentarisme valencià de la dreta i el Partit Comunista ha tret un escó més en total. UCD ha guanyat un escó que es pot considerar perdut per al PSOE. Coalició Democràtica ha relliscat fortament. El PNPV ha obtingut vora 13.000 vots i la URV vora 16.000. UN ha passat de 15.000 vots en el 77 a més de 27.000. Entre els extraparlamentaris el MCPV-OEC ha sortit millor parat. El 6 resta encara un escó per decidir: el quart senador per València. La Junta Electoral Provincial evalua els resultats, i la UCD diu que està molt satisfeta. El 12 comença la campanya per a les municipals. El PNPV per a demostrar que no està decebut del resultat electoral organitza un seminari sobre política municipal i ja es parla de la futura trobada de Joventuts nacionalistes de tot l'Estat. Segons posteriors anàlisis la ciutat de València, on va guanyar UCD, dona una tendència de vot més moderada, prou abstencionista, i amb l'ortada implantació de CD, UN i URV. S'ha corregut un rumor sobre la creació d'un possible partit socialista-nacionalista. (LP 8/3/79).

Esclata la polèmica a l'entorn dels cartells que deuran figurar a les Festes falleres d'Alzira. La manifestació ecologista del diumenge 11 va acabar com el rosari de l'Aurora, a causa de les provocacions que li feren grups violents de dreta al petit aplec de la plaça del "Caudillo" que es va formar després de la manifestació pròpiament dita. Aquesta va ser un èxit. LE dedica més espai a la petita brega que a analitzar el fenomen ecologista. Continua la vaga en el sector privat de l'ensenyament. El PSOE comença la seua campanya electoral municipal visitant la ciutat fallera. El sector d'hosteleria convoca a la vaga durant les festes de Sant Jòsep. LP remarca, a propòsit de l'esmentada manifestació ecologista, uns incidents amb l'encreuament ocasional de membres d'UCD enmig d'aquesta. Tot va anar en paraules i algunes pedrades. Un altre incident que UCD-València podia capitalitzar molt bé era un altre programa d'HORA 15, que va ser projectat el dia de Sant Jòsep, on participaren personalitats arrelades a la realitat del país. El fet podia ser aprofitat per atiar el foc a la campanya municipal, així com el fet d'haver tornat a fer el dia 15 de Març festa "nacional". FN i CD es retiren de les llistes municipals a molts llocs.

ABRIL

A Alacant el PSOE va guanyar les municipals, així com a les grans ciutats de la circumscripció provincial: Alcoi, Elda, Benidorm, Elx. L'abstenció va ser major que quan l'l-M. Castelló i València, així com les grans viles del país, van tenir una clara predominància de l'esquerra. L'únic candidat elegit a una ciutat gran d'entre els partits nacionalistes va ser Vicente Blasco-Ibáñez Tortosa, de la URV, a la ciutat de València. Sembla que la UCD presidirà dues diputacions (Alacant i Castelló) i el PSOE una (València). Abril Martorell contra el pacte de l'esquerra: si es consuma, el PSOE restarà presoner del PCE, diu. La festa del misteri sembla que serà filmada per una casa americana, amb un ampli presupost: és un fet molt important per a la conservació del nostre patrimoni folklòric. Es reuneix a Benicàssim el comité nacional

del PSPV (PSOE). Joan Pastor hi és proposat per a la presidència del grup de parlamentaris socialistes del PV. El dijous 19 LP publica un article titulat "un viejo tresillo", de Miguel Ramon Izquierdo, el darrer batle franquista de València. N'és l'acomiadament. El Consell (C. d'interior) inaugura un curs sobre formació municipal; s'hi diu que n'hi ha una gran potencialitat política dins d'un estat d'autonomies. El 25 d'abril serà festa oficial del Consell i s'aprofita l'avinentsa per a celebrar un sopar amb intel·lectuals valencians, tot això amb motiu del record de la batalla d'Almansa. Els Ajuntaments d'esquerra convoquen a les seues agrupacions a l'acte de constitució d'aquest: s'hissa la senyera quadribarrada a bona part de les Alcaldies del país, mentre el Consell ha fet el mateix al Palau de la Generalitat. El mateix dia de l'elecció LP publica un article titolat "Señor alcalde!", que no va referir al novell sinó a l'antic. El batle de València elegit democràticament és Fernando Martínez Castellanos, escollit gràcies als vots convergents del PSOE i el PCE. La diputació de València no triga gens a tenir nou president: Manuel Giróna per la unió dels vots d'esquerra. L'acte va estar esquitxat de tensions a causa del tema de la bandera. A final de mes es precipiten els esdeveniments: El Consell, al llarg d'una sessió on no han acudit ni consellers d'UCD ni representants de les diputacions, aprova la senyera quadribarrada amb l'escut coma símbol del Consell. A l'endemà sengles artefactes explosius van ser desactivats a les cases d'Albinyana i Martínez Castellanos. Per altra banda, l'afer de la senyera i la constitució dels nous Ajuntaments i diputacions coincideix amb la crisi del PSOE amb les dues branques: els albinyanistes i els pastoristes, que són reflexe de dues branques a l'executiva central del partit. Els alumnes de les escoles de Magisteri es manifesten contra l'ordre ministerial que permet l'accés directe al funcionariat dels titulats en escoles privades. El primer ple municipal (28/4/79) toca temes de Llengua, Senyeres, Toponímia i compromís autonòmic, però no s'acaben de repartir totes les delegacions municipals perquè la UCD no accepta el que li ofereixen. Tot el cap de setmana amb què acaba el mes estigué salpicat d'incidents anticatalanistes. El Consell, per altra ban-

da, participà activament en la setmana del País Valencià a París, que acabà també per aquestes dades.

MAIG

Els homes dels pacte del "Romeral" són els compromissaris triats per al Congrés del PSOE per l'agrupació socialista de València. La fira del llibre presenta importants novetats pel que fa a la literatura valenciana, i s'organitzen actes de presentació dels llibres més connectats amb València. La manifestació de l'1 de maig a València és doble, però en pau. El panorama polític de València s'aclareix quan queda definitivament aprovada l'acta de Senador del Sr. Broseta. El Consell futur encara és un enigma. Alacant rep l'1 de maig amb dos manifestacions, també. Pastor en unes declaracions a LP es fa fort en les seues conviccions: la presidència deu ser per als socialistes. Diu també que ^{de L.L.A.R.} no cal renunciar a la paraula marxisme. Diversos batles i la Unió s'oposen a la central nuclear de Cofrents. Es convoca la manifestació en defensa de la senyera amb blau per al 12. Albiñana dimiteix, tot rent coincidir els comentaris posteriors a la manifestació amb la seua dimissió. Aquesta, però, sembla més relacionada amb el Congrés del PSOE i la polèmica interna socialista. URV, tanmateix agraeix al president la seua dimissió, mentre que el PCPV la considera incomprendible. La setmana del 20 sembla decisiva per a "trilateral" valenciana (PSOE-UCD-PC) ja que es parla de la necessitat del pacte valencià. El regidor Orellano (UCD) es llança a col·locar una senyera de solapa amb blau al sr. Ceaucescu, president de Rumania en visita per València. Hi ha encara una decisió a prendre sobre l'Ajuntament de Senyera, i del seu resultat depén fins i tot la composició de la diputació. El senyor Manuel Girona és elegit president de la diputació de València: un dels primers acords serà adoptar la bandera del Consell i utilitzar el valencià indistintament amb el castellà, la qual cosa durà divertides experiències de traducció al llarg dels plens.

El diumenge 13 el batle de València és insultat i gairebé agredit per grups no identificats. Es demana la seua dimissió. Els plens dels Ajuntaments comencen a tenir més importància, perquè es toquen temes com la reforma de la fira de Juliol, la reforma del centre regional de Televisió. Els socialistes llancen un comunicat contra l'augment de la violència ciutadana. En el pla cultural, val a dir que Josep Renau anuncià el seu retorn definitiu a València (LP 15/5/79). De tota l'activitat del mes destaca sense dubte la gegantina manifestació en defensa de la senyera amb blau, que ja hem indicat, i que casualment va coincidir amb la festa de la Mare de Déu a la ciutat de València.